

BAKER EN
KINDERRIJMEN

M. H. H. 1898

NEDERLANDSCHE BAKER- EN KINDERRIJMEN.

NEDERLANDSCHE
BAKER- EN KINDERRIJMEN,

VERZAMELD DOOR

DR. J. VAN VLOTEN.

MET MELODIËN, BIJEENGEBRACHT DOOR

M. A. BRANDTS BUYS.

*Opnieuw uitgegeven en van een inleiding en aanvullingen voorzien
door B. W. E. Veurman*

MDCCCXCIV

I.

Toen 't kindje op de wereld kwam,
 Al uit zijn donker hoekje,
 Toen dronken de vrienden wijnkandeel,
 En ze wonden 't in een doekje.

Al wie 't kindje zijn luurtjes vouwt,
 Leven ze lang dan worden ze oud,
 En ze zullen te bruiloft komen,
 Als ons klein kindje trouwt.

Toen 't kindje, enz. — doekje.
 Baker, baker, rep je wat!
 Dat ons kindje geen kou en vat,
 Want zijn zoete papaatje
 En zijn lieve mamaatje

Wilden het zoo graag houden.
 Het heeft oogjes, helder en klaar,
 Op zijn bolletje lief krulhaar,
 Lipjens met roode randjes,
 En een paar poezele handjes.

Toen 't kindje, enz. — hoekje,
 Toen had het nog geen hempje an,
 Ja, zelfs geen onderbroekje;
 Baker, baker, enz.

Och, Jantje, wil niet huilen,
 Daar heb je mijn beste muilen;
 Daar heb je mijn mooie beugeltas,
 Daar al mijn goeie geld in was.

Draai er het wielje nog er eens om, klap e-reis in je handjes,
zet je handjes in je zij, op je borstjes al-le beif; -
Maak er een die-na-res - se bij, } Klap e-reis in je handjes.
Dat gaat kindjes neusje voorbij, }

Klap 'reis in de handjes! Wie is dood?
Een oud manneke verdronken in de sloot.

Klap 'reis in de handjes, blij, blij, blij!
Geef de booze bolle dan maar dij, dij, dij!

Handen in de zij,
Ik ben zoo blij;
Handen op de borst,
Ik heb zoo'n dorst;
Handen op de schoër,
Jou linksche boer!

Trararetje (bis).
Een koetje en een paretje,
Een osje en een stiertje,
Een varken en een miertje,
Tiereliereliertje.

Handje plak!
Ga ter markt,
Koop een koe;
Stukje lever toe.
Stukje lever,
Voor een zieken wever;
Stukje pens,
Voor een ziek mensch;
Stukje long,
Voor een ziek jong:
Kiele, kiele, kiele, kiel!

(Sittard en Maastricht.)

Dao höbs te geljt,
Gank nao de mäert,
Koup en kou,
E schtök van de läver,
E schtök van de pens.
Killewillewens.

(*Leeuwarden.*)

Houd op jou hand,
Verkoop jou land,
Jou land en sand,
Jou huus en hof,
Jou heid en greid, ¹⁾
Jou kalf en koe,
En nog een klein, klein kideltje toe.

Dit voetje, dat voetje, lip, lap, lorum,
Dit voetje, dat voetje liep in 't koren,
Dit voetje, dat voetje liep in 't gras;
'k Wou dat 't kindje groter was.

Dit voetje en dat voetje
Die gingen de schaapjes wachten.
Het eene liep in 't koren
Verloren
En 't ander liep er bachten ²⁾.

Dit voetje en dat voetje waren verloren in 't riet,
Dit voetje en dat voetje vonden malkander niet;
Dit voetje en dat voetje zouden de gansjes wachten,
De gansjes liepen in 't koren
Verloren,
En Jantje (Pietje, enz.) liep er achter.

Dag, Jan! (*linkervoetje gepakt*). Dag, juffrouw! (*rechtervoet*)
Kan Jan juffrouw ook een paar schoentjes maken?
Ja wel, juffrouw, als Jan maar aan de maat kan raken.
Nu Jan, 't zij je wel bevolen,
Rond van boven, en plat van zolen,
Dag, Jan! — Dag, juffrouw!

Jan, kan je voor de juffrouw een paar schoenen maken?
Ja wel, juffrouw, als ze maar op de leest willen raken.
Van voren spits, van achteren smal.
Ja wel, juffrouw, ik zal.
Maar niet met wijde bekken.
Dan zou ik met de juffrouw gekken.
Wanneer kan de juffrouw ze komen halen?
Als ze maar geld heeft om ze te betalen.

¹⁾ Heide en weiland.

²⁾ Zeeuwsch-Vlaamsch voor *achter*, thans nog *boven*, *buiten*, enz.

Maar de juffrouw heeft nog geen geld ontvangen.
 Dan moeten ze maar in den winkel blijven hangen.
 Dag, Jan van Loenen!
 Dag, juffrouw zonder schoenen!
 Dag, Jan Besteveld!
 Dag, juffrouw zonder geld!

Torentje, torentje bussekruit.
 Wat hangt er uit?
 Een gouden fluit,
 Een gouden fluit met knopen,
 Laat je torentje loopen.

of

't Torentje is gebroken.

(Bij het zingen van dit rijmpje, maakt het kind twee vuistjes, die het op elkander zet en bij den laatsten regel weér ontsluit, terwijl het de tien vingers beweegt; of wel verschillende personen bouwen van hun vuisten een toren, die daarop instort.)

Torentje, torentje bossekruit,
 Torentje, torentje kluiten.
 Wat is er in?
 Een gouden ring,
 Een gouden ring met knopen.
 Laat het torentje loopen.

Kintje,	Traan-oogjes,
Mondintje,	Voorhoofdje,
Wipneusje,	Top, top, top,
Roodwangetje,	Haartje op den kop.

(Zaanstreek.)

Toontje trip, voetje wip,
 Knietje knik, buikje week,
 Hartje vroolijk, keeltje slik,
 Kinnetje mondinnetje, mondje hap,
 Neusje piep, oogje traan,
 Bollebollebaan.

A B C	Hagel en snee,
De kat gaat meé,	Koetje, katje, meé,
De hond blijft thuis;	Hondje thuis,
„Piep!” zei de muis in 't voorhuis.	„Piep!” zei de muis in 't voorhuis.

(Maarsse.)

Groen groen grasje,
 Melk in mijn taschje (kastje),
 Melk in mijn kommetje,
 Is dit geen aardig jongetje?

Wat doet het hondje? Waf, waf!	En het poesje: Miau!
Wat doet het koetje? Boe, boe!	Waf, waf, waf! Boe, boe, boe!
En de schaapjes roepen: Mè, mè!	Mè, mè, mè! Bè, bè, bè!
En de geitjes roepen: Bè, bè!	Kukeleku! Miau!
En het haantje: Kukeleku!	

Tante Nans
 Zat op een gans;
 „Wip!” zei de gans,
 En weg vloog tante Nans.

Aaltje zat op 't paaltje;
 Wip! zei 't paaltje,
 Weg was Aaltje.

Geeze, geeze, goeze gat,
 Die achter op de sjeeze zat;
 Hag! zei de sjeeze.
 Weg was geeze.

Jantje,
 Wide, wadde, wantje,
 Wide, wadde, winkel, tinkel, tantje;
 „Hip!” zei Jantje.

Pieter,
 Wide, wadde, wieter,
 Wide, wadde, winkel, tinkel, tieter;
 „Hip!” zei Pieter.

(En zoo verder met alle mogelijke namen.)

Hip maar Ibele! Hip maar Ibele!
 Hip maar Ibele Janke;
 't Beste stukje van de koe
 Gaat naar Ibele Janke toe.

Tikke-takke-toonen,
 't Varkentje in de boonen,
 't Paardje in de haver,
 't Schaapje in het groene gras,
 't Eendje in de waterplas,
 't Vischje in het netje,
 't Kindje — wip! in 't bedje.

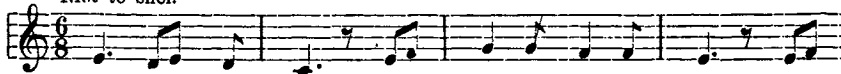
Tralderalderaatje,
 't Kind gaat met zijn vaátje,
 't Kind gaat met zijn moétje meé,
 Boven in de bedsteé.

Slaap kindeke, slaap!
 Daar buiten loopt een schaap,
 Een schaapje met witte voetjes,
 Dat drinkt de melk zoo zoetjes;
 Melkje van de bonte koe,
 Kleine Dina, doe er je oogjes toe.

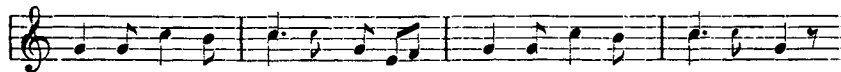
(Limburg.)

Slaop, kindeke, slaop!
 Dao boète lōp ei schaop,
 Dat het zoo'n witte vōtjes,
 Het drinkt die melk zoo zōtjes,
 Het het zoo'n witte wol, wol, wol,
 En 't drinkt zien buukske vol.

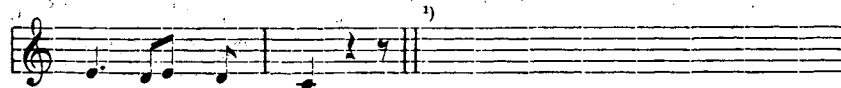
Niet te snel.

1. Slaap kind - je slaop! daar buiten loopt een schaap, een
 2. Slaap kind - je slaop! daar buiten loopt een schaap, daar

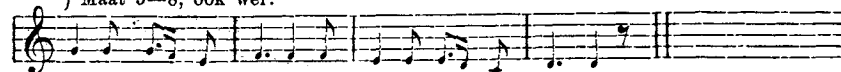

schaap met witte voet - jes, dat drinkt zijn melk zoo zoet - - - jes;
 bui - ten loopt een bon - te - koe, het kind - je doet zijn oog - jes toe;

Slaap kind - je slaop.
 Slaap kind - je slaop.

¹⁾ Maat 5—8, ook wel:

(Drenthe.)

Suja, mien lam!
 Vao komt er an;
 Mouder zal dai'n poppechien koopen
 Met klunnen d'r an,
 Met klunnen d'r an.

Suja, suja, kindje!
 Moeder is je mintje,
 Vader is je winnebrood;
 Over een jaar is 't kindje groot.

Suja, kindje, slapen!
 Vader hoedt de schapen;
 Moeder hoedt de bonte koe,
 Kindje, doe uw oogjes toe.

Suja, suja, zoolen,
 De kippetjes in de boonen,
 De schaapjes in het groene gras,
 Ik wou dat (Dina) groot was.

Suja, suja, kindje,
 't Pappetje staat in 't spind'je ¹⁾,
 Moeder is naar Damme
 Om een volle mamme;
 Vader is naar Slikkesloot
 Om een stukje wittebrood;
 Kleine kindjes worden groot.

Levendig.

Roe! roe! kind-je, hoe ben je toch zoo stout! Heb je pijn in
 't buik-je, of zijn je voet-jes koud! We zul-len een vuurtje
 sto-ken, en een pap-je ko-ken; 't Wiegje dat gaat zwik, zwak,
 voor den kleinen dik-zak.

Suja, poppedeine,
 't Kindje is nog kleine;
 'k Wou dat het kindje grooter was,
 Dat kwam moeder wel te pas.

¹⁾ Etenskast.

(Groningen.)

1.

Suze, nanje, mien poppien,
 Ik weig di met mien sloffien,
 Ik weig di met mien schou,
 Poppien, doe dien oogies tou.

2.

Suze, nanje, ik weige di,
 Wastou wat grooter, dan sluig ik di,
 Maar dou bist mi nog al te klein,
 'k Mout di maar wat door de vingers zein.

Klaas Vaak, die komt,	Klaas Vaak die komt,
Klaas Vaak, die komt,	Klaas Vaak die komt,
Hij komt den schoorsteen in;	Hij komt den schoorsteen in;
Hij komt op kindjes oogjes.	Hij komt om ons klein kindje,
Is dat geen goed begin?	Al met zijn boozen zin.

Kindje ga naar je bed,
 Kindje ga naar je bed,
 En doe je oogjes toe;
 En als je dan weër wakker wordt,
 Dan zullen we spelen: kieke boe!
 En kiekerde kiekerde boe.
 Boe, boe!

Klaas Vakeling, Klaas Vakeling,
 Hij komt den schoorsteen in,
 Hij komt op kindjes oogen,
 Al met een zoeten zin.

't Kindje gaat naar bed,
 't Kindje gaat naar bed,
 Zijn oogjes vallen toe.
 Hij zal zoete melkje drinken,
 Al van de bonte koe;
 't Melkje van de bonte koe,
 Dat komt aan 't kindje toe.

Voor de beide laatste regels ook:

De koe is bont
 En de melk is gezond,
 Die loopt in kindjes mond.

Het mantje
Met zandje
Kwam van de boogjes,
Strooit zand in de oogjes
Van ons kleine — kize, kize, kize!

Vader is naar de stad geloopt,
Om een broodje voor 't kindje te koopen.
Suja me lam, suja me lam,
Moeder ging kijken of vader niet kwam.

Niet te snel.

Ei - a, po - - - pei - a, kookt kin - de - kes pap; heb je geen
mel - lek, zoo mel - lekt de kat; } heb je geen kat, zoo mel - lekt de
Melk - - - je zoeter dan vij - - - - -

muis, daar is toch al - tijd nog mel - lek in huis.
gen. 't Kindje moet sla - pen en zwij - - - - - gen.

Wel te rusten,
Met het hoofd op het kussen,
Met het gat er bij del ¹⁾,
Slaap wel, Nel!

¹⁾ Neér.

Daar komt de man met zijnen stok ;
 Hij roept tien uren heit de klok,
 En doet zijn deurtje open.
 Klepperman van tienem, 't is nog geen nacht.
 De handjes gaan al klapperdeklap,
 De voetjes gaan al trap, trap, trap,
 Klepperman van tienem, 't is nog geen nacht.

DE VIJF VINGERS.

Naar bed, naar bed, zei Duimelot,
 Eerst nog wat eten, zei Likkepot,
 Waar zullen we 't halen? zei Lange Jaap,
 In moeders kastje, zei Korte Knaap,
 Dan zal ik zeggen, zei Pinkelinge,
 Dat jijlui snoept van moeders dingen.

Naar bed, naar bed, zei Duimelot,
 Eerst nog wat eten zei Likkepot,
 Waar zal ik het halen? zei Langelot,
 Uit grootvaars kastje, zei Ringeling,
 Dat zal ik verklappen, zei 't Kleine Ding.

Duimelot is in 't water gevallen,
 Likkepot heeft hem er uit gehaald,
 Lange Jaap heeft hem thuis gebracht,
 Korte Knaap heeft hem in 't bed geleid,
 En dat kleine, kleine Pinkje heeft alles gezeid.

Duimelot had visch gekocht,	Duimelot had een vischje gekocht,
Likkepot had ze gezoden,	Likkepot had het thuis gebrocht,
Lange Jaap had ze gebraden,	Lange Liereboom had het gebakken,
Korte Knaap had ze weggezot,	Ringeling was het weg gaan zetten,
En 't Kleine Ding heeft ze opgegeten.	En 't Kleine Ding had het opgevretten.

Deze man heeft een koe gekocht,
 Die man heeft hem thuis gebrocht,
 Die man heeft hem geslagen,
 Die man heeft hem opgegeten,
 En die man heeft er van geweten.

Die heeft in de sloot gelegen,
 Die heeft hem er uit geholpen,
 Die heeft hem een schoon hemd aangedaan,
 Die heeft hem op zijn bed geleid,
 En die heeft hem goê nacht gezeid.

Pinkie,	Pinkske
Goû rinkie,	Goud rinkske
Lange liereboom,	Lange liereboom
Potteschrappier,	Biertrapper,
Ketellapper. —	Opsnapper.
Kitele- kitele- kitele.	

(Gelderland.)

Duimeling had een varken gekocht,
 Hannes-oom had hem thuis gebrocht,
 Langeman had hem gestoken,
 Tiktak had de worst gemaakt,
 Kleine pink ging er mee loopen.

Dumeling,
 Vingerling,
 Lankman,
 Jozef,
 Jip.

Dijn, din doosje,
 't Kindjen piest in 't hoosje,
 Van het hoosje in de schoen;
 't Kindje zal 't niet weêr doen.

(Gelderland.)

Ziege, zage, manneke,
 P's maar in 't kenneke,
 Rooden wijn en witten wijn,
 Dat zal Janneke de Bruin wel zijn.

Levendig.

Twee kin-der-tjes bij me kaâr, een zus - je en een broêr - tje; ik
 wou niet dat ik er meer van had, van al dat klei-ne goed - je.

In den Haag daar woont een graaf,
 En zijn zoon hiet Jantje;
 Als je vraagt: Waar woont papa?
 Dan wijst hij met zijn handje;
 Eerst met zijn vinger en dan met zijn duim,
 Op zijn hoed draagt hij een pluim,
 Aan zijn arm een mandje.
 Dag, lieve Jantje!

Voor de drie laatste regels ook:

Hij heeft een jagersmutsjen op
 Met een huzaren-pluim.

Rijen, rijen, rossen,
 Tien pond klossen,
 Elf flesschen wijn.
 Van avond zullen we vrolijk zijn.

Douw, douw, deine kwam van Brugge,
 Met den knapzak ¹⁾ op zijn rugge,
 Met zijn stok al ²⁾ in de hand,
 Zoo kwam Douw, douw deine in 't land.

Danderomdeine kwam van Brugge
 Met zijn kastje op zijn rugge,
 Met zijn stokje in zijn hand,
 Zoo kwam Donderomdeine in 't land.

Douw, douw, dein, die rare snater,
 Die viel met zijn poepertje in 't water;
 Handjes nat en voetjes nat,
 Zoo kwam Douw, douw, dein in stad.

Din, din, din, die wou wat praten,
 Hij viel met zijn gatje in 't water;
 't Houtje was nat, en 't voetje was glad,
 Zoo viel Din, din, din, op 't gat.

Kallemoeie reë te pèrde,
 Op een hond die niet en zag.
 Kallemoeie reë zoo verde,
 Kallemoeie viel er af.

¹⁾ Ook wel „pappot”

²⁾ Ook wel „de wiegband”

Eun, deun, dansen,	Met opgeschorte mouwen,
Morgen komen de Franschen,	Morgen komt de akkerman
Morgen komen de heeren,	Met zijn paardjes achteran,
Met opgeschorte kleeren,	Bette-ke-tet! ik moet ook mee.
Morgen komen de vrouwen,	

Schok, schok, schok ;
 De boer rijdt om een rok,
 Een nieuwen rok van blären,
 Om naar Oostinje te varen ;
 Schok, schok, schok !

Ju, ju, paardje,	Ju, ju, paardje,
En jij moet naar de stal ;	Met jou vlassen staartje,
De koetjes eten 't hooi op,	Met jou koperen voetjes,
En jij krijgt niemendal.	Waarom rij je zoo zoetjes ?

(*Sittard.*)

Hod hod päertje,
 Kölle^a op en äertje,
 Kölle^a op en assenoot,
 Möрге is et kindje groot.

(*Zaanstreek.*)

Huje, paardje, op een draf,
 Morgen is het Zondag.
 Dan gaan we rijden
 Naar 't land van Lombardijen.
 Toen . . . te Lombardije kwam,
 Raad eens wat $\left\{ \begin{array}{l} \text{hij} \\ \text{zij} \end{array} \right.$ daar vernam :
 't Hondje likte de boter,
 't Poesje likte de schotel,
 Piep zei de vleermuis,
 Morgen komt 't kindje weer thuis.

Paardje, wouje wat harder loopen,
 'k Zou je een mandje met haver koopen ;
 't Paardje, dat liep op een draf,
 Toen ik 't een mandje met haver gaf.

Ju, ju, paardje, rij naar steê;
 Breng er een zak met meeltje meê.
 T'avond zullen we koekjes bakken,
 Als de hoentjes eitjes kakken.
 Leggen ze weinig, leggen ze veel,
 Alevel bakken we koekjes van meel.

Paardje, paardje, rij naar steê,
 Breng voor 't kindje koekjes meê.
 Koekjes met vier hoekjes,
 Aan alle kanten even smal;
 Raadt eens, wie die hebben zal?
 't Kindje krijgt die koekjes al;
 Als het stout is niemendal.

Ju, ju, paardje,
 Rijd er meê naar stêe,
 Breng voor ons lief kindje
 Een lekker koekje meê.
 Een koekje van twee blanken,
 Ons kindje zal je bedanken.

Huje, huje, paardje,
 Met je vlassen staartje,
 Met je koop'ren voetjes.
 Voerman, rijd wat zoetjes,
 Voerman, rijd wat op een draf,
 Dan leit dat zoete beestje
 Den weg veel korter af.

Huje, paardje, rijd ter meulen,
 Breng mij toch een zakje meel.
 Dan zullen wij koekjes bakken,
 Die in kindjes mondje stoppen.
 Snap, snap, snap:
 Poes heeft alles opgehapt.

Ju, ju, paardje,
 Met je vossen-staartje,
 Met je ruige pootje,
 Spring eens over een slootje,
 Van het slootje in het riet;
 Dat doet kindjes paardje niet.

Het slot anders:

Van het slootje in het riet,
 't Kindje kent zijn moeder niet.
 Van het riet al op den wal,
 't Kindje kent zijn moeder al.

Hop, hop, mijn paardje,
 Hop, hop, hop!
 Eerst in een drafje
 En dan in galop.

Wil je niet hooren,
 Let op de sporen.
 Prikken doet zeer.
 Huppel niet meer.

Straks krijg je haver,
 Twee korfjes klaver,
 Drinken daarbij,
 Marsch! dan met mij.

Hobbel de bobbel m'n blesje
't Kindje p. . . in 'n fleschje!
Van het fleschje in de schoen,
't Kindje wil 't nooit weêr doen.
't Kindje wil 't nooit weêr doen.
't Kindje wil 't nooit weêr doen.

Hop- hop, hop- hop, paardje!
Met je vlasse staartje,
Wil je mee naar Tiel toe gaan?
Anders moet je blijven staan.
Zóó rijden de heeren
Met 'er bonte kleeren;
Zóó rijden de juffertjes;
Zóó rijdt de akkerman,
Met zijn paardje achteran;
Hotsel den botsel, den karreman!

Ju, ju, paardje!
Naar den Briel om visch;
Je weet niet, wat voor weêrtje
Dat het morgen is.
Geef het paardje klaver,
Geef het paardje haver,
Geef het paardje kaf,
Dan loopt het op een draf.

(Zaanstreek.)

Hu, hu, Jolken!
Zoo rijden wij naar Tolken,
Van Tolken naar de Zijp.
De kersen zijn niet rijp;
Zij moeten nog wat groeien.
(Jantje) koopt koeien.

(Drenthe.)

Zoo ridt de akkerman
Met de peerdties zachies an,
Zóó rieden de heeren
Mit de wilde peeren.

(Friesland.)

1.

Hoet, hoet, hinke,
Nei Liowerd om en pinke,
Nei Snits om en witebrea,
Jeie wy al ûs hinkes dea;
Op ien nei, op twa nei,
Op ûs litse keaddeman nei.

2.

Foart happe! nei Dockum ta!
 Hwet scille wy den op 'e reis ha?
 Barndewin mei sûker derin,
 En daen mar wer op hûs in.

Vort, Keddeman, vort! Rij maar naar den molen toe, En haal me daar wat gort; Dan zullen we een brijtje koken	Voor ons kleine poppe, Dat zal haar in 't mondje smaken; Vort, Keddeman, vort!
---	--

(Sittard.)

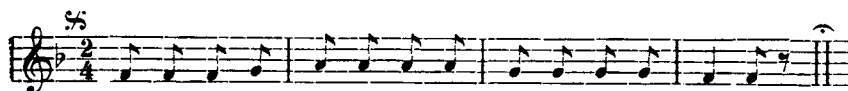
Jöddere, jöddere möle!¹⁾
 Pastoor zout ¹⁾ op het vôle,
 De köster op de bunjtje kou, ²⁾
 Die réhe noa de möle toe
 Al um e maaower ³⁾ wikke;
 Waat zal dat pãertje schlikke,
 Al um e maaower haver,
 Waat zal dat paertje drave,
 Hop, hop, hop,
 Paertje iⁿ galop.

(Venlo.)

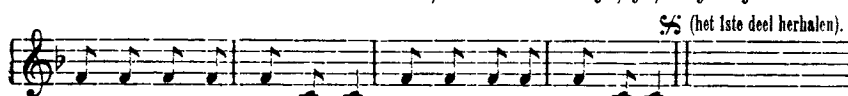
Hup, peerdje meule, De Keüster zit op 't veule, Pastoër zit op tie bunte koe, Zoë rieje we noa de meule toe. Hup, hup, peerdje draf, Morgen is het Zoöndag.	Dan kome die Hiëre, Mit die boönte kliere; Dan kome die vrouwe, Mit die boönte mouwe; Dan kump den akkerman, Mit zien peerdje achteran. Hup, hup, peerdje draf, Morgen is het Zoöndag.
--	---

Ziet, zoo rijen de Heeren.
 Met 'er bonte kleëren;
 Ziet, zoo rijen de vrouwen,
 Met 'er wijje mouwen:
 Ziet, zoo rijen de joffertjes,
 Met 'er mooie pantoffeltjes,
 Ziet, zoo rijdt den akkerman
 Met zijn paardje achteran;
 Ju ju, zeggen we dan.

¹⁾ Zat. ²⁾ Bonte koe. ³⁾ Malder.

En Mevrouw van Roo-sen-daal, die had vier ju, ju, ju-tjes.

Een koetsier met blauwe rok, met een rooien kraag er op.

Heideredeintje!
Beresteintje
Heeft een paard,
Dat eet krintjes,
Poept rozijntjes,
Maalt mosterdje met zijn staart.

Hossetent, hossetent,
Zoo rijden we naar Brugge,
Zoo rijden we naar Gent,
Van Gent naar Nieuwpoort,
Nieuwpoort, ho!
Rijden we naar Wielewale,
Wielewale, ho!
Och, mijn lieve heertje!
Mijn buikje doet me zoo zeertje!
Dat komt van al dat huppelen
Over die groote druppelen.
Hos, hos, hos!
En zoo raakt het paardje los.

Anders.

Hossetent, Hossetent,
We rijden naar Brugge,
We rijden naar Gent,
We rijden naar Antwerpen,
Met al die schoone kerken;
Dan rijden we nog 'en luttel voort,
Totdat we komen te Nieuwpoort;
Nieuwpoort, hou!
Wat bliefje schoon juffrouw!
Ga je meê uit spelevaren,
Spelevaren, hou! —
En och! enz.

Jan-baas had een paardje
 Met een hooge rugge,
 Hij liep er om en hij zat er op,
 En hij reë er meë naar Brugge.
 Hobbeldebob en 't paardje sprong,
 En Jan viel over den zadel om;
 En alle de burenen kwamen gegaan,
 En die riepen allemale,
 Als dat Jan-baas, van over de Maas,
 Was van zijn paard gevallen.

Joei, joei, joei!		Zoo rijen we alle dagen,
Naar Hoorn om een koei,		Van Marken tot Akersloot,
Naar Schagen om een wagen,		Om een schootje wittebrood.

(Zeeuwsch Vlaanderen)

Witte brood
 In moeders schoot,
 Koekeloere mijn haan is dood,
 Mijn haan met zeventien jongen.
 Is dat niet goed gezongen?
 Al dat zingen geeft maar berouw.
 Bij nacht zijn alle katjes grauw,
 Bij dage loopen de witte.
 Bij dag verkoopt de zilversmid,
 De zilversmid zonder ooren.
 Nu kan mijn man niet hooren.
 Mijn man eet gaarne kropsala,
 Kropsala met veel olie en luttel azijn,
 Wie zal onze sloor zijn?
 Sloor, sloor, mijn nichte
 Ik zal bakken en gij zult ziften.

Molenaartje, maal je molen,
 Maal voor 't kindje een zakje meel,
 Dan zal moeder pankoek bakken,
 Die in kindjes keeltje zakken;
 Stroop, stroop, stroop met meel,
 Dat glijdt zacht door kindjes keel.

Groen, groen grasje,
 Boter in mijn taschje,
 Melk op mijn tongetje,
 Dag, mijn zoete jongetje.

(Rotterdam.)

Roeien, roeien naar grootje toe,
 Grootje heeft een bonte koe,
 Met horens,
 Kerken hebben torens;
 Huisjes hebben dakken;
 Koekjes zullen we bakken,
 Als de bakker brengt de gist
 En het koetje melkje p.st,
 En het kippetje eitjes leit,
 Koeken zal bakken de keukenmeid.

<p>Schuitje varen, Theetje drinken, Blommetjes plukken, Bestje met krukken, Dom, dom, dom. Dan gaan we naar den Overtoom, Daar drinken we zoete melk met room, Zoete melk met brokken. Tien slaat de klokke; En als de klokke tien slaat, Dan komt de klapperman op straat. Elf, elf uren, De meisjes moeten schuren, De jongens moeten water halen, Achter bij de bureu.</p>	<p>Schuitje varen, theetje drinken, Bloempjes plukken; Bestje met de krukken, Tollen, tollen over de zee; Breng een schuitje met appeltjes mee. Tien, tien ure, De meisjes moeten schuren, De jongens moeten water halen, De kippetjes moeten drinken. Hier een stoel en daar een stoel, Op iederen stoel een kussen; Meisje houd je kinnebak toe, Of ik sla er een pannekoek tusschen, Tusschen je neus, tusschen je kin, Daar kan best een spekkook in.</p>
---	---

Schuitje varen,
Theetje drinken,
Varen naar den Overtoom,
Eten zoete melk met room,
Zoete melk met brokken; —
Meisje, ken je wel jokken? ¹⁾

Schuitje varen, zee, zee!
Kindje! ga je meê, meê?
In dat mooie schuitje
Naar ôpa toe?
Opa heeft een bonte koe,
Die zal ôpa melken.
't Kindje zal ôpa helpen.
't Kindje vroeg, waar 't schuitje lei?
't Schuitje lei in 't water;
't Koetje gaf een blater,
't Koetje gaf een schop,
Toen was al de melk op.

Schuitje varen naar grootje toe,
Grootje heeft een bonte koe,
Die kan grootje niet melken.
't Kindje moet haar helpen:
Roei wat an, roei wat an!
Dat 't kindje gauw bij grootje kwam.

¹⁾ Of: Ons (naam van een kind) mag er niet jokken.

Matig.

Schuitje va-ren o-ver de zee! Schipper-tje { neem je mijn
neem je ons pa-
neem je ons ma-

Sneller en sterk.

kind - je ook meê? Neê, schip-per-tje, neê, jij krijgt
pa - - tje ook meê?
ma - - tje ook meê?

ons { klein kind-je niet meê.
pa - - pa - tje niet meê.
ma - - ma - tje niet meê.

Schuitje varen over de zee;
Brenge een schuitje met appeltjes meê.

Roeien, roeien, kooien,
Schipper-tje vaart ter dooien,
Schipper-tje vaart te wijn, wijn, wijn,
Daar alle mooie meisjes zijn.
Keer omme, keer omme,
Mooi meisje, keer je eens omme.
Lief kindje heeft zich al omme gekeerd,
Dat heeft ze van vader en moeder geleerd.

Roeien, roeien, kooien,	Hier boven, hier boven,
't Schippertje vaart ter dooien,	Wittebrood in den oven;
Naar den Briel al om de visch.	Al wie 't wittebrood niet en mag,
Weetje niet waar klein Jantje is?	Die moet vasten den ganschen dag.

Roeien, roeien, kooien,
't Schippertje vaart ter dooien,
Naar den Briel al om de visch,
Weetje niet waar mijn vadertje is?
Daar boven, daar boven,
Wittebrood in den oven,
Bier en brood in 't zoutvat,
Meisje, waarom doeje dat?
Had ik een stok, ik zou je slaan,
Dat je niet over de aard kondt gaan;
De aard die ging te pletteren,
Mooi meisje leer je letteren,
Terdegen, terdegen,
De klok slaat halfnegen,
De klok, die slaat halftien;
Meisje, heb je geen dieven gezien?

Roeien, roeien, kooien,	't Koetje zal morgen kalven;
't Schippertje vaart ter dooien,	En kalft het koetje morgen niet,
Naar den Briel al om de visch,	Dan kalftet 't heele jaartje niet.
Weetje niet waar de veerman is?	
Haal over, haal over!	Rooien, mekooien,
Wittebrood in den oven;	Waar zal ik je gooien?
Al wie niet gelijk en komt,	In 't Maasland,
Zal betalen tien pond;	Waar je die groote kabeljauwsmooten,
Tien pond en een halve,	Waar je die lekkere visschen vangt.

(Fragment.)

.....
En als ik sterf, dan ben ik dood;
Dan leg ik onder 't rozeboompje,
Dan hoor ik al de engeltjes zingen,
Dan kom ik uit mijn kissie springen,
En als ik spring, dan spring ik snel. —
De dood zoekt het leven en 't leven zoekt de dood;
Dan varen we in een schuitje en eten we kaas en brood.
Tiere liere luitje,
Moeder mag ik een beschuitje?

Want vader heeft gezegd, dat ik zoo goed kan lezen.
 Een ruiter wil ik wezen,
 Een ruiter op een paard
 Met een vergulden staart. —
 En wat dan nog er bij?
 Een degen aan mijn zij,
 Een sabel in mijn rechter hand,
 Zoo strijden wij voor het vaderland! —
 En nog een eindje voort
 Tot aan de Eendjes poort ¹⁾,
 Dan gane wij aan 't schieten, met hagel en met kruid
 Van voren uit de schuit,
 Van voren in de sloot,
 En dan schieten we al de soldaatjes dood!

Kroene kranen, Witte zwanen; Wie wil meê naar Engeland varen? Engeland is gesloten, De sleutels zijn gebroken; In Engeland,	Daar stuift het zand; Daar gaan de klokjes bingeldebang, Bingeldebangdeboeze; Achter onzen hoeze ²⁾ Daar staat een groote noteboom.
--	--

Zwanen, witte zwanen,
 Wie wil er meê naar Engeland varen?
 Engeland is gesloten,
 De sleutel is gebroken.
 Vette kapoen, wat doe je hier?
 Ik bak mijn brood en brouw mijn bier.
 Zeven paarden voor een wagen,
 Had ik een stok, ik zou ze jagen,
 Had ik een zweep ik zou ze slaan.
 Dat ze den hoogen berg opgaan.
 Hooge bergen, diepe kuilen,
 Niemand kan den dood ontschillen,
 Als hij komt dan komt hij snel,
 Wacht je voor de zonde wel.

Poppetje zou te kermis gaan Met haar zusje Trijntje; Wie zou Poppetjes huis bewaren? Pruiimpje en rozijntje.	Damme, Damme, poppen, We zullen je schoppen, De deuren uit en de vensters in, Dat gaat naar de poppen 'er zin.
---	---

¹⁾ De vermelding van de Eendjes poort doet vermoeden dat dit versje uit Haarlem afkomstig is.

²⁾ Geldersch voor *huize*.

Damme, Damme, poppen,
 We zullen je schoppen,
 Schoppen de poppen de deur maar uit;
 Dan gaan we naar de poppekraam,
 Daar al die mooie poppen staan,
 Koopen daar het poppengoed,
 Dat men aan de poppen, poppen,
 Dat men aan de poppen doet.

<p>Ik kwam laatst in een poppekraam, Daar zag ik al die poppen staan. Ik vroeg: wat doen die poppen hier? Die poppen drinken poppebier, Die poppen drinken poppewijn; Kom, laat ons samen vroolijk zijn ¹⁾.</p> <p>Ik kwam eens in een poppenkraam, Daar zag ik zeven poppen staan,</p>	<p>En iedre pop die kocht een kiel En trok die aan zijn poppenziel.</p> <p>Jantje zou eens kermis houën, Met zijn zusje Trijntje. Wie zal Jantjes huis bewaren? Pruiimpje en rozijntje; Ik niet. Wie dan? Jantje moet er zelf an.</p>
--	---

Goeie morgen, tante Kaatje!
 Goeie morgen, kleine Jan!
 'k Heb de groete van mamatje
 Of je t'avond komen kan,
 Op een heerlijk karbonaadje
 Met een overheerlijk slätje
 Met een preitje
 En een eitje
 En een lekk're boteram!

Goeien avond, Tante Betje;
 Goeien avond, oome Jan;
 En mijn moeder laat je vragen,
 Of je niet eens komen kan,
 Met de kleine Poppedeine
 En den grooten Bombam?
 Goeien avond, tante Betje;
 Goeien avond, oome Jan!

¹⁾ Of: Wat zullen die poppen vroolijk zijn.

Klein, klein muisje!
 Waar zit hij?
 In 't huisje.
 Wat doet hij?
 Hij werkt. — Voor wie?
 Voor de kleine Poppedeine
 En den grooten Bombam.
 Goeien avond, speelman.
 Speelman, heb je al dieven gezien?
 Ja, mijnheer, wel zeventien.

Naatje!
 Papegaatje!
 Hoe laat is 't?
 Elf uren!
 Wie zegt dat?
 Klein muisje!
 Waar zit die?
 In zijn huisje.
 Wat doet hij?
 Hij werkt.
 Voor wie?
 Voor de kleine Poppedeine
 En den grooten Bombam;
 Goeien avond, speelman!

Hoe laat is 't?
 Twaalf uren.
 Wie zegt dat?
 De meid.
 Waar is ze?
 In de keuken.
 Wat doet ze?
 Ze breit.
 Voor wie?
 Voor de kleine Poppedeine,
 En den grooten Monsieur,
 Die heeft een broek met een scheur,
 De billen komen er deur.

1. Naa-tje, Naa-tje, ben je bo - - ven! Ja, juf-frouw, ik schud het bed.
2. Zie je dan wel naar de vlooi-en! Ja, juf-frouw, ik vang ze net.

Naatje, ik wil je wat beloven.
 Goed Juffrouw!
 Twaalf pond suiker
 En zes flesschen wijn;
 Dat doe je in een keteltje
 En roert het met een lepeltje;
 Wat zal dat lekker zijn!

Betje, ben je boven?
 Ja, Juffrouw!
 Breng het vuur eens in de stoven!

Goed, Juffrouw!
 Hoeveel koffie heb je gemalen?
 Een lood, Juffrouw;
 De koffie neem ik meê naar binnen,
 En het dik bewaar ik voor jou. —

Moeder Melet (*bis*)
 Eerst wat koffie en dan naar bed;
 Eerst wat koffie en dan naar boven,
 Dat wil moeder Melet wel loven.

Twee emmertjes water halen,
Twee emmertjes pompen,
Hoog op de klompen;
Anne Marie,
Zeg 't wie,
Buurman is verdronken.

Bom, bam, beieren!
De klok die lust geen eieren.
Wat lust hij dan?
Spek in de pan,
Is dat geen lekkere bombam?

Snel.

Bom, bam, bei-e-ren! De kos-ter lust geen ei-e-ren. Wat lust hij dan?
Spek in de pan, { o, wat een lek-ke-re kos-ter dan.
dat de kos-ter niet krij-gen kan.

(Limburg.)

Bom, bam, beiere,
De köster lös geen eiere,
Wat lös he dan?
Spek in de pan.
O, die lekkere köster Jan!

Bom, bam, beieren,
Ons poesje lust geen eieren;
Wat lust ons poesje dan?
Spek in de pan;
Daar wordt ons poesje vet van.

Rom, bom, bom,
Zoo slaat de trom.
Tamboer houd je stokken krom,
Tamboer houd je armen stijf,
't Is een sieraad aan je lijf.

Laat loopen den gek;
Hij lust geen spek,
Spek uit de pan,
Spek in de pan,
Wat lust die groote gek dan?

Bom, bam, beieren,
Klapperman, lust je wel koek,
Met jou verschoten apenrok,
En jou gelapte broek?

Bake-meui, al naar de mode,
 Draagt een rok met groene koorde,
 Feui, feki, Bake-meui,
 Wat ben jou een sluuwe ¹⁾ Trui!

Vader en moeder slaapt bij mekaar,	Het lange riet was toe.
Ze wouën me niet hebben;	Toen gingen we naar de bonte koe;
Ze douwden me in de krebbe,	De bonte koe wou schoppen.
De krebbe, die was te maken;	Toen gingen we naar de poppen;
Ze douwden me in een laken,	De poppen wouën slaan.
Het laken was te wasschen;	Toen gingen we naar de gladde baan;
Ze gooiden me in de plassen,	De gladde baan was al te glad;
De plassen waren al te diep;	Toen vielen we op ons kermisgat. —
Ze gooiden me in het lange riet,	

(Maarsen.)

Klop, klop hamertje;	Toen sliep ik in de plassen.
Wie is er op mijn kamertje?	De plassen waren te diep;
Een klein meisje.	Toen sliep ik in het riet.
Wat heeft zij in d'r hand?	Het riet dat was te scherp;
Een klein boekje.	Toen sliep ik in de kerk.
Wat staat daarin te lezen?	De kerk was te lang;
Mijn vader en mijn moeder	Toen sliep ik bij de slang.
Die slapen bij elkaar,	De slang die wou mij bijten;
En ik slaap in mijn kribbetje.	Toen sliep ik bij de geiten.
Het kribbetje moest gemaakt;	De geit die wou me stooten,
Toen sliep ik in het laken.	Met alle vier zijn pooten.
Het laken moest gewasschen;	

Ake bake, boonen kraken.
 Had ik een mes, dan zou ik je raken;
 Had ik een zweep dan zou ik je slaan;
 Meester, mag Pietje naar huis toe gaan?
 Neen, Pietje heeft kwaad gedaan.
 Boven op den zolder, spelen ze holderdebolder;
 Boven op de vliering, bakt mijn moeder spiering;
 Boven op het kerkhof, slaan ze Pietje zijn kopje of.
 Heel of, half of, Pietje zijn kopje of.

¹⁾ Friesch voor loom, lamendij.

(Venlo.)

Hake bake, noten kraken,
 Had ik een wis dan zou ik ze raken,
 Had ik een mes dan zou ik ze snijden.
 Meester laat de school uitgaan;
 Ik heb mijn plicht zoo wel gedaan,
 Met lezen en met schrijven:
 De meester begon te kijken.
 Hoe langer dat de meester kijft,
 Hoe langer dat de pen dan schrijft.

Meester, mag ik naar huis toe gaan: 't Is al twalef uren? Moeder heeft de pap al gaar, 't Zal niet lang meer duren.	't Kan niet langer duren, Achter op het latje Spelen ze billegatje, Achter op het kerkhof, Slaan ze Pietje zijn kopje of; Heel of, half of, 't Kopje van het halsje of.
Meester mag de school uitgaan? 't Is al elf uren,	

Daar slaat de klok, de heilige bel,
 Die ons van 't leeren verlossen zel;
 Mijn geest getuigt om op te staan,
 Mij om te keeren, en heen te gaan.

(Maarsen.)

A, b, c, d, e, f, g,
 Meester die jongens brengen knickers mee.
 Drommelsche jongen, je mag niet klikken,
 Anders krijg je zeven tikken,
 Zeven tikken met de plak,
 Hoor je, leelijke klikkenzak?
 Zeven tikken met de tang.
 Meester ik ben voor jou niet bang.

Moeder, mag ik meêgaan?
 Kris van Leeuwen
 Leit te schreeuwen
 Uit het raam.
 Neen, mijn kind, blijf jij maar thuis;
 Anders komen de dieven in huis.

Vader en moeder mijn schrift is uit;
 Verdien ik nu geen mooie duit?
 Ik heb geschreven, zonder beven,
 Zwarte letters op wit papier.
 Vader en moeder mijn schrift is hier.

Daar stond een juffrouw in de deur, Met een witte schorldoek veur; Ze wou zoo graag eens dansen, Om de rooie kransen; Om een pannekoek is 't te doen, Geef me der een, dan ga ik heen,	Geef me der twee, dan ga ik meê, Geef me der drie, dan ga ik strijken; En als ik het dan niet dragen kan, Dan span ik een paard en wagen an, Met vier dikke ossen, Dan ga ik henen klossen.
---	--

Achter de kerk, daar leit een muis;
 Is mijnheer de Wit niet thuis?
 Mijnheer de Wit is uitgegaan;
 Raadt eens wat hem tegenkwam?
 Twee houten mannen,
 Twee potten en pannen,
 Twee kindertjes ¹⁾ zonder ziel.
 Waar is de ziel gebleven?
 Achter in den hemel:
 De hemel is verlaten,
 Twee gouwen platen,
 Twee gouwen beugels;
 Zijn dat geen groote leugens?

Op den berg daar staat een huis Is mijnheer Kaptein niet thuis? Neen, mijnheer is water halen. Raai eens, wat hem tegenkwam? Twee ijzeren mannen,	Twee potten en pannen, Twee kindertjes zonder ziel, De ziel is in den hemel, En als de hemel open gaat Dan gaat de hel weêr dichte.
---	---

(*Limburg.*)

Achter 't kasteel daar ligt 'n blok
 Is hij gestolen of ligt hij er nog?
 Ja, ja.
 Raad eens, wie mij tegenkwam?
 Twee ijzeren mannen,
 Met potten en met pannen;
 Twee kinders zonder ziel,

¹⁾ Soms: flesschen.

De ziel is in den hemel,
 Zoo wit als 'n kemel,
 Zoo wit als 'n bonte koe,
 Zoo rijen we naar den hemel toe.

(*Blitterswijk.*)

Achter de kerk daar stond een huis,
 Is er geen heer of juffrouw thuis?
 Neen, neen, zij is uitgegaan.
 Raad eens wie haar tegen kwam?
 Twiej hôlttere mennekens
 Mit pötjes en mit kennekes
 Pief, paf, Poef.

(*Canne bij Maastricht.*)

Achter het hoes dao lik ene blok, Is er gestolen, of lik er dao nog? Twie ingelkes zonder ziel, De ziel waos in den hiemel	Op ene gouwe kemel, Op ene gouwe ossekop, Vleiskop, olie in de lamp, Steeke, steeke, stamp.
---	--

(*Als boven.*)

As ver bakken, bakken ver brood, As ver sterven, zün ver doed, Woe weurden veer dan begraoven? Achter oppe kerkhof. Dao lik e blouw, blouw steintje; As ver op dat steintje tréijen, Tréijen ver in Maria ch uutje.	Klein, klein, kinneke. Wat heet dat kinneke in den hennék Klein, klein beukske. Wat steit dao in te lezen? Van vader, van moeder, Van zuster, van broeder, Van alle patriarken.
---	---

(*Sittard.*)

Achter et gardinke ¹⁾ Schteit e pötje mit winke, Ich weisch ²⁾ mich de henjtjes, Ich dreugde ze mich aaf; Ich zat mich op eine knie, Ich zat mich op alle bei. Ich schtung ³⁾ mit eine op,	Ich stung mit allebei op. Ich zag daag vader, Ich zag daag mooder, Ich zag daag söster, Ich zag daag brouer, Ich zag daag allemoale.
---	---

¹⁾ Gordijntje. ²⁾ Waschte. ³⁾ Stond.

Almanak,
 Leugenzak!
 Komt van Delft,
 Liegt de helft;
 Komt van Aalsmeer,
 Liegt nog veel meer;
 Komt van Dordt,
 Liegt dat hij zwart wordt;
 Komt van Zwartewaal,
 Liegt het allemaal.

De dominee van Urk,	O, oven, o oven!
Die zou op Schokland preëken,	Bak onder, bak boven,
Door 't razen van de zee,	Bak plat, bak rond;
Had hij zijn tekst vergeten.	Bak alle menschen naar den mond.

De bisschop van Munster,
 Met honderduizend man,
 Voor Groningen, voor Groningen eens kwam;
 De bisschop van Munster, al weër van voren of an.

Amsterdam, die groote stad,
 Is gebouwd op palen;
 Als ze nu eens ommevalt,
 Wie zal dat betalen?

In Engeland, in Engeland,
 Daar vliegen duizend meeuwen;
 Daar is een schip met meisjes vergaan.
 Wat zullen de jongens schreeuwen.

Ik wist niet wat ik eten zou,
 Karnemelk met gerstenbrood;
 Slaat den luien wever dood,
 Hij zal wel beter weven.

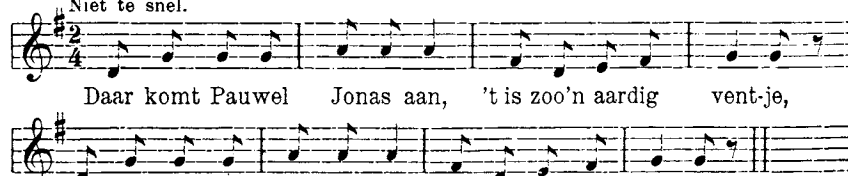
Prins Robbert was een gentelman,	Zijn biljetjes waren bout,
Een gentelman was hij;	Zijn handjes waren kapoendertjes,
Hij had een broek van krenten an,	En zijn neusje was van zoethout;
En een rokjen van rijstenbrij;	Prins Robbert was een gentelman,
Zijn beentjens waren hoendertjes,	Een gentelman van zoethout.

(Zeeuwsch Vlaanderen.)

Prins Robbert is een gentelman
 Een gentelman is hij;

Hij had er een broekje van krenten an
 En een vestje van rijstebrij.
 Zijn kousjes waren hoendertjes,
 Zijn beentjes waren een bout,
 Zijn rokje was van amandeltjes
 En zijn haartje was groen zoethout.
 Toen hij in 't land van Lombardije kwam,
 Hoor eens wat ik daar vernam:
 De duin liep onder water, de zee liep onder zand.
 De beste koning van Engeland,
 Van Engeland naar Spanje,
 Om appeltjes van Oranje,
 Om peertjes van den besten boom,
 Wie zal hebben de gouden kroon?
 De gouden kroon ligt in den wijn,
 Daar al de mooie meisjes zijn.
 De meisjes in de keeten, ¹⁾
 Die werken dat ze zweeten
 En op den top
 Staan Pieter, Jan en Jakob.

Niet te snel.

Daar komt Pauwel Jonas aan, 't is zoo'n aardig vent-je,
 't schip is naar den grond ge-gaan, op een En-gelsch ent-je.

Of:

Daar, enz. — ventje.
 Ziet hem deftig schoolwaarts gaan,
 Hij lijkt wel een studentje.

Daar komt kleine Thomas aan,
 't Is zoo'n aardig ventje,
 Kijk hem trouw naar school toe gaan,
 't Lijkt wel een studentje;
 Zie wat is hij vlug ter been;
 En wat groet hij nettelijk heen,
 Om zijn lief- en aardigheid,
 Krijgt hij doch een presentje.

¹⁾ Keet is een boerenkeuken.

Een, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven,
 Anne met de lappen ¹⁾ kwam mij tegen,
 Over het rooie ²⁾ bruggetje gaan,
 Ik hoorde 't klokje van vieren slaan,
 Een pijpje tabak,
 En een klodder in je zak,
 Ik wou dat het altijd kermis was ³⁾.

Een, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven,
 Daar kwam mij een vischvrouw tegen.
 Vrouw, hoe duur is 't zootje?
 Vijf min een oortje.
 Vijf min een oortje is al te duur;
 Geef me dan een stukje vuur.
 Een stukje vuur is al te hiet.
 Geef me dan een stukje kriet

¹⁾ Of *lapzak* of *bochel*.

²⁾ Of *glazen*.

³⁾ In plaats van den laatsten regel ook deze twee:

Ik hoor de klok van tien uur slaan,
 Laat ons dan naar huis toe gaan.

⁴⁾ Krijt.

Een stukje kriet is al te wit.
 Geef me dan een stukje pik.
 Een stukje pik is al te zwart.
 Geef me dan een schup voor 't gat.
 Een schup voor 't gat doet al te zeer.
 Geef me dan mijn vijf min een oortje maar weêr.

(Gelderland.)

Een, twee, drie, vier, vijf, zes, zeuven,
 Jan van den Broek, die wou me niet geleuwen,
 Jan van den Broek die liep naar boven,
 Hij p . ste in 't vuur, dat de vonken stoven,
 Musiekramp!
 Olie in de lamp,
 Krullen in de pruik,
 De preêk is uit.

(Sittard.)

Eiⁿ broeck eⁿ bein,
 Twee douch em wee,
 Drie schtung dâr bie,
 Vyer e kenke bijer,
 Vief en schotel schief,
 Zôs de klappôs,
 Zeveⁿ schtung geschreveⁿ,
 Ach^t hulj de wach^t,
 Nögeⁿ waar en leugeⁿ,
 Teen raop^t schpeen,
 Ellôf kook^t de sop,
 Twellôf ouwt ze zelf,
 Darteen eine grieze baard,
 Veerteen eine buntje baard,
 Viefteen de kop aaf.

Tut, tut, lieve Jan Tut!
 Werk jij aan de waterput?
 Zul jij al jou spek en peren
 Aan de waterput verteren?
 Tut, tut, lieve Jan Tut!
 Werk jij aan de waterput?

Suja, suja, boeren Jan Trip,
 Meue zal morgen kommen,
 Met een spekstruif in de slip,
 En een mandje blokken.

Komt laten wij eens zingen
 Van Blommetje den hond,
 Die nam Margootjes schoentjes,
 En stak die in zijn mond;
 En hadden we niet geroepen:
 „Blom, Blom, laat staan!”
 Hij was met Gó haar schoentjes
 De deur al uitgegaan.

Bom, bam, de klokken luien;
 Wat zou dat beduinen?
 Wie is er dood?
 Een oud vrouwtje van slikkesloot.
 Moeder, mag ik eens kijken?
 Neen, meisje, lap je kousjes wat!
 Meteen kwam daar een zwarte kat,
 Die nam het meisje der beste lap.

De burens aan het zoeken
 In alle, alle hoeken,
 Met stokken en met staven.
 Achter op de haven,
 Daar leit een paardje begraven,
 Een oud paard met zeven jongen.
 Mijn liedje, dat is uitgezongen.

Bom, bam, de klok die luidt;
 Wat dat beduidt?
 De boeren loopen de kerk uit.

Bom, bam, de klokken luiden;
 Wat zou dat beduinen?
 Een dooie man,
 Die niet meer spreken of loopen kan;
 Wij zullen hem gaan begraven,
 Al op de Delfsche haven.
 Al onder de wijde kerksteen,
 Daar leit Duimpje zonder been.

Knip, knip, tangetje!
 Wie is er dood?
 Een oud, oud mannetje;
 Gebakken is zijn brood,
 Gebrouwen is zijn bier;
 Nu komt dat oud, oud mannetje
 Zijn leven niet weer hier.

Tobias liet zijn paarden beslaan,
 Hij liet ze op hooge bergen gaan;
 Hooge bergen, diepe kuilen;
 Niemand kan den dood ontschuilten.
 Als de dood komt, komt hij fel.
 Wacht je voor de zonde wel;
 Wil je je voor de zonde niet wachten,
 Dan zal God je ziel verachten.
 Doe het goed en laat het kwaad,
 Als de dood komt, is 't te laat.

„Moeder, moeder! ¹⁾ de beer ²⁾ is los;
 Hoor dat dier eens brullen!
 Snijd hem neus en ooren af,
 Dan hebben wij wat te smullen.”

Klop, klop, hamertje!
 Is er niemand thuis?
 Er is nog een oud vadertje,
 Dat is alleen in huis.
 Wat zal dat vadertje eten?
 Kaas en brood.
 Wat zal dat vadertje drinken?
 Water uit de sloot.

Bestje keek in 't knekelhuis
 En zei: wat is de mensch,
 Die langer leeft als hij dagen heeft?
 Bobbelebob zei bestje,
 En ze dronk eens uit haar fleschje,
 En 't fleschje dat was lens.

Hobbel den bobbel, zei besje,
 En zij lichtte het fleschje,
 En zij lichtte het al zoo hoog,
 Dat er den hobbel de bobbel uit vloog.

De beer is los (*bis*);
 Hoor dat beest eens brullen!
 Bind het maar aan een touwtje vast,
 En stop het in de krullen.

De bakker op den hoek,
 Die heeft van nacht geblazen
 De vellen van zijn broek,
 Die hangen voor de glazen,
 Als een boekweiten koek.

¹⁾ Ook wel „Hei, Catrijn!”

²⁾ *Varken.*

Een, twee, drie, vier, vijf,
De bakker sloeg zijn wijf,
Al met een houten hamertje,
De darmen uit het lijf.

Ut, re, mi, fa, sol;
De boer, die nam een knol
Van den wagen, zonder vragen,
Ut, re, mi, fa, sol.

Ut, re, enz.
De boer die stal een bol;
Ut, re, mi, fa, sol, la,
De bakker 'em achterna;
Ut, re, mi, fa, sol, la, ci, ut,
De boer was al lang met de bolle fut ¹⁾.

Vlug.

Jan Piet, Jan Piet, Jan Pie-re-wie-re-wiet, Jan Piet van Maasland-
sluis, kwam al-tijd dronken thuis.

Anders:

Jan Piet, enz.
Jan Piet van Maaslandsluis,
Kwam 's avonds dronken thuis,
Zoo dronken als een muis.

¹⁾ Friesch voor *vort, voort, weg*.

Niet te snel.

Daar wa-ren ze-ven kik-ker-tjes al in een boe-re-sloot, al
 in een boe-re-sloot; de sloot die was be-vro-ren, de kikkers hal-lef
 dood, de kik-kers hal-lef dood; ze kwikten niet, ze kwakten niet van
 Iets langzamer.
 hon-ger en ver-driet, van hon-ger en ver-driet.

Anders:

Vroolijk.

Daar za-ten ze-ven kik-ker-tjes al in een droo-ge sloot; daar
 kwam er een boer met klom-pen, klom-pen, klom-pen, klom-pen, die
 trap-te er één van dood.

(Volkswijze uit de Bommelerwaard, 1830).

Niet te snel.

Daar wa-ren ze-ven kik-ker-tjes al in een boe-re-sloot; Die
 zou-ën kermis hou-ën en dansten poot aan poot: Louw is dood,

Langzamer.

Sneller.

Louw is dood. Leg hem in een kist - - - je, zet hem een boe-ren-
 Ook wel met het bijvoegsel:
 slaapmuts op, dan lijkt hij een Men-nist-je. Een Mennist, twee Mennist, de
 der-de leit in een dood-kist. *Of:* morgen in de doodkist.

Poot aan poot,
 Louw is dood,
 Leg hem in een kistje,
 Zet hem dan een trekmutts op
 't Lijkt wel een Mennistje.

(Variant.)

Lot is dood (*bis*)
 Leg hem in het kistje, enz.

Opgewekt.

Lot is dood, Lot is dood, Lijs-je leit op ster--ven; Dat is goed,
 dat is { goed, is er iets te er-ven?
 { goed, dan is er wat te er-ven.

Niet te snel.

Pie-re-la-la lei in de kist, al met zijn bil-le-tjes bloot; en
 niemand, die het be-ter wist¹⁾, of Pier-la-la was dood. Hij
 schop-te 't dek-sel van de kist; En sprong er uit, dat niemand wist; Ha,
 Sneller.
 ha! zei Pier-la-la; ha, ha! zei Pier-la-la.

¹⁾ Ook wel: zijn vader die niet anders wist.

Pierlala zijn vader was dood,
Begraven al in den grond;
Pierlala had gasten genood,
Ze zaten al in het rond;

Ze hielden niet van lekkernij,
Maar aten gesuikerde rijstenbrij:
Dat 's bon! zei Pierlala, ha, ha!
Dat 's bon! zei Pierlala.

't Was donker, dat je niet zien en kon,
En met kwam daar een boer,
Een aardige vent, een drollige vent,
Die zei: ik ben hier onbekend;
Ik ook! zei Pierlala, ha, ha!
Ik ook! zei Pierlala.

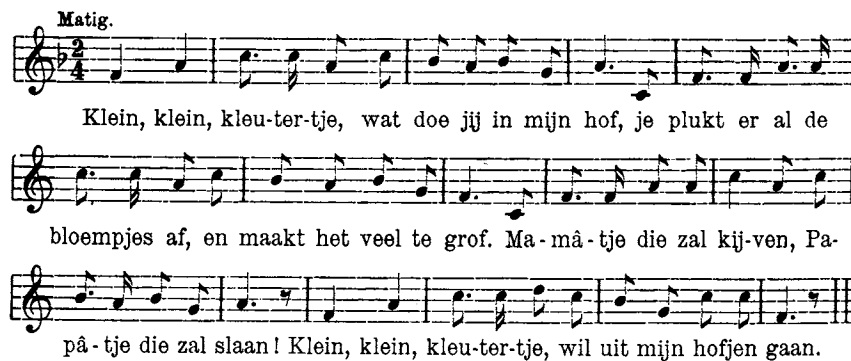
Juffrouw, wil je moesjes koopen,
Om te plakken op je kin?
Doe het doosje dan maar open,
Daar zijn al de moesjes in.

Meisje maat, meisje maat,
Ik de visch en jij de graat.
„Neen, mijnheer, dat kan niet dienen,
Ik het vleesch en jij de bienen.”
Meisje maat, meisje maat,
Ik de visch en jij de graat.

Katje, poesjenelletje!
Waar ben je toch geweest?
Jij hebt verbrand jou velletje,
Je waart zoo mooien beest!
Foei poes, leelijke poes!
En is het dan geen schande,

Dat jij jou mooie velletje
Zoo leelijk gaat verbranden?
Ik heb nog in mijn laadje
Een naaldje met een draadje,
En een stukje poesevel,
Daar ik jou meê verstellen zel.

Matig.

Klein, klein, kleu-ter-tje, wat doe jij in mijn hof, je plukt er al de
 bloempjes af, en maakt het veel te grof. Ma-mâ-tje die zal kij-ven, Pa-
 pâ-tje die zal slaan! Klein, klein, kleu-ter-tje, wil uit mijn hofjen gaan.

Och, mijn lieve mamaatje!
 En zeg het niet aan papaatje!
 Ik zal zoet naar school toe gaan,
 En laten al de bloemetjes staan.

Een kind in 't water! (<i>bis</i>)	Ouwe Jan en jonge Jan,
En heb je 't niet hooren plompen?	Die zouden samen pompen;
Had het zijn kopje maar boven gehouden	Ouwe Jan, die brak zijn been,
Dan was het niet verdronken.	En jonge Jan zijn klompen.

Twee mannetjes waterhalen,
 Twee mannetjes pompen,
 Hoog op de klompen,
 Laag op de muilen,
 't Kindje begint te huilen,
 Dek toe, dek toe,
 Dominee op den preëkstool.

Jonge Jan de Jager,
 Wat zijn je beestjes mager!
 Zeven jaar op stal gestaan,
 Het vet is van 'er ribben gegaan.

Adam en Eva,
 Die zaten op een tonnetje;
 Adam had een rokje aan
 En Eva een japonnetje.

Adam en Eva,
 Die zaten op een stoepje;
 Adam zei: wat stinkt er zoo?
 En Eva liet een poepje.

Adam en Eva,
 Die aten samen gort;
 Adam at zijn buikje vol,
 En Eva kwam te kort.

Adam en Eva,
 Die zaten op een boom;
 Ze dronken lekkere koffie
 Met dikke vette room.

Adam en Eva,
 Die hadden saâm een doekje,
 Eva maakte er een japonnetje van
 En Adam een broekje.

Adam en Eva,
Die zaten in een hutje,
Ze zouden karnemelk koken,
En vochten om een grutje.

Kaïn sloeg Abel
Zoo miserabel
Met een pannekoek op zijn ziel,
Dat hij dood ter neder viel.

Juffrouw, wilje je jongetje verbieden?
Hij komt 's avonds aan mijn deur:
Klep, klep, klep; schel, lel lel!
Dat je je jongetje verbieden zel ¹⁾.

Tire lire let. (*bis*)
Musschen zijn geen vinken;
Mietje heeft de kan gebroken,
Waar zullen we nu uit drinken?

Heb je niet gehoord van dien hollebollewagen,
Waar die bolle Gijs op zat?
Hij kon schrokken
Groote brokken:
Een koe en een kalf,
Een heel paard en een half,
Een os en een stier
En zeven tonnen bier,
En een schuit met schapen ²⁾,
En nog kon Gijs van den honger niet slapen.

De beide laatste regels ook :

Een leeuw en een beer;
Hap! zei Gijs en hij lustte nog meer.

¹⁾ Ook wel: Belle, belle, belle! klop, klop, klop!
Juffrouw, blief je ook zwavelstok?

²⁾ Ook wel: En een kerk vol rapen.

(Gelderland).

Een, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven,
 Holle-wolle-wagen kwam mij tegen,
 Waar de groote Gijs op zat;
 Hij kon schrokken,
 Groote brokken
 'n koe en 'n kalf
 'n dood paard half,
 Toen zag Gijs 'n levendig beer,
 Hap! zei Gijs en 'k lust niet meer.

A. B. bof!
 De meester is een mof,
 Zijn vrouw is een moffin,
 Ik heb een boekje, daar staat het in.

A. B. bof!
 De meester is een mof;
 A. B. boonen,
 Een klapje op je konen.

A. B. ab!
 Meester gaf me een klap;
 B. A. ba,
 'k Gaf er niets na.

A. B. bot!
 Meester is een vod;
 A. B. bankje,
 Meester woont in 't gankje.

A. B. C,
 De meisjes drinken thee;
 De jongetjes koopen brokken,
 En de meisjes eten meê.

A. B. C,
 Koffie en thee,
 Drie roode letters,
 Vier trompetters,
 Haring in de ton,
 Vleesch in den ketel,
 Morgen zal je bruine boontjes eten.

A. B. Brechtje,
 Dat oude kromme ding,
 Rijdt 's avonds op een varken
 De Koepoort in.

Of, dof!
 Snij mijn moeders neusje of;
 Laat er nog een endje an,
 Dat mijn moeder snuiven kan.

(Groningen).

Jaep, Jaep, Jeude!
 Wat hestou in dien zak?
 Een maattien jenever
 En een proempien tabak.

(Sittard.)

Köpken in de moaneschien,
 Wen alle lü al schloape zeen,
 Dan danseⁿ de boereⁿ op klumpe.
 Gekke Greit, zèt hèt neit,
 Wüllümke is verdrunke,
 Est'em mit de hoare geschnap^t
 Daⁿ woar er neit verdrunke.

(Blitterswijk).

Ik zeug zo gèr no Kèvele goan,
 Wen er mar gene grune wolf zaat,
 Joa, joa, do zit er ene,
 Nie der zit er gene.

Buiten in de biezen,
 Daar lei een hondje dood;
 Zijn staartje was bevroren,
 Zijn billetjes waren bloot;
 Toen kwam Lijsje Lonken,
 Die zei: dat beest is dronken;
 Toen kwam Lijsje Lollepot,
 Die zei: dat beest is hallefzot;

Toen kwam Jan de slager,
 Die zei: dat beest is mager;
 Toen kwam Tijs de timmerman,
 Die lapte er weér een staartje an.
 Toen liep het hondje henen,
 De staart al tusschen de beenen;
 Toen ging het hondje dansen,
 A la mode de France.

Daar was eens een boertje van Wensveen,
 En een boertje van Hazerswou,
 Het kalf is van de pip gesneden,
 En daarom droeg hij rouw.
 Lief boertje, en schreit niet;
 Het kalf is dood, en 't zeit niet;
 Het kalfje met zijn bonten rok
 Lei 's morgens dood in 't hok.

Katje-posesje-nelle
 Zat op den Koepoortsweg.
 Zij wou haar hoofdje krauwen,
 D'r mutsje dat woei weg.
 Toen zocht ze in het riet,
 Daar was het mutsje niet.
 Toen zocht ze op het land,
 Toen had dit lieve meisje het mutsje in d'r hand.

Hansje knipperdolletje,
 Die zat laatst aan den dijk;
 Hij krabde daar zijn bolletje,
 Zijn mutsje viel in 't slijk ¹⁾.
 Hansje, wilje je mutsje verkoopen?
 Neen zus, malle zus!
 Wie verkoopt er ooit zijn muts?

Krullebolletje ging er eens wandelen,	Maar wat zal ik voor je koopen,
En hij nam er zijn zusje meê;	Al voor een nieuwejaar?
Hij kocht een pond amandelen,	Een heel mooi poppetje
En deelde dat in twee.	Met lang en krullend haar.

(Gelderland.)

Wie gaot met? Wie gaot met?
 Wie gaot met nar Rommelskerken,
 Waar de seuvetien boeren satten
 Die de achttien skinken fratten?
 Wie gaot met? Wie gaot met?
 Wie gaot met nar Rommelskerken?

Ludwig Felix Brandts Buys, 1872.

Levendig.

1. Jan mijnen man, wou rui-ter worden, Jan, mijnen man, en

¹⁾ Of: Zat op Hondjes- (Hondsler-, Hondseelaars-)dijk.
 Hij had fluweelen schoentjes an,
 Hij viel er meê in 't slijk.

had geen paard; Hij nam de kat al bij de staart, toen had

Jan, mijnen man, een paard Jan - - man, rijd wat an,

dat j'een rui-ter, dat j'een rui-ter, Jan - man, rijd wat an, dat j'een

rui - ter wor - den kan.

Jan, mijnen man, wou ruiter worden,
 Janneman had er geen degen;
 Toen nam Jan, mijnen man, een koek,
 Die stak Jan al door zijn broek,

Janneman had er een degen.
Jan, mijnen man, rijd wat an,
Dat je een ruiter worden kan.

In de glupert zat een haasje, dat sliep.
Och! mijn beestje, scheelt je wat?
Ben je ziek of flauw van smart?
Haasje -- piep!

Daar zat een aap - - - je op een stok - - je, ach - ter
Hij had een gaat - - je in zijn rok - - je, daar stak het

moe - - ders keu - ken - deur;
schelmp - je zijn staart - je deur.

Jan oom
Zat op een boom
Te wachten;
Toen brak de boom,

Toen viel Jan oom,
En al de koetjes
Lachten.

Meester Pik
 Zat op een rik,
 Hij zou een vogeltje vangen,
 Maar hij bleef op 't rikje hangen.

Hansje Pek zat op het hek;
 Toen kwam zijn grootje,
 Die gaf hem een broodje;
 Toen kwam zijn zusje,
 Die gaf hem een kusje;
 Toen kwam een kindje,
 Die gaf hem een lintje;
 En toen kwam op 't lest de pastoor,
 Die gaf hem een ferme klap om zijn oor.

Daar was eens een mannetje, dat was niet wijs,
 Dat bouwde zijn huisje al op het ijs;
 't Begon te dooien, maar niet te vriezen,
 Toen moest dat mannetje zijn huisje verliezen.

Daar was eens een mannetje, dat was niet wijs,
 Dat bouwde zijn huisje al op het ijs;
 Het sprak: „o Heer, laat het altijd vriezen,
 Anders moet ik mijn huisje verliezen!” —
 Het huisje verzonk, en 't mannetje verdronk.

Kees, Kees!
 Waar ben je geweest?
 In Apeldoorn.

Wat heb je verloren?
Mijn neus en mijn ooren.
En wat nog meer?
Mijn sabel en geweer.

Alias
Zat in de kas,
Zijn moeder dacht, dat het brood was.

Daar was eens een koning,
Die smeerde zijn billen met honing;
Toen riep hij: „kindertjes, lik, lik!
Ziet, wat een zoete koning ben ik!”

Daar was eens een koning,
Die smeerde zijn eigen met honing,
Die smeerde zijn eigen met roet;
Toen wat die koning bitter en zoet.

Snel.

Louw, Louw, lee-lij-ke Louw! Heb je geen geld, ver-koop je
vrouw. Zou ik dan mijn vrouw ver - koo - pen, Dan moest ik al-
lee-nig loo-pen. Louw, Louw, lee-lij-ke Louw! Heb je geen
geld ver - koop je vrouw.

(Groningen.)

Waitje wel, waar Jan-man woont?
Jan-man woont om 't houkien,
Jan-man het zien wief verkocht
Veur ein dreicents koukien.

Jan mijnen man,
 Kom doe ¹⁾ maar an;
 Wy willen mekander helpen;
 Ik zal dy de boksen ²⁾ lappen,
 En doe zelst voor my melken.

Loop, loop, loop,
 De boter is goëkoop;
 En kom je over een half uur,
 Dan is de boter eens zoo duur;
 Loop, loop, enz.

Din, din, din,
 Dat verleden jaar
 Een piekje ³⁾ waar,
 Is nu een ouwe hin.

Moeder, als je me kousen koopt,
 Koop me kousen met kuitzen;
 De jongens roepen me spillebeen na,
 Zijn dat geen looze gutten?

Abrikozen Maartje!
 Moeder, wat moet ik doen?
 Ga de koeien melken!
 Moeder, ik heb geen schoen.
 Trek je vaders laarzen aan!
 Moeder, die zijn me te groot.
 Snij er dan een stukje af!
 Moeder, ik ben geen Jood ⁴⁾.

Achter in ons keukentje,
 Daar hangt een rood gordijntje.
 't Eerste kind dat Tonia heeft,
 Zal heeten Willemijntje.

Jantje, trek je wantjes an,
 't Is voor deur zoo koud;
 Daar ginder komt een meisje an,
 En daar ben je meê getrouwd.

Levendig.

Naar de kerk, zegt ze, ben 'k ge-weest zegt ze, maar ge-
 luisterd, zegt ze, heb ik niet. Kom van avond, zegt ze, op mijn ⁵⁾
 kamer, zegt ze, daar is al-les, zegt ze, in het groot.

¹⁾ Du (thans *gij*). ²⁾ Broek. ³⁾ Friesch voor kuikentje.
⁴⁾ Ook wel: Stop er dan wat hooi in,
 En slof er zoo meê voort.
⁵⁾ Voor de volgende lezing make men gebruik van de kleine noten.

Ook wel:

Kom maar boven, zeit ze, op mijn kamer, zeit ze,
 Daar is alles, zeit ze, naar den aard.
 'k Heb er stoelen, zeit ze, zonder matten, zeit ze,
 En geen vuur, zeit ze, op de plaat.

Laatstmaal kwam ik binnen Romen,
 Daar zat een walvischje in de boomen,
 Die zong een liedje al in 't Latijn;
 Hij wist zijn stemmetje zoo zoet te mengen,
 Gelijk de klokjes, die daar bengelen,
 Dat is te zeggen grof en fijn.

Juffrouw, wil je mijn beestje eens zien?
 't Is zoo'n lief marmotje,
 Dat kan dansen op de lier,
 En huppelen in zijn kotje.
 Had ik het hier, had ik het daar,
 Had ik mijn lief marmotje maar!

Niet te snel.

Wel, wat zeg je van mijn kip-pen? Wel wat zeg je van mijn

haan? Heb-ben ze dan geen moo-ie veê-ren, of staat u de

kleur niet aan? Baas, wat zeg je van mijn kip - pen? Baas, wat

zeg je van mijn haan?

Narre, narre, narre!
 Drie boeren op een karre,
 Die riepen al van verre:
 Narre, narre, narre!

Jan, die sloeg Lijsje,
 En Lijsje die sloeg Jan,
 Al met de koekepan.
 O, wat een ongeluk!
 De koekepan was stuk.

Anders

(na de drie eerste regels):

Och, lieve Jan, schei uit!
 Heb ik het zoo verbruid?

Jan die sloeg Lijsje,
 En Lijsje die sloeg Jan,
 Al met de koekepan,
 De koekepan aan stukken.
 O! wat een ongelukken!
 De stukken door de glazen,
 En Lijsje op de vlucht,
 En Jan aan het razen!

Anders:

De stukken door de glazen,
 En Lijsje ging aan 't razen¹⁾).

¹⁾ Of wel: „Jan, wat kan je razen!”

Levendig.

Daar was een vrouw, die koe-ken bak-ken zou, en het meel dat wou niet
rij-zen; en de pan viel om, en de koe-ken wa-ren krom, en de
man hiet-te Jan van Gij-zen.

Er was eens een man, en die heette Oom Jan.
En hij woonde in 't land van Schouwen;
Hij had een kalfje, dat was ziek,
En daarom droeg hij rouwe.
Och, oom Jan, en schreit niet,
Het kalfje is dood, en 't weidt niet;
's Morgens, in zijn bonte rok,
Lei 't kalfje dood in 't hok.

Wie gaat er mee naar Zwolle,
Al naar die goede Sint Jan?
Daar woont Aafje Brouwer,
Met haar lieven man.
Aafje Brouwer brouwt goed bier,
En d'r man die stookt het vier.
Aleman speelt op de fluit,
Toereloerlette, mijn liedje is uit.

Buiten het Raampoortje
Verkoopen ze boekendebrij,
Een bordje voor een oortje,
Met boter en stroop er bij.

Roer-om de brij!
Je zit er bij,
En laat ze nog verbranden.
Is dat geen groote schande?

Ik heb een potje gekocht.
Wat voor een potje?
Een groen potje.
Wat was er in dat potje?
Pap, pap, slabberdepap,
Van den ketel in den lepel,
Van den lepel in den nap;
Slabber op je pap!

Boontjes met ooren,
Een weinig smoren;
Die de boontjes dan niet mag,
Die zegg' de boontjes goeden dag.

Mijn vader is een bakker
En een bakkerszoon ben ik.
Mijn vader bakt de broodjes
En de korstjes die krijg ik.

Wie wil meê naar Zandvoort gaan,
Waar die zoete raapjes staan?
Plukt ze met de hand,
Schilt ¹⁾ ze met de tand,
Eet ze met den mond,
Zoete raapjes zijn gezond.

(Rotterdam).

Vrouw, geef me een peentje!
Ik weet niet waar je woont.
Ik woon al op den binnenweg,
Daar groeien de peentjes bij den weg.
Vrouw, geef me een peentje, enz.

Een half centje erwten,
Voor mijn broertje Gerritje,
In een wit papiertje,
En een halfje weêrom.

Ik weet wel, wat ik weet:
Die 's avonds op een bankje slaapt,
Is 's morgens vroeg gekleed.

Ik weet een zang,
Die duurt niet lang,
Van een spijkerboor en een knijptang.

Snel.

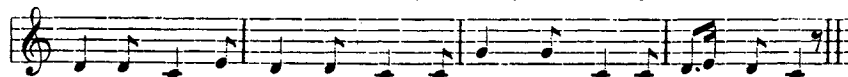
Klits, klats, klander, van d'eene bil op d'ander.

Kappe, kappe, kuuske,
Geef me wat in 't huiske,
Sla me met de pan voor 't gat.
O vader, wat klapt dat!

Matig.

Maantje, hoe schijn je zoo helder, Vrouwtje wat doe je in de kelder? Ik

tap het bier voor mijn koetsier, Par-does! daar viel het vrouwtje neêr.

¹⁾ Anders ook *Scheurt*.

Matig.

Klom-per-tje en zijn wijfje, } die gingen eens vroeg op-staan, met
 die zouden eens vroeg op-staan, om

bo-ter en met eiertjes om } naar de markt te gaan. Ze waren halver
 eiertjes te ver-koo-pen en }

we-ge, hal-ver-we-ge den dijk, toen bra-ken al-le de eiertjes en

't bo-ter-tje viel in 't slijk. Het speet 'er niet om de ei-er-tjes, maar

wel om 'er mooi-en doek, die ze gis-ter pas ge-maakt had van

Klom-per-tjes beste broek.

(Groningen).

1.

Heila, boer! De brei is zoer¹⁾,
 De slaif²⁾ ligt in de aschke;
 Als de boer nait beter oppast,
 Dan komt hie in de kaste.

2.

Woar is hier de moane?
 De moane is hier niet,
 De moane is doar niet,
 De moane is achterwege.

3.

Wie wil nou de bokse lappen,
 Zonder noad, zonder droad,
 Zonder knecht of kameroad?
 Is de gorte goar?

(Sittard).

1.

Ach moeder, de vånke zeen dood,
 Sie vræete gei greumelke³⁾ brood.
 Es tẽ de vånke te vræete gegåve,
 Da waare de vånke in 't låve gebleve.

2.

Woveur kriesch⁴⁾ du?
 Umdat iek neit 'n lach.
 Hået dich de wouf e schaöpke geschtaole?
 Vas⁴⁾ gei⁴⁾ gebrach⁴⁾.
 Is et över et bergske geloupe?
 Vas neit er door.

3.

Et rågent, et sägent,
 De pannen wåre naat.
 De mötsche⁵⁾ hanghe op te taak⁶⁾,
 Die wåre oueh vas naat.

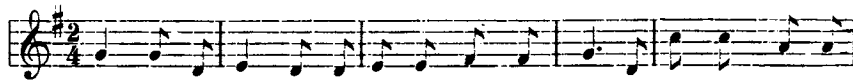
't Regent zeer, 't wordt mooi weer,
 't Woater lõpt bi de pannen neër.

¹⁾ Zuur. ²⁾ Pollepel. ³⁾ Kruimeltje. ⁴⁾ Gewis. ⁵⁾ Mutsen. ⁶⁾ Dak.

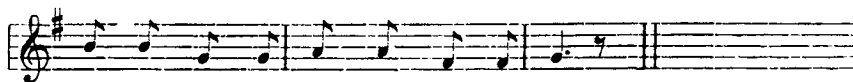

Hobberdobberdob,
 Soldaten trekken op,
 't Old wijf trekt meé
 Met de knip op zee (zij),
 Met de hond in touw,
 Met de vogel in de kouw.
 Is dat geen recht soldatenvrouw?

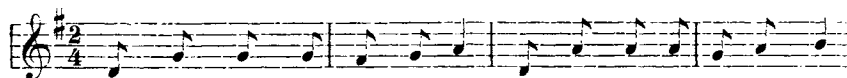
Dat gaat naar Batavia,
 En dat gaat naar Oostinje.
 Meisje, zet de koffie klaar,
 Dan krijg je een kokinje.

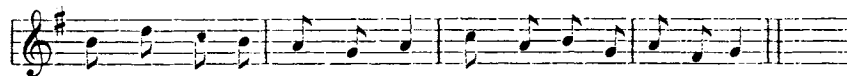
Mijn man is tam-boer, en ik ben tamboers' wijf, en als mijn man de

trommel slaat, dan klopt mij 't hart in 't lijf.

Rom, bom, bom, zoo slaat de trom, tamboer hou je armpjes krom,

tam-boer hou je stok-ken stijf, houdt ze sierlijk aan je lijf.

Hinkedepink zat op de klink,
Geef me een kan, dat ik nog wat drink;
Is er niet, zoo laat wat halen,
Jantje van Spanje ¹⁾, die zal 't betalen;
Jantje van Spanje, die zwarte man,
Sloeg al tegen den tuinstok ²⁾ an,
En de tuin, die kraakte,
Dat de man ontwaakte,
Dat de vrouw de trommel sloeg,
En de kat ³⁾ het vaandel droeg.

(Zaanstreek).

Jan Kiekkel en Jan Kakel
Die gingen samen uit;
Jan Kiekkel viel in 't water,
Jan Kakel haalde 'm er uit.
Toen kwam Jan Smal,
Die lei hem op de wal.
Toen kwam Jan Braat,
Die lei hem op de straat.
Toen kwam Jan Tempel,
Die lei hem op den drempel.
Toen kwam Jan de Boer,
Die lei hem op den vloer.
Toen kwam Jan Vet,
Die lei hem op het bed.
Toen kwam Jan Bankje,
Die lei hem op 't bedsplankje.

(Maastricht).

1.

Rij al oet, wagen, wagen,
Rij al oet wagen;
Hé! 't is mer race de pou.
Hé! 't is mer kakkedoe
Joe!

2.

Veer hebben den haon geslagen,
Trê lé, lé, lé, lé, (bis);
En dee, dee da neet met en deit,
Dat dee dan mër nao hoes tou geit
Veer hebben den haon geslagen,
Trê lé, lé ⁴⁾).

¹⁾ In kennelijke zinspeling op Don Jan van Oostenrijk.

²⁾ De Hollandsche Tuin.

³⁾ De Hollandsche Leeuw.

⁴⁾ Dit en het vorig liedje hebben betrekking op het uittrekken der Franschen uit Maastricht in 1678 of in 1748. Het laatste herinnert aan een volksspel, waarbij een haan den kop werd afgeslagen.

<p>3. Veer hebben de mode ¹⁾ gevonden, Trè lé, lé, lé, lé (<i>bis</i>); Wat zouden veer met de mode doen, Veer hebben gei geld um met te doen;</p>	<table border="0"> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px;"> En dee, dee dan neet met en deit, Dat dee dan mër nao bed tou geit. Veer hebben de mode gevonden, Trè lé, lé. </td> </tr> </table>	En dee, dee dan neet met en deit, Dat dee dan mër nao bed tou geit. Veer hebben de mode gevonden, Trè lé, lé.
En dee, dee dan neet met en deit, Dat dee dan mër nao bed tou geit. Veer hebben de mode gevonden, Trè lé, lé.		

Heb je niet gezien Jan Jansen met zijn paard?
 Heb je niet gezien dat blesje?
 't Is zoo mager, geeft hem haver,
 Rijdt er meê naar 't smidsje.

Hansje van Tiggelen en Pietje van Zwol,
 Dat schelmpje, dat viezertje, dat at zijn buikje vol.
 Als de kalkman was gekomen,
 Was hij op zijn poepertje wit;
 Als hij voer naar Gent om kolen,
 Was hij zwarter dan de smid.

Van turelure letje,
 De boer die liet een wind;
 Hij ving hem in een netje,
 En hij bracht hem aan zijn vrind.
 „Wel, tureluur, tureluur, tingeling,
 Wat breng je me daar een stinkend ding!”

Klein, klein keuteltje,
 Hij lei het op een scheutelje;
 Hij bracht het naar mijnheer zijn disch,
 En zei: „mijnheer, 't is stokvisch.”
 Mijnheer, die stak het in zijn mond,
 En zei: „Wel, ouwe, ouwe schelm! 't is paardestr. . .

Altijd is Kortjakje ziek,
 Midden in de week, maar Zondags niet.
 Zondags gaat ze naar de kerk,
 Met een boek met zilverwerk ²⁾.

¹⁾ De Modde, een bekend Wijkenaar uit vroeger dagen, een pretmaker.

²⁾ Of:
 Zondags dan gaat zij ter kerken,
 Midden in de week kan zij niet werken,
 Altijd is, enz.

Annie van de Visschersdijk
 Die draagt fluweelen mouwen.
 Zondags staat ze al op de stoep,
 Met een bordje kersen gesnoept,
 Met een bordje rijstenbrij,
 En een gouden lepel daarbij ¹⁾.

Ik wou, dat ik was een boterblom,
 Die op de velden stond;
 En slikten me dan de koetjes op,
 Dan zat ik in 'er buik;
 En poepten me dan de koetjes uit,
 Dan was ik weêr een spruit.

Mooie meisjes, mooie bloemen,
 Kon ik ze allemaal bekommen!
 Een mooi meisje vrij ik mee,
 Een mooi meisje over zee.
 Kon ik alle zoetheid krijgen,
 'k Zou ze aan een touwtje rijgen,
 'k Zou ze suikeren in een vat,
 Dan had ik alle jaren lieve meisjes zat

Die gaperig is en slaperig is,
 Wat doet die bij de bruid?
 En kan er niet een zoentje of,
 Dan is de vriendschap uit.

Holder de bolder, de kat op de zolder,
 De hond in de kelder,
 Dat lijkt me niet helder.

Eerst een raap,
 Dan een schaap,
 Dan een koe,
 Zoo gaat het naar de galge toe.

Ik ben zoo riek,
 Als de keizer oppe diek.
 Die had een koe,
 Daar hoorde 'm niks van toe.

'k Heb geen cent (*bis*)
 Maar 'k ben vroolijk tot mijn end.

SCHELDRIJMEN.

Lurk op je duim,
 Je lust geen pruim,
 Je lust geen stuivers broodje.

Adaat, lurketaat,
 Lurketaat op 't stoeltje;
 Als hij staat, dan wordt hij kwaad.
 Daarom is hij een lurketaat.

¹⁾ Soms wordt hier nog bijgevoegd:

Op die lepel staat geschreven:
 Mijnheer de raad, de advocaat,
 Die heeft een zoontje, dat hiet Jantje,
 Als j'em vraagt: waar woont Papa?
 Dan wijst hij met zijn handje.

Adat, ik weet wat,
 Adat heeft voor zijn gat gehad,
 Al met zijn vaders klompen,
 Al met zijn moeders muilen;
 Ik heb voor de deur gestaan,
 En 'k heb hem hooren huilen.

Klikspaan, Armiaan!
 Hij durft niet door het steegje gaan;
 Want ieder zal hem smijten,
 Het hondje zal hem bijten,
 Het katje zal hem krabbelen,
 Dat komt van al dat babbelen.

Of:

Het vogeltje zal hem pikken,
 Dat komt van al dat klikken.

Ook wel:

Klikspaan, Boterhaan,
 Tot straf zul je achter de deure staan,
 In plaats van naar de markt te gaan.

Klikspaan,
 Halve maan!
 Je durft niet door het straatje te gaan;
 Hondje zal je bijten,
 Katje zal je besch. ten,
 Katje zal je krabbelen,
 Dat komt van al je babbelen.

Dief, dief, dange,
 Morgen zul je hangen,
 Overmorgen de kop afslaan,
 Dan kan de dief weér henen gaan.

Of:

Zondag naar het kerkhof gaan.

Ben je boos?
 Pluk een roos,
 Zet 'er op je hoed,
 Dan ben je morgen weêr goed.

(Blitterswijk).

Rojen Haan,
 Wat hedde geei aan?
 Twië paar hoazen en twië paar schoen.
 Dät kan dèn rojen haan nie doen.

(Groningen).

Fidel, di, dom,
 Dien bainen bin krom,
 Dien bochel is dien ransel.
 Scheer die weg dou mosterdjong,
 Ik wil niet mit die dansen.

Jan van Loenen,
 Met spijkers in zijn schoenen,
 Een kastje op zijn rug,
 'Zoo komt hij van de Oudebrug.

(Friesland).

1.

Douwe!
 Muus in 'e mouwe,
 Kat in 'e kiste,
 Daar Douwe niks fan wiste.

2.

Bearn
 Hie 'n swollene tean.
 Hy ging 'r mei nei doctor-om ta;
 Doctor om sei: Bearn!
 't Scil hiel wol gean
 Mei din swollene tean.

Frans!

Wat heb je liefst, de koe of de pans?
 De koe;
 Dan heb ik de pans op de koop toe.

(Oost-Friesland).

Antje!

Broad poerren in 't pantje,
 Let de bonken stoan,
 O-en seg: de kat het 't doan.

(Zeeland).

Arenout,
 Die sukerenbout,
 Die liep al langs de kaaie;
 En hij docht, dat hij een vogel schoot,

En hij schoot een papegaai;
 En hij was zoo blij,
 En hij schoot er drij,
 En hij was zoo dol,
 En hij schoot een heele mande vol.

Snijder, snijder,
Maak mijn broek wat wijder;
Maar toch ook niet al te wijd,
Dat hij me van de billen glijdt.

(Friesland).

Snider!
Maak my de broek wat wider;
Maar niet al te wiid,
Dat er my fan 't gat ofgliidt.

(Drenthe).

Och! m'en lieve tijd,
Wat is de wereld wijd!
En was ze nog veel wijder,
Ik trouwde met een snijder,
En was ze nog veel nauwer,
Ik trouwde nog veel gauwer.

Smid, smid!

Als de duivel komt, word je wit.

(Friesland).

1.

Smidsje, smidsje, tingeling,
Dy smeide sin wif 'n goudene ring,
Fen ald, ald iser;
Is dy greate gek net wiser.

2.

De kûper
Is 'n sûper!
End sin wif is 'n fretter!
Is dat wol better?

Ante, koerante,
 Als de boer geen olie heeft,
 Dan p. st hij in de lampe.

(*Friesland*).

1.

To Tsiummearum ¹⁾
 Binnen alle minsken earm,
 Bihalven Pitsjemoai up 'e dik,
 Dy is allinne mar rik!

2.

De Joure is 'n flek,
 De Grietman is 'n gek!
 Hy bout de bergen so hoog,
 En nog kryt hy de hemel niet in 't oog.

3.

Dockum is 'n oud stad,
 En oud stad boven maten;
 Daar verkoopen ze anders niet
 Als appelen en granaten ²⁾.

(*Groningen*).

Op Foxhol, op Foxhol ³⁾
 Daar is geen kerk of toren,
 Maar als de vijf uurs schuit aankomt,
 Blaast de jager op z'n horen.

¹⁾ Tjummarum.

²⁾ Dokkummer granaten (garnalen) is de bijnaam der Dokkummers.

³⁾ Gehucht op ongeveer twee uren afstand van Groningen.

II.

FEESTRIJMEN.

NIEUWJAAR.

1.

Gelukkig Nieuwjaar!
Trek de kat bij het haar,
Trek den hond bij de start,
Dan heb je alle jaar wat.

2.

Veel geluk in 't nieuwe jaar!
Vader en moeder slaapt bij mekaar,
En ik slaap in de krebbe.
Mag ik een oortje hebben?

3.

'k Wensch je veel geluk en zegen,
Op dijken en wegen,
Met krullen in 't haar.
Ik wensch je geluk en zegen in 't nieuwe jaar.

4.

Dag vrouw, dag man, dag allegaâr!
Ik kom je wenschen een goed nieuw jaar.
Door dik, door dun, kom ik gelooopen;
Heb je niet een wafel of twee? ik zal ze niet verkoopen.
't Is een goed vrouwtje, die wat geeft;
Ik wensch, dat ze 't naaste jaar nog leeft.
Goed vrouwtje! goed vrouwtje!
Heb je niet een wafel of twee? ik steek ze al in mijn mouwtje.

5.

't Is Nieuwejaar, ik sta hier buiten:
Ik heb een korfje, en 't wil niet sluiten;
Ik heb een mesje, en 't wil niet snijen;
Ik heb wel boter, maar hij wil niet braaien;
Ik zie een koekje en kan 't niet koopen;
Geef me een stuiver, en laat me loopen.

6.

Nieuwejaartje komt in 't land;
 Het varken heeft zijn gat gebrand,
 Van achter aan zijn poortje.
 Moeder, geef me een oortje;
 Is 't geen oortje, dan is 't een duit,
 Morgen is 't Nieuwjaartje uit.

7.

Nieuwejaartje zoete,
 Het verken heeft vier voeten,
 Vier voeten en ééne steert,
 Is dat nu geen koek weerd? ¹⁾
 Het heeft niet lang in de stal gestaan,
 Janneef heeft het dood gedaan,
 Geef me een koek en laat me gaan.

8.

Op Nieuwejaarsavond,
 De bakker sloeg zijn wijf,
 Al met een dikken knuppel
 Zoo danig op haar lijf;
 De knuppel en wou niet breken,
 De vrouw en wou niet spreken;
 De knuppel die brak, de vrouw die sprak;
 Het wijf kroop in den oven.
 De bakker haar achternaar;
 Zij waren zoo bestoven —
 Een zalig nieuwejaar!

¹⁾ Anders: 't Is nog wel een wafel weerd.

DRIEKONINGEN.

1.

(Bij 't kaarsje springen).

't Keersken, 't keersken onder de been,
 En al die daar niet over en kan,
 Die weet er niet van.

2.

Wie daar meê doet?
 Van avond
 Met een kaarsje
 Aan deur;
 Over 't kaarsje,
 Lik mijn aarsje,
 Hi, ha, hop! —

3.

Keuningskaarsje!
 Lik mijn aarsje!
 Keuningskaarsje, beentje!
 Al wie daar niet over en kan,
 Die gooi ik met een steentje. —

4.

Driekoningen, driekoningen!
 Koopt mij een nieuwen hoed,
 Mijn oude is versleten;
 Mijn vader mag 't niet weten,
 Mijn moeder heeft geen geld;
 Is dat niet slecht gesteld? —

De twee laatste regels anders te Breda:

Mijn moeder heeft het geld
 Op den rooster geteld.

VASTENAVOND.

1.

Vastenavond, hoenderkind, Heb jij dan nog geen man? Dan heb ik nog een klein hoentje, Dat moet er van avond an. Als jij dat hoentje koken wilt, Dan is jou potje vuil;	Dan ga jij naar de bureu, En laat jou potje schuren; Dan ga jij naar de Franschen, En laat jou potje dansen. De kat heeft in de melk gepist, Omdat het vastenavond is.
---	---

2.

Vastenavond, hoenderkind,
 Ik heb nog geenen man;
 Ik heb nog een klein hoentje,
 Dat moet er van avond an.
 Als ik mijn hoentje koken wil,
 Dan is mijn potje vuil;
 Als ik mijn potje schuren wil,
 Dan tintelt ¹⁾ mijnen duim.
 Dan loop ik bij de bureu,
 En laat mijn potje schuren;
 Dan loop ik naar de Franschen,
 En laat mijn potje dansen;
 Dan loop ik naar de soldaten,
 En laat mijn potje praten.
 Hier een stoel, en daar een stoel,
 Op ieder stoel een kussen;
 Meisje! hou je kinnebak toe,
 Of ik sla der een pannekoek tusschen;
 Tusschen je neus en tusschen je kin,
 Daar kan wel een pannekoek in.
 'k Heb gezongen en niets gehad,
 Geef me een stuk van 't varkensgat,
 Van de ham of van de zij,
 Daar kon wel een ribbetje bij;
 Boven in de schouwe
 Hangt een varken aan touwe;
 Boven in den schoorsteen,
 Hangt een varken aan 't lange been.
 Snij maar diep, snij maar diep,
 Snij maar in mijn vinger niet.

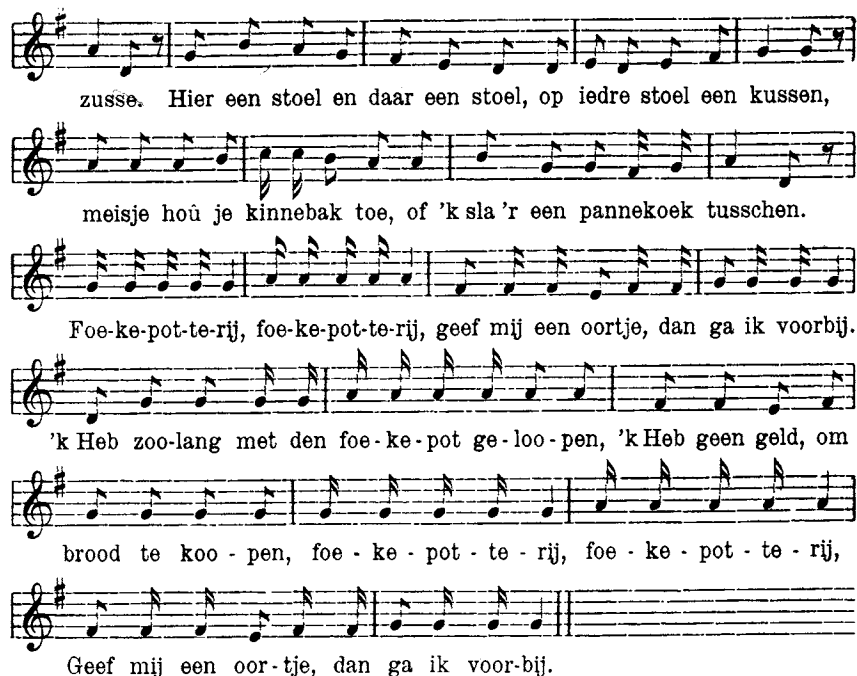
¹⁾ Anders: dan zweert mij.

3.

Matig.

'k Heb zoolang met den foe-ke-pot ge-loo-pen, 'k Heb geen geld, om
 brood te koopen, foe-ke-pot-te-rij, foe-ke-pot-te-rij, Geef mij een oortje, dan
 ga ik voorbij. Hier woont een rij-ke man, die zoo - veel ge-ven kan;
 veel zal hij ge-ven, lang zal hij le-ven, za-lig zal hij ster-re-ven, Den
 Hemel zal hij er-re-ven. Vas-ten-a-vond is 't van avond, klink op de
 bus-se, al-le mooie meisjes hebben een man be-hal-ven ik en mijn

zusse. Hier een stoel en daar een stoel, op iedere stoel een kussen,
 meisje hou je kinnebak toe, of 'k sla 'r een pannekoek tusschen.
 Foe-ke-pot-te-rij, foe-ke-pot-te-rij, geef mij een oortje, dan ga ik voorbij.
 'k Heb zoo-lang met den foe-ke-pot ge-loo-pen, 'k Heb geen geld, om
 brood te koo-pen, foe-ke-pot-te-rij, foe-ke-pot-te-rij,
 Geef mij een oor-tje, dan ga ik voor-bij.

4.

'k Heb zoolang met den rommelpot ¹⁾ gelooopen,
 'k Heb geen geld om brood te koopen;
 Rommelpotterij, rommelpotterij,
 Geef mij een oortje, dan ga ik voorbij:
 Dan ga ik naar de heeren,
 En laat mijn potje smeren,
 Dan ga ik naar de Franschen,
 En laat mijn potje dansen;
 Dan ga ik naar den smid:
 Wat is mijn potje wit!
 Moeder, speld mijn doek wat net,
 T' avond komt mijn vrijer;
 Komt hij niet, ik haal hem niet,
 Dan slaapt hij in mijn armen niet;
 Dan haal ik Jacob Jansen,
 Die speelt al op den rommelpot,
 En ik zal daar bij dansen.

¹⁾ In Overijsel en Gelderland *foekopot*; zie boven.

5.

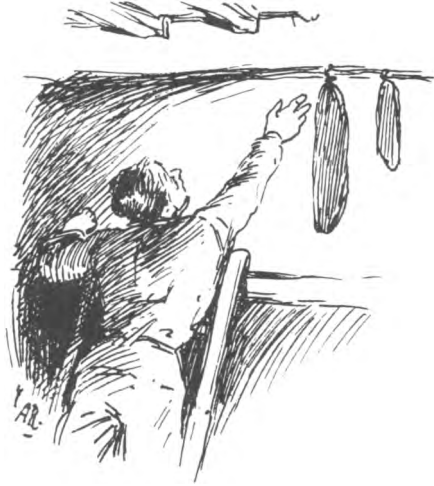
Vrouw, 't is vastelavond, ho, man, ho!
 Vrouw, verkoop je beddetje, en slaap op stroo;
 'k Heb zoo lang met den rommelpot geloopt,
 'k Heb geen geld, om brood te koopen,
 Rommelpotterij, rommelpotterij,
 Geef me een centje ¹⁾, dan ga ik voorbij.
 Rommelpotterij! — wat hangt er aan mijn zij?
 Wat hangt er aan mijn schoen?
 Raadt eens, wat de meisjes doen:
 Ze gaan des morgens vroeg opstaan,
 Dan gaan ze voor de spiegel staan;
 Ze kijken hier, ze kijken daar,
 Ze kijken rommedomme;
 Moeders staat mijn mutsje net?
 Mijn vrijer staat op kommen;
 En komt hij van den avond niet,
 Dan slaapt hij in mijn armen niet;
 Dan komt An Jan Jansen,
 Die zal op zijn trommel slaan,
 En ik zal voor hem dansen.
 Hier een stoel en daar een stoel,
 Op ieder stoel een kussen;
 Meisje, hou je bakkes toe,
 Of 'k sla der een pannekoek tusschen.
 Vrouw, dat's voor je waterhalen,
 Vrouw, dat's voor je mosterd malen,
 Vrouw, dat's voor je gelle, gelle, gel,
 Dat je van avond geven zel. —

(Venloo).

6.

Es et vastelavend is
 Dan jage wej de voe,
 Spek en eijer in de pan
 En leverworst dao toe.
 Laot dat metske zinke
 Door die vette schinke.
 Den hond is doët,
 De kat is doët,
 Hoepsasa faledera.

¹⁾ Lezing uit den cententijd, vroeger een oortje (d. i. twee duiten). Zie boven.

7.

Boven in de hanebalk,
Daar hangt een lange metworst;
Geef mij den langen
En laat den korten hangen;

En geef mij een schinkel,
Daar kan ik op drinken;
Geef mij een kalfsbrâ,
Daar ik hier meê van dannen ga.

PALM-PASCHEN.

1.

Nog al vlug.

Palm-, palm-pa-schen, hoe-rei, koe-rei, had-den we nog eenen
Zon-dag, dan had-den we een ei; één ei dat is geen ei, twéé ei dat
is geen ei, maar drie ei, dat is het rech-te Paasch-ei¹⁾.

¹⁾ Ook: Hei, koerei;
Over eenen Zondag, dan hebben wij een ei.

2.

Palm-, palm-paschen;
 Een haantje op een stokje,
 Een gaatje door zijn rokje,
 Een stukje van zijn linkerpoot;
 Nu is 't heele haantje dood.

3.

Palm-, palm-paschen, hei, koerei;
 't Duurt nog éenen zondag,
 Dan gaan we naar de Paaschwei.

4.

Palm-, palm-zondag,
 Toen de boer in 't water lag,
 Ik er bij, en jij der bij,
 Was dat geen mooie schilderij?

PASCHEN.

1.

Hei koerei, 't is mijn ei!
 't Is mijn laatste Paasch-ei.
 Adam die had zeven zonen,
 Zeven zonen had Adam;
 Wat deden die dan?
 Gooi op dan! Hoog op dan!

(Dwingeloo).

2.

Heb i ook 'en olde mande,
 Die wie toe Paoschen brande?
 Heb i ook 'en bossien riet?
 Aors hebben wi veur 't Paoschvuur niet?

Anders.

Heb je ook olle wanne,
 Die we Paoschmaandag kunne branne?
 Of 'n bossien riet?
 Anders hewe Paoschmaandag niet.

Een ei is geen ei;
 Twee ei is één ei
 Drie ei is 't rechte Paasch-ei.

En in Noord-Holland (volgens Beets):

Palm-, palm-paschen
 Paasch-ei, koerei,
 Eén ei wit, één ei zwart;
 Wat een mooye Palm-paasch is dat! —

(Antwerpen en omstreken ¹).

3.

Vrouw, vrouw geef ons een ei, Die de zwarte hinnen lei, Zien ze zwart of zijn zij rood. Daarom leggen ze niet te nood. A, B, C, D. geeft ons eenen klerk mee, Bakt ons eenen pannekoek, Geeft ons eieren en geld genoeg. Vrouw, vrouw ten lesten, Geeft ons de eieren gesessen, Gesessen en gevijven, Laat ons nog wat blijven. Hier is nog een goei vrouw,	Die ons nog wat geven zal. Hoe lang zal zij geven! Hoe lang zal zij leven! 't Eerste jaar 'nen penning, 't Tweede jaar 'nen schelling, 't Derde jaar 'nen pond koek, Geeft ons eieren en geld genoeg. Tast wat dieper in de nest, De zwarte hinnekens leggen 't best, De roode niettemin, Tast er nog wat dieper in, Meister en vrouwke blijft gezond.
--	---

LUILAK ²).

(Delft).

Allegro. *f*

Lui - lak, zonder verdriet! Ken jij onzen luilak niet? Onze luilak
heit geslapen, Op een' stoel, daar hij op zat. En een blok en een blok en een
vier-kant blok en een blok met zes, -zeven ha - ken. Dat heit onze
lui-lak gedaan, en hij heit zoolang ge - sla - pen.

Lange slaper,
Beddegaper,
Groote pop,
Staat voor negen uur niet op.
Slaapkop, doedelkop,
Staat voor negen uur niet op.

¹) Bij het ophalen van Paasch-eieren. ²) Zaterdag voor Pinksteren.

PINKSTEREN.

(Sittard).

Päenkste broet,
 De wien is oet,
 Tappe, tappe bijer;
 Hät er gei geljt mee in de tesch,
 Daⁿ kömp er euch neit wijer.

SINT-JAN IN DEN ZOMER.

Hout, hout, timmerhout,
 Wij komen om Sint-Jans-hout;
 Geeft wat, houdt wat,
 Op Sinte-Pieter nog wat.

SINT-NIKOLAAS.

1.

Sint-Nicolaas van Tolentin,
 Breng mij eens een lekker ding,
 Een lekker ding van safferaan,
 Ik zal 't al in mijn korfje slaan.
 Mijn korfje staat te verkoopen:
 Tien pond en een half,
 Een koe is geen kalf,
 Een paard is geen zwijn;
 Morgen zal 't Sint-Nicolaas zijn.

2.

Sinterklaas, goed heilig man!
 Trek je beste tabberd an,
 Rijd er meê naar Amsterdam,
 Van Amsterdam naar Spanje,
 Appeltjes van Oranje,
 Pruimpjes van de boomen;
 Sinterklaas zal komen.

Of:

Rijke, rijke oomen;
 Rijke, rijke juffertjes,
 Die dragen wijde mouwen.
 Hans, wanneer zullen we trouwen?¹⁾

¹⁾ Ook wel: „Hansje, willen we trouwen?”

Of (in Zeeland):

Peertjens van de hoogeboom,
't Is van kindjes sukerroom.

Of:

Appeltjes van de gouden boom
Sint Nikolaas, die is mijn oom.

3.

Sinterklaas, enz.
Bliefje wat te geven,
't Is voor al mijn leven;
Al mijn leven heb ik je lief;
Om een appel of om een peer,
Sinterklaas komt morgen weêr.

4.

(Sittard).

Sinter Klaos, god heilige man,
Doog ¹⁾ diene bāsten tabbert aan.
Rie ²⁾ nao Schpaanje,
Appelkōs van Oraanje,
Gāf die klein kinjerkōs get,
Schoot die groote mit veut veur de v. .
Laot ze dao mit loupe,
Hausen ³⁾ en schoon verkoupe.
Is dat geine brave man
Dā oes ⁴⁾ nog get gāve kan.

5.

(Groningen).

Sinterklaas, die guie man,
Trekt zien groote laarzen an,
Riedt er meê naar Amsterdam.
Van Amsterdam naar Spanje,
Appeltjes van Oranje,
Noten van muskaat;
Smiet ze over de straat.
Geef de kleine kinder wat,

Geef de grooten een schup voor 't gat;
Laot ze daarmee loopen
Naar de Heerepoorte;
Daar staat Anna met de trom,
Sluig er op, en gaf er niet om.
Kom, kameraad! (*bis*)
Ik de visch en jij de graat.

¹⁾ Doe. ²⁾ Rij. ³⁾ Kousen. ⁴⁾ Ons.

6.

(Venloo).

Sinter Klaos, goot hellig man,
 Trek diene besten tabbert aan,
 Gank oet rieje
 Nao die Pikkardiën.
 Gèf die kleine kinder wat,
 Gèf die groëte eine schöp vur 't gat,
 En laat ze dao mei loepen,
 Haoze en schoon verkoupe.
 Gèf wat, halt wat tegen 'et jaor al weer wat.

Of:

Sinter Klaos, rom, bom, bom,
 Smièt wat in die règeton,
 Smièt wat in die huuzer,
 Appele, père en muuzer.

7.

Sinterklaas, bonne, bonne, bonne,
 Gooi wat in de leêge tonnen;
 Gooi wat in de huizen,
 Dan grabblen we als de muizen.

8.

Sinterklaasje, bisschop,
 Met je mooie muts op,
 Geef den kleinen kinders wat,
 Geef den grooten een schop voor't gat;
 Laat de kleintjes loopen,
 De groote willen we verkoopen
 Aan een ouden smous!
 Lik aan mijn kous,
 Lik aan mijn schoen.
 Heb je geen oude lorren van doen?

9.

Sinterklaas, kapoentje,
 Geef wat in mijn schoentje,
 Geef wat in mijn laarsje;
 Dank je, Sinterklaasje!

Of, na de twee eerste regels:

Al wat daar niet in en kan,
 Leg er dat maar neffens an,
 Neffens an in 't glaasje;
 Dankje, Sinterklaasje.

10.

Sinte Niklaas bisschop, goed heilig man,
 Wil je wat in mijn schoentje geven,
 God loon je dan!
 Geef me een beurs met bellen,
 Dan zal ik je niet meer kwellen;
 Zoo lange als het God gelief,
 Heb ik Sinterklaasje lief.

11.

Sinterklaas Nikkel,
Drie pond spikkel,
Drie pond spek,
Sinterklaas is al te gek.

12.

(Leeuwarden).

Sinte Niklaas,
Die speelt den baas
Al op 't papieren souderke ¹⁾);
Hij miende, dat ik 'r bang foor waar,
En 'k beet 'm een stuk uut 't skouderke.

13.

Sinterklaasje! bon, bon baasje,
Geef me een stukje spikkelaasje,
Geef me een stukje zoete koek,
Sinterklaas, die is zoo zoet.

14.

Sint Niklaas, goedige bloed,
Geef me een bul met suikergoed,
Niet te veel of niet te min;
Smijt het maar den schoorsteen in.

15.

Sinterklaas, die goeie heer,
Die komt alle jaren weêr,
Met zijn paardjes voor zijn wagen,
Zoo komt Sinterklaas aanjagen.

16.

Sint Nikolaas
Dat is een baas
Voor kinders en voor menschen;
Naar hem is al ons wenschen.

¹⁾ D. i. zoldertje.

SINT-MAARTEN.

1.

Vandaag is 't Sinte Marten,
 Morgen is 't Sinte Kruk;
 We hebben goede harten,
 Ons lust nog graag een stuk.
 Een holtje of een turfken
 In Sinte Martens kurfken;
 Geeft wat, holt wat,
 Alle dagen weér wat;
 Geef den armen Thomas wat.
 Hier kommen wi veur een riken man,
 Die zoo veule geven kan.
 Veule zal hi geven,
 Lange zal hi leven,
 Zalig zal hi sterven,
 Den Hemel zal hi erven;
 God zal hem beloonen
 Met honderdduzend kronen,
 Met honderdduzend rokskens an.
 Daar komt Sinte Marten an.
 Hoog in de lucht, hoog in de wind,
 Dat is Sinte Martens kind.

2.

Sinte Marten is zoo koud,
 Geeft een stuksken turf of hout,
 Om mij wat te verwarmen.
 Geeft wat, houdt wat,
 't Andre jaartje weér wat.
 De klok heeft twaalf geslagen,
 Mijn vrouw doet niet als klagen.

3.

(Friesland).

Rood, rood rokje
 Sunte-Martens stokje
 Sunte-Marten is so koud,
 Geef m'n turfke of 'n hout.

4.

Sinte, Sinte Marten,
 De kalvers dragen starten,

De koeien dragen horens,
 De kerken dragen torens,
 De torens dragen klokken,
 Mooi meisjes dragen rokken,
 De jongens dragen broeken,
 Die kruipen ¹⁾ in alle hoeken. ²⁾
 Hier komen we voor een rijkemans deur,
 Daar hangt een builtje met zemelen veur,
 Zoo menigen zemel, zoo menigen duit,
 Hier hangt den goeien Engel uit.

Het tweede gedeelte anders. *Zaanstreek.*

Jongens dragen broeken,
 Oude wijven schorteldoeken.
 Sinten Maarten is zoo koud,
 Geef hem 'n turfje of een hout,
 Daar kan hij 'm mee verwarmen,
 Met zijn bloote armen,
 Met zijn bloote bieten,
 Dan kan hij een duitje verdienen.

Of wel, wanneer de kleine zangers niets krijgen:

Een zakje met zemelen,
 Een zakje met kruit.
 Hier hangt den gierigen Duivel uit.

5.

(*Oost-Friesland*).

Heite Sunte-Marten,	Schipper van Ariken,
De kalver sunt so darten,	Let sün seiel striken,
De koojen hebben horens,	Let sün seiel up de top,
Klokken hebben de torens.	Geef mi wat in mün rommelpot,
De tuteretuut,	'n Oortje of 'n appel,
Dat leed is oet.	Laat mi nieh to lange staan,
Oen dee dat leed wat wider kan,	Ik moet nog 'n huuske wider gaan.
Dee sing verdan;	Kip, kap, keugel,
Spiker, boor oen knüptang,	Sunder-Martens veugel,
Is dat nieh 'n luutjen mooien sang?	Sunder-Martens dikkeboek,
Ja — e, nee — e,	Stekt sun eers to 't fenster oet.

¹⁾ Anders: stinken.

²⁾ Ook wel:

Olde wiven zitten in hoeken
 Bakken spekpannekoeken.

Of: Oude wijven schorteldoeken.

6.

(Brugge).

<p>Sunte Moarten oavent, De torre goat meê noar Gent, En als miene moedere koeken bent, Dan zit ik goarn omtrent. Mak fier, stok fier, Ter eere van Sunte Moarten is hier,</p>	<p>Zette hem in een hoekske, Geve hem een koekske, Zette hem onder de toavele, Geve hem een woavele, Zette hem onder den trap, Geve hem een schup enz.</p>
--	--

7.

(Venloo ¹).

Sinter Merte's veugelke
Hèt ein roët neugelke
En ein blouw stertje,
Hoepsa Sinter Merte.

8.

Van daag is het Sinter Merte
En morgen Sinter Krukke;
Dan komme die gooi herte,
Die hadde zoo gèr ein stückske,
En holtje of ein tórfke
In Sinter Merte's kórfke;
Holt, holt, tórf en holt,
's Winters is et kolt.

9.

Soldaatje, staat te beven,
Is het niet een droevig leven,
Dat hier boven staat beschreven.
Hout, hout, turf en hout,
's Winters is het koud.

10.

Sinte Maarten, bietebout,
Geef een turfje of een hout
In mijn vuilnisvaatje,
Dan ben je mijn beste maatje.

11.

Sinte Maarten bisschop,
Patroon van onzen lande,
Dat we hier met lichtjes loopen,
Is voor ons geen schande.

¹) Dit lied wordt gezongen door de kinderen, terwijl zij rondom een brandend kaarsje dansen.

10.

Kip, kap, kogel,
 Sinte Meertens vogel
 Vloog over dijk, vloog over dam,
 Kwam een schip met appels an.
 Zoeten, zuren, kunnen op 't langste duren.
 Hier woont een rijke man,
 Die ons wel wat geven kan,
 Veul zal hij geven, lang zal hij leven,
 Zalig zal hij sterven,
 't Koninkrijk beërven.
 Geeft ook wat, 'n appel of 'n peer.
 Kom veur ankemende jaar niet weêr ¹⁾.

11.

(*Emden*).

Kip, kap, keugel,
 Sunder-Martens veugel
 Woel so wiêt flegen
 Al euver den Rûn.
 Hei je Sunder-Martens veugel niet sien?
 Sunder-Martens gense ²⁾
 Sunt ook gaar to bense,
 Biten de olle wive
 De titten van den live,
 Braden ze op 'n reuster,
 Smekken as 'n keuster.
 D'r flogen twee robiintjes ³⁾ na 't papenhoes to,
 Dat papenhoes weer d'r versloten,
 De himmel stoen speerwiid open.
 As Josef oet de schale kwam,
 He har d'r geen botter,
 He har d'r geen brood,
 He lee siin kop in Marye heur schoot.
 Marye dee har d'r goerrel an,
 Daar hongen wol doesent klokjes an.
 De klokjes foengen an to pingelen,
 LEEVE engeltjes foengen an to singen,
 Van hier an, van daar an.

¹⁾ Ook wel: Kom van 't heele jaar niet weêr.

²⁾ Gans. ³⁾ Het kneutje of de hennepvink.

Boven woont de rike man,
 Dee oens waal wat geven kan.
 Rike man te pere ¹⁾,
 Oense lieve Heere
 Dee let wassen
 Good koorn oen good flassen,
 Good koorn oen good liinsaad.
 Trooke ²⁾, is dat geen good hoesgeraad?

12.

(Hetzelfde anders).

Kip, kap, keugel,	Lank zal he leven ;
Sunder-Martens veugel,	Wen he koemt to starven,
Sunder-Martens dikkeboek,	De hemel sal he arven.
Steckt siin eers to 't fenster oet.	God sal 'm lonen
Hier woont 'n rike man,	Mit hondert-doesend kronen,
Die veul geven kan.	Mit hondert-doesend klokjes d'r an,
Veul kan he geven,	Daar koemt Sunder-Marten an.

13.

Stook vier, maak vier,
 Sinte Maarten komt hier,
 Met zijn bloote armen ;
 Hij zou zich graag verwarmen.

14.

Sinte Meerten had een koe,	Wou de keers niet branden ;
Die gonk na alle bureen toe.	Brandt hij van daag of morgen niet,
As de bureen kwammen,	Dan brandt hij 't heele jaar niet.

15.

Sinte Martens veugeltje,	Rood, rood rokje an,
Rood, rood, reugeltje,	Dat is Sinte Martens man ³⁾ .

16.

(Zaanstreek).

Sinter Maarten heeft een koe,	Al is hij wat vet, al is hij wat mager,
Die komt allen heiligen toe.	Hij komt evengoed bij den slager.

¹⁾ Te paard.²⁾ Vrouwtje.³⁾ Ook wel:

Rood, rood rokje,
 Sinte Marten op 't stokje.

OP 12 NOV. (DAG NA ST.-MAARTEN).

(Graft en omstreken).

Keersje, keersje overloop,
De wever is dood
Van Akersloot.

Wanneer is hij gestorven?
Gisteren avond bij de kaars.
Volg mij maar achter mijn poepenaars.

KERSTMIS.

Kersavondje, kersavondje,
Mijn moeder kookt karnemelksbrij,
Mijn vader slacht een haring,
De kop die is voor mij.

VERJAARSRIJM.

1.

Het is van daag geleden
(Zooveel) jaar en een dag,
Dat je moeder in 't kraambed lag
Al van een (^{zoon} of ^{dochter}) frisch,
Die vandaag (zooveel) jaar geworden is.

Nu zullen we jou versieren
Met kransen van laurieren.
Christus is de wijnstok,
En wij zijn de ranken;
Blief je ons wat te geven,
Dan zullen we jou bedanken.

2.

Deze strik heb ik gebonden,
Niet om kwaad en niet om zonden,

Maar tot een gedachtenis,
Daar 't vandaag jou jaardag is.

III.

BIJ 'T KLOPPEN DER MEIFLUITJES.

1.

(Groenloo).

Sap, sap, siepe, Wanneer bistoe riepe? Te Meie, te Meie, Zoo de veugelkens legt eier. Een katje op den dille zat, Na! na! melkvat,		Kumt de booze hesse ¹⁾ Met een scharpe messe, Heel of, half of, Sneé het katje den hals of, Toe de hesse weerkwam Was de piepe reè, reè. —
---	--	--

2.

(Doornspijk).

Sip, sap, höltjen, Ik slao oe mit een böltjen, Ik slao oe met een mes of dree, Dat ie vliegen over de zee.		En kommie dan weér an het land Dan smiet ik oe in 't zwarte zand En kom ie dan weér boaven, Dan smiet ik oe in den oaven.
---	--	--

3.

(Drente).

Sip, sap, siepe,
Wanneer werstou riepe?
Te Meie, te Meie,
Als de veugeltjes legt eier;
Wat legt ze dan?
Lêge, lêge doppen,
Kale, kale koppen,
Toen 't kattien oppet diekien ²⁾ zat,
Zoute ³⁾ melk mit twiebak at,

¹⁾ Of: hekse.

²⁾ Dijkje.

³⁾ Zoete.

Kwam een beuze hekse,
Dee wol 't kattien 't oor ofbieten,
Hel of, half of,
Too¹⁾ het kattien 't oor af.

4.

Sap, sap, piepe
Wanneer bun ij riepe?
Te Meie, te Meie
As de veugeltjes eiers legt.

Dan kommen de hessen
Met de lange messen
Die wilden 't kätje
't Oor af sniën enz.

5.

(Deventer).

Sip, sap, siepe, enz.
Toe kwam de voele²⁾ hesse
Al mettet schape messe;
De voele hesse ging loopen.
Heel of, half of,
Houwe den³⁾ de kop af,
Zoo dood as een piere,
Komp zien levendage niet weër hier.

6.

(Veluwe).

Siep, sap, houtje,
Sla al op 'n boutje,
Sla al op 'n es of twee,
'k Zal oe werpen in de zee,

¹⁾ Trok.²⁾ Vuile.³⁾ Dien.

Kom je dan te lande,
 Dan zal 'k oe smiiten met zande,
 Kom ji dan weër op den dijk,
 Dan zal 'k oe smiiten in den slijk.
 Heel of, half of,
 Biit den keutel den kop moar of.

7.

Siep, sap, houtje,
 'k Sla al op 'n boutje,
 'k Sla op een kar mest, twee, drie,
 'k Zal oe helpen door de zee,
 Zee, zee, huzen,
 De wind die waait uut 't zujën,
 De wind die waait overal,
 'k Wete niet wat 'k roaien zal.
 Heel of, half of, enz.

8.

Ziepe, ziepe,
 Wanneer ben je riipe?
 Te Meie, te Meie,
 Leggen alle veugeltjes 'n eie.
 Wat leggen ze dan?
 Looze, looze doppen,
 Kale, kale koppen,
 Heel of, half of,
 't Bastje is van 't houtje of.

IV.
VOGELRIJMEN, ENZ.

Rietlijster.

Karre, karre, kiet, kiet, kiet,
Ik bouw mijn nestje in het riet,
En niemand die het ziet.

Koekoek.

1.	2.
Koekoek, Trouw knecht, Zeg recht, Zeg waar: Hoeveel jaar Zal ik nog dit kransje dragen? Koekoek! hoe lang zal ik leven? —	Op Sint Jan Je hem nog hooren kan; T' Sinte Margriet, Hoor je hem zelden of niet, Op Sint Japik Zwijgt hij als een havik.
3.	4.
Koekuit! De broek uit, De rok an, De koekuit is de bruggeman.	Koekuit, De luie guit, De geelvink broeit zijn eiers uit.

Ooievaar.

1.	2.
Ooievaar, Lepelaar, Takkedief, Ooievaar heeft de kindertjes lief.	(Friesland). Ooiefaa! Lepelaar! Prikkedief! Het siin fader in muder niet lief.

3.

(Friesland).

Earebarre! Winebarre!
 Hwennaer scill' wij nei Kampen farre?
 To Kampen in 'e steden,
 Lidze moaie bonte reden.
 Pip, sei 't müske
 In earrebarr's húske.

4.

(Friesland).

Earrebarre langebien,
 Ho binn' dij din skonken sa klien?
 Ho is dij din bek sa lang
 Datstou sa folle frosken fangst?

5.

(Friesland).

Ooiefaeær, wat heb je lange bienen.
 Ja, kikkerdekik!
 Onder en boven gelike dik,
 Het koit sit mij op de skenen.

6.

Euver, Euver, pielepoot,
 Breng een kindje in moeders schoot.

7.

(Maarsen).

Ooievaar, lange poot,
 Haal de kikkers uit de sloot,
 Steek ze in je langen bek,
 Maak ze dood met trekke, trek,
 Tot ze roepen: Kwekke, kwek!

8.

Ooievaar, lepelaar,
 Met je lange bekke,
 Wanneer zal je thuis kommen?
 Als de muis piep zeit.
 Piep, zei de muis:
 Ooievaar komt t'avond thuis¹⁾.

9.

Ooievaar, enz.
 Je moeder zit op 't hekke,
 Je vader heit een kind 'estolen,
 Daar is hij meé over de meulen 'evlogen,
 Tien ellen hooge,
 Je hemmetje leit te droogen.

¹⁾ Of:

O. l. stokkedief
 Wanneer, enz.
 Als het muisje piep zeit.
 Piep zeit het muisje,
 En de ooievaar naar zijn huisje.

10.

Ooievaar met je lange poten,
Haalt de kikkers uit de slooten,
Van de slooten op den dijk;
Is dat een ooievaar gelijk?

11.

Ooievaar, ooievaar, wat heb je lange beenen!
Ja, ja, kikkerdepik,
Onder en boven al even dik,
Je kuit zit op je scheenen.

Spreeuw.

Och, moeder, mijn protter ¹⁾ is dood!
Had ik mijn protter wat eten gegeven,
Dan was mijn protter in 't leven gebleven
Och, moeder, enz.

Vleêrmuis.

1.

Vleêrmuis komt 's avonds thuis,
Hi heit geen botter of brood in huus.

2.

(Vlaanderen).

Vleremuis,
Kom 's avonds t'huis,
Breng mijn nieuwen tand t'huis,
Mijn oude is versleten,
Mijn moeder mag 't niet weten,

Mijn vader heeft geen geld.
Hij heeft het al op hoopen gesteld.
Variant:
Mijn vader heeft het geld
Op den rooster geteld.

Meikever, molenaar of mulder.
(aan een draadje).

Mosjepik, mosjepik,
Butter op stik,
Butter op brood,
Morgen is mosjepik dood.

¹⁾ Friesch voor spreeuw.

Eend.

(Emden).

Piilaant, Piilaant,
 Platte foot,
 Diin vader is doot,
 Diin moder is doot,
 Geit nu in de sloot,
 Un sammelt sein broot.

Vischdiefje.

(Friesland).

Seekob!
 Laat legge die visch.
 De bakker die komt,
 Die skiet dij dood
 Met hagel in brood.

Kwikstaart.

1.

Kwikstart! Blijhart!
 Kinders legt hem zout op den start;
 Gij zult hem zekerlijk vangen
 Met groot verlangen.

2.

(Emden).

Aekermantje, wipp up steert!
 Wel het di dat wippen leert?

Zwaluw.

Toen ik weg ging, waren alle kistjes en kastjes vol,
 Maar toen ik weer kwam, was alles verslikkerd, verslekkerd, verslierd,
 [verslierd!]

Bij 't honigzuigen te Geertruidenberg.

Heuningbieken, kom er es veur,	Die achter op den wagen zat.
Geef me een looiken koffie;	Kom laat me nu niet langer staan,
Voor mijn niet, voor jou niet,	Of ik zal op een ander gaan.
't Is veur Anneken klapgat,	

Bij de kleine hoopjes zand tusschen de straatsteenen, waaronder een honigzuigend insect zit, dat men naar boven zoekt te lokken, door al zingende op de straatsteenen te trappen. Zijn de rijmen afgezongen, dan neemt men 't zand in de hand, zoekt het insect, en — zuigt het uit als men 't vindt.

(Om slakken uit hun huisje te zingen).

Wouter, Wouter, kom uit jou huis!
 Jou huis brandt af,
 Al je deuren en vensters staan open.

Of:

Wouter kabuis, kom uit je huis!
 Jou deuren en vensters staan open,
 Je kunt me niet ontloopen.

V.

MAAND-, DAG- EN WEËRRIJMEN.

1.

Dertig dagen heeft November,
April, Juni en September,
De andre hebben dertig en één,
Uitgenomen Februari alleen,
Want die heeft er viermaal zeven,
't Schrikkeljaar nog één daarneven.

2.

Maartsche buien,
Die beduien,
Dat de zomer aan komt kruien.

3.

Voorjaar.

De daagjes, die daar lengen,
De nachtjes, die daar strengen.

4.

Aprilletje zoet
Geeft nog wel een witten hoed¹⁾.

—
Maart roert zijn staart.

—
April doet wat hij wil.

5.

Een sneeuwtje in de slijk,
Een vorstje aan den dijk.

—
Sneeuw op slik,
Binnen drie dagen ijs, dun of dik.

—
Mist
Geeft vorst in de kist.

¹⁾ Of: Sneeuwt enz.

6.

Maneschijn.

De eerste dag zegt niets,
De tweede dag zegt iets,
De derde dag zegt meer,
De vierde zet het weér.

7.

De eerste en tweede zegt niets,
De derde zegt iets
Maar zoo de vierde en vijfde zijn,
Zoo is de gansche maneschijn.

8.

Avondrood,
Mooi weér aan boord;
Morgenrood,
Water in de sloot.

9.

Een kring om de maan,
Dat kan gaan;

Maar een kring om de zon,
Daar schreien vrouwen en kinders om

VI.
SPRING- EN DANSRIJMEN.

1.

Kloentje, kloentje garen,
Een meisje van zestien jaren,
Keer omme, keer omme;
Mooi Jantje keer je eens omme.
Mooi Jantje heeft zich al omgekeerd,
Dat heeft hij van dat meisje geleerd;
Keer omme, keer omme,
Mooi Mietje, keer je eens omme, enz.

2.

(Maarsen).

Kluwetje, kluwetje garen,	Van 'Trijntje, o, Trijntje!
Een meisje van zeven jaren;	Van fibebe, fibebe fijntje!
Keer ommes, keer ommes,	Zoo oud als zeven jaren.
Meisje keer je reis ommes.	Zeven jaren is ommes.
't Meisje heeft 'r ommes gekeerd,	Trijntje keer je 's ommes.
Van wie heeft meisje dat geleerd?	Van wie enz.

3.

(Swalmen).

Som keeren, som keeren,
Wij keeren den ganschen dag.
Wie zal onze keerman zijn?
Dat zal zijn
Rosemarijn,
Dat zal N. (naam van een kind) zijn.
N. heeft zich omgekeerd,
Dat heeft hem zijn vader en zijn moeder geleerd.
Som keeren, som keeren,
Wij keeren den ganschen dag.
enz. enz.

4.

Matig.

'k Heb een rood, rood, spie - gel - tje ge - von - den, 'k Heb het op mijn
 hartje gebonden. Keer - om - me, keer - om - me, mooi meis - je keer je eens
 om - me. Mooi meis - je heeft zich om - ge - keerd, dat heeft ze van haar
 broertje geleerd. Keer - om - me, keer - om - me, mooi meis - je keer je eens
 om - - me.

5.

Kaatje-moei heeft haar hondje verloren;
 Wie zal dat bezorgen?
 Dat zal Jantje Japiks doen.
 Ik wensch haar goeien morgen,
 Morgen zal zij vroeg opstaan,
 De traantjes over de wangetjes gaan.
 Keer omme, keer omme,
 Schoon dochtertje keer je eens omme;
 Dat heeft zij van haar vrijer geleerd.
 Vrijer en vrijster, trala, lijster, tralalom,
 Vrijer en vrijster keeren zich om, en nog ereis in 't rondom.

6.

Krispijntje, begijntje, hoe spin jij je vlas zoo fijntjes,
 En alzoo fijn als eenen draad?
 En daarom spinnen we zeven jaar, zeven jaar alomme,
 Krispijntje keer je eens omme.
 Krispijntje heeft zich ommegekeerd,
 Dat heeft ze al van mij geleerd.
 Krispijntje, begijntje, enz. als voren.

7.

Kloentje, kloentje garen,
 Morgen zeven jaren,
 Zeven jaren alomme,
 Boter in de tonne,
 Vleesch in den ketel,
 Morgen zullen we sopjes eten. —
 Hatiesje, hatiesje, hatiesje (alsof men niesde).

8.

Tuin, tuin, harde tuin,
 Wie wil ons helpen tuinen?
 Dat zal onze Pieter (Jan, Klaas, enz.) doen,
 Die zal ons helpen tuinen.

Los, los, harde los,
 Wie zal ons helpen lossen?
 Dat zal onze Hannes (Klaas, enz.) doen,
 Die zal ons helpen lossen.

9.

We dansen een dansje al onder ons drieën,
 Wie zal daar de vierde van zijn?
 Dat zal zijn Rosemarijn,
 Dat zal onze Mietje (Naatje, Kaatje, enz.) zijn.
 Zij moet meê, zij moet meê,
 Zij moet meê van de tris op de treê,
 Dansen van Jan Sandersee;
 En al is ze wat scheef, en al is ze wat krom,
 Al evenwel is ze welkom.
 (*Driemaal buigende*) Welkom, Jan Sandersee!

10.

Trip, man, treê,
 Wie gaat er meê
 Naar 't hoekje van de schanse?
 Oedele, doedele, danse.
 Ik sprak juffrouw Jaantje an,
 Zie haar rokje draaien,
 Zie haar rokje zwaaien,
 Dat doet zij om haar lieven man,
 Die zij van avond hebben zal;
 Strikjes op de mouwen,

Gouden bellen trouwen;
 Het eerste jaar een abrikoos,
 Het tweede jaar een zilvren doos,
 Het derde jaar een kind of twee,
 Dat doet mij geen wonder.
 Jaantje springt over het vonder,
 Jaantje trekt een krulbroek aan,
 Is dat geen groot wonder?
 Kom an, kom an,
 Laat zien, wat man ze hebben zal.

11.

An Jan Jansen,
 Dirk Dansen,
 Dirk Hossenklos,
 Meisje, loopt er' eens overdwos;
 Ziet, zoo gaat ze wijken,
 Ziet, zoo gaat ze strijken;
 Strikjes op haar mouwen,
 Een ring al om te trouwen;
 Dat meisje wil ik houwen.

12.

(*Blitterswijk*).

Endje dentje doerlen dijntje,	Uit lief, uit lief.
Eindje van der Zante,	Een klein kindje in de wieg,
Doerle doerlen dante.	Een klein kindje op 't kerkhof,
Ik sprak mejuffrouw N.	Daar is alle jaren eens het lof.
Zie dor gaan ze strijden,	Wit krut, zwart krut,
Zie dor gaan ze weiden;	Das alle jaren een brut.
Dat doet zij om haar lieven man,	Alweér 'n jong dochtertje bij de hand.
Dien zij t' avond hebben zal.	Van heisa, heisa,
Strikskes over de mouwen,	En dat zal zijn, die rozemarijn,
Goude bellen trouwen,	En dat zal N. zijn.

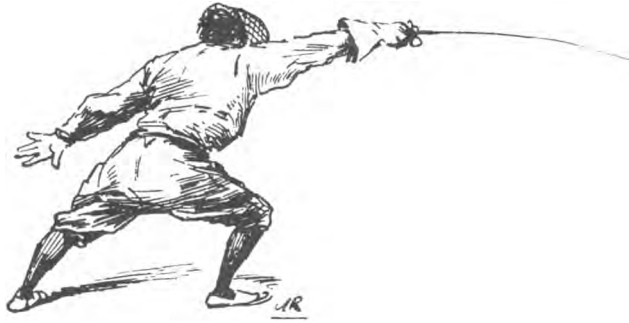
13.

(*Blitterswijk*).

Akeleie, zilvre scheie,
 Golde messe, zilvre tesse,
 Hoog in de lucht, liëg in de baan,
 Da kump akeleie aan.

14.

Daar stond een korfje op de kist,
 Ik zou zoo graag eens weten, wat daarin is?
 Rozetjes heb ik er in gedaan;
 Licht op je voetje,
 Laat zien je schoetje,
 Naar voren gaan.

15.

Wie gaat er meê naar de schermschool toe,
 Om te leeren schermen?
 Meester Schermer was niet thuis,
 Om te leeren schermen.
 Stoot maar toe (*bis*) met jou verroesten degen,
 Driemaal om, en driemaal om,
 En driemaal om is negen.

Of:

Ik kwam laatst in een schermschool,
 Schermen moest ik leeren.
 Schermmeester was niet thuis,
 Toen moest ik exerceeren.
 Stoot maar toe, enz.
 Heb je me niet, dan krijg je me niet,
 Daar is niet aan gelegen.

16.

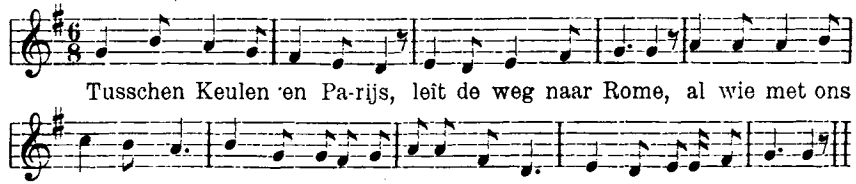
(Een meisje loopt als een oud vrouwtje de rij langs).

Daar komt een vrouwtje aangelopen.
 Wie gaat met mij een broodje koopen?
 Die met mij naar de markt wil gaan,
 Die volgt het oudje achteraan.

(De kinderen).

Ach vrouwtje, neen! gij kunt niet koopen,
 Je geld is uit je zak gelopen.
 Dag vrouwtje, blijf maar staan,
 Wij willen weêr naar huis toe gaan.

17.

Tusschen Keulen 'en Pa-rijs, leit de weg naar Rome, al wie met ons
meê wil gaan, die moet onze manieren verstaan : Zoo zijn onze ma-nie-ren.¹⁾

18.

Laat ons dansen in den kring,
In den kring van Pieter ²⁾
Pieter is zoo lief en zoet,
Laat ons doen als Pieter doet.
Zoo doet Pieter.

19.

Op de markt huppelepup,
Daar wonen zeven heeren.
Al die heeren vragen aan mij,
Hoe dat onze manieren zijn.
Zóó zijn onze manieren (*bis*).

20.

Schoenlappertje zou uit lappen gaan,
's Avonds al in de lichte maan;
Zoo stak hij er zijn naaldetje,
Zoo trok hij er zijn dradetje,
Zoo sloeg hij er de pen, de pen;
Denk je dat ik niet lappen en ken?

¹⁾ De laatste regel wordt ook anders gezongen, en dan viermaal herhaald.

²⁾ En zoo vervolgens naar de rij af.

21.

Schoenlappertje vetleer,
 't Vet loopt bij je kinnetje neér;
 Lap ze maar, lap ze maar, lap ze maar net,
 Dat ik ze aan mijn voetjes trek.
 Zoo steekt hij, enz.

22.

(Allen staan hand aan hand en zingen).

Groene granen,
 Spitse spanen,
 Wie gaat er meê naar Engeland toe?
 Engeland is gesloten,
 De sleutel is gebroken.
 In Engeland
 Daar stuift het zand,
 Daar luiden de klokjes: boe!

(Allen gaan vlug op de hurken zitten).

23.

Rooie, rooie, rondedans,
 Wij maken eenen bonten krans;
 Wij springen vroolijk in het rond,
 En bulgen ons tot op den grond.

24.

Roze-, roze-meie,
 Twintig in de reie,
 Dertig in de rozekrans,
 Veertig in de poppedans:
 Al de juffertjes — tie ¹⁾.

¹⁾ Bij dit woord vallen de ronddansende meisjes op haar knieën.

25.

(Drente).

Lange, lange riege ¹⁾,
 Twintig is 'n stiege ²⁾,
 Dartig in den ummeganck,
 Vertig is de riegel lang.

26.

(Ingen).

In de rozekransen,	De een of d' ander kiezen.
De juffrouw die moet dansen!	
De juffrouw die moet stille staan,	
Driemaal in de rondte gaan;	
De juffrouw die moet knielen,	
	O, vrij! o, vrij! al om een ei;
	Ik heb een schat gevonden,
	Dat zal onze (Marietje, enz.) zijn.

27.

(Blitterswijk).

Blauw, blauw blümke ien den hoed,
 Hebben wij geen geld, dan zijn wij zoet.
 Deze rozekranse:
 De juffrouw die mot danse,
 De juffrouw die mot stelstoan,
 De juffrouw die mot knielen goan,
 Kiest er mar en ut.

28.

(Venloo).

Rozebloemen op mijn hoed!
 Had ik geld dan had ik het goed,
 Rozen op mijn hoedje!
 Kies wie gij wilt,
 De schoonste uit het kringetje;
 Daar, schoone juffrouw!
 En zoo geef ik u den trouw.

¹⁾ Rij.²⁾ Een twintigtal.

Ga nu van elkander scheiden,
Met een kusje tusschen beide;
Zoo verlaat ik jou,
Schoone juffrouw ¹⁾.

29.

(In een kring staande).

Ik heb een bloem al in mijn hand,
Aan wie zal ik haar geven?
Aan een mooi meisje, dat naast mij staat,
Zal ik haar presenteerden.
Ziedaar, schoone juffrouw,
Ik geef er de hand aan jou.

30.

(Blitterswijk).

Ik heb eene meiboom in de hand,
Aan wie zal ik hem geven?
Aan mejuffrouw weinig land,
En weinig land er neven.

31.

't Is hier al zoo nat en glad onder mijne voeten,
'k Heb verloren mijn uitverkoren, waar moet ik ze zoeken?
Onder deze hesse besse, mooie meisjes samen.
Mooi meisje met je blauwe rok, mag ik met u gane?
Neen, neen, jij bent het niet; ja, ja, jij bent het wel.
Keer je eens om, ik meen je wel.

32.

't Is zoo nat en 't is zoo glad al onder mijne voeten,
Ik wou, dat ik koeragië had, ik zou eens kiezen moeten,
Al de andere jonkmans tevens, de meisjes zijn zoo stout;
Blauwe Marei en witte Katrijn,
De meisjes willen gezoend zijn.
Zoent ze dan drie keeren,
Dan kan je wat van me leeren;
En als je dat dan hebt gedaan,
Dan kan je weër naar een ander gaan.

¹⁾ Hoewel meestal gezongen bij het dansen in een kring, wordt het ook tot aftellen gebruikt.

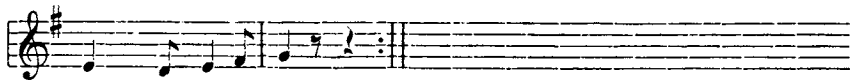
33.

1. Daar ging een pa-ter-tje langs den kant, Hei, 't was in de Mei, hij
2. Kom Pa-ter, gij moet knie-len gaan, „ 't is „ „ „ en
3. „ Pa-ter, spreid uw zwar-te kap, „ „ „ „ „ „

- vat-te zijn zoe-te-lief bij de hand, Hei, 't was in de Mei zoo blij,
 non-ne-tje gij moet blijven staan, „ 't is „ „ „ „ „
 daar uw hei-li-ge non op stap, „ „ „ „ „ „ „ „

Hei, 't was in de Mei!
 „ 't is „ „ „
 „ „ „ „ „ „

4. Kom Pater geef uw non een zoen,
 Hei, 't is in de Mei!
 Dat mag je nog wel zesmaal doen,
 Zesmaal, zesmaal, zesmaal doen,
 Hei, 't is in de Mei!

Dit couplet wordt in den regel gezongen met het volgende toevoegsel, van af \S aldus:

zes-maal doen en zes-maal is geen ze-ven, mooi meis-je kan er wel
 te-gen; ze ven is geen acht, o, wat zoenen die meisjes zacht, o, wat
 zoenen die meisjes zacht.

Anders:

Daar ging een patertje langs den kant, Hei, 't was in de Mei,
 Hij nam er zijn nonnetje bij de hand, Hei, 't was in de Mei zoo blij,
 Hei, 't was in de Mei.
 Kom, pater, geef je non een zoen, Hei, 't was in de Mei;
 Dat mag je nog wel zesmaal doen, Hei, 't was, enz.
 De pater spreidt zijn zwarte kap, Hei, 't was in de Mei,
 Al waar hij met zijn non op zat, Hei, 't was, enz.
 Kom pater beur je non weér op, Hei, 't was in de Mei,
 En dans er meê, gelijk een pop ¹⁾, Hei, 't was, enz.
 Kom, pater, jij moet scheiden gaan, Hei, 't was in de Mei,
 En laten je non alleenig staan, Hei, 't was, enz.
 Nonnetje, jij moet kiezen gaan, Hei, 't was in de Mei,
 En de andere nonnetjes laten staan, Hei, 't was, enz.

Wanneer dan het nonnetje een pater gekozen heeft, en daarmee dezelfde vertooning gemaakt is, luidt het:

Nonnetje, jij moet scheiden gaan, Hei, 't was in de Mei,
 En laten den pater alleenig staan, Hei, 't was, enz.
 Ziet zoo'n lomper ²⁾ daar eens staan, Hei, 't was in de Mei,
 Hij durft niet eens een meisje aan ³⁾, Hei, 't was, enz.

¹⁾ Of ook: En dans eens met je kermispop.

²⁾ Of: lummel.

³⁾ Of: geen meisje aan te slaan.

Mijn vaâr die is in 't bosch, ja bosch, enz.
 Wat doet hij in dat bosch, ja bosch, enz.
 Daar klooft hij een goed hout, ja hout, enz.
 Nu steekt men 't huis in brand, ja brand. enz.

35.

Daar ginder staat een huis, Steigerde, weigerde, wipmanshuis; Daar ginder staat een huis. Wie woont daar in dat huis, Steigerde, enz. Wie, enz. Daar woont alleen een boer, Steigerde, weigerde, wipmansboer. Die boer, die kreeg een vrouw, Steigerde, weigerde, wipmansvrouw. Toen loeg hij om die vrouw, Steigerde, enz. Toen kreeg die boer een kind, Steigerde, enz. Toen loeg hij om dat kind, Steigerde, enz.	Toen kreeg die boer een knecht, Toen loeg, enz. Toen kreeg die boer een meid, Toen loeg, enz. Toen stierf die boer zijn vrouw, Toen kreet hij om zijn vrouw. Steigerde, enz. Toen stierf die boer zijn kind, Toen kreet, enz. Toen stierf die boer zijn knecht, Toen kreet, enz. Toen stierf die boer zijn meid, Toen kreet, enz. Toen stond hij weêr alleen.
--	--

36.

(Swalmen).

Lieske in de kamer
 Zaag ons niet,
 't Arme diertje was zoo krank.
 Haas hup, haas hup, haas hup,
 Pif, paf, paaf.

(De kinderen staan in een kring; één neemt plaats in het midden en wijst met gesloten oogen een ander aan, die het moet vervangen).

37.

Ik heb mijn geld op hoopen gesteld,
 Gestapeld op zijn kanten,
 Ik heb mijn liefje trouw ¹⁾ beloofd,
 Een trouw van diamanten.
 Ziedaar, schoone jonkvrouw!
 Heb jij der mijn hand op trouw,
 En daarop zoo zoen ik jou.

38.

Hei! zei hij, en 't meisje zei:
 Een ander wil ik kiezen;
 Veel liever heb ik aan mijn zij
 Een bundeltje met biezen,
 Dan bij zoo'n ouwen kouwen man
 Je zoudt er bij bevrozen.

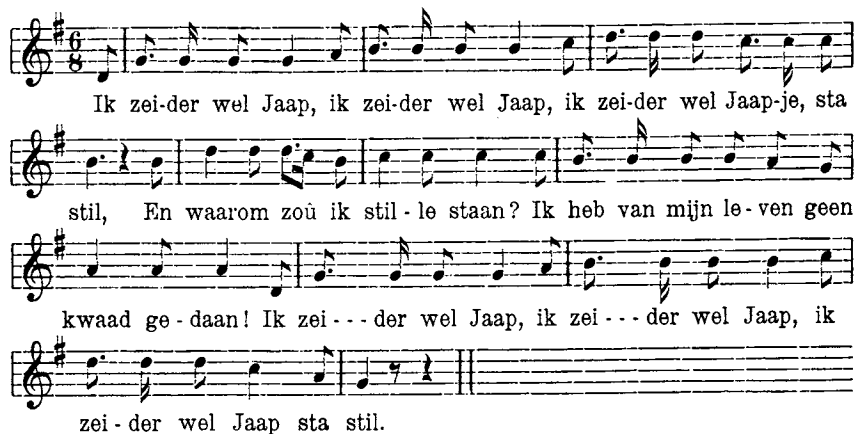
¹⁾ Of: een ring.

39.

De brand is in de lantaren,
De vonken vliegen der uit,
De meisjes hebben zoo garen
Een stuiver voor een duit.

Jantje, kom binnen, (*bis*)
Jantje, kom binnen bij Trijntje,
Geef ze een zoen, ze is zoo groen,
Dat kan je nog wel eens meer doen.

40.

Ik zei-der wel Jaap, ik zei-der wel Jaap, ik zei-der wel Jaap-je, sta
stil, En waarom zou ik stil-le staan? Ik heb van mijn le-ven geen
kwaad ge-daant! Ik zei-der wel Jaap, ik zei-der wel Jaap, ik
zei-der wel Jaap sta stil.

41.

Hop, Marjannetje, koffiekannetje ¹⁾,
Hop, Marjannetje Jansen,
Hij wiegt het kind en hij roert de pap ²⁾,
En laat zijn hondje dansen ²⁾.

Hop, Marjannetje, tap me een kannetje,
Tap me een hallef pintje;
Een goeie man en een brave vrouw,
En ook een heel lief kindje.

¹⁾ Ook wel „nog een kannetje,” en „mosterdmannetje.”

²⁾ Ook wel „Hij veegt den vloer en hij kookt de pap, En laat de vrouw maar dansen.”

Opgewekt. 42.

1. Hop, Marjannetje, stroop in 't kannetje, laat de pop-jes dan-sen;
 2. " " " " " " " " " " hop Marjannetje Jan-sen. Hij

Eer-tijds was de Prins in 't land en nu die ka-le Franschen.
 wiegt het kind, hij roert de pap en laat zijn hondje dan-sen.

43.

Hop Marjannetje,
 Nog een kannetje,
 Nog een hallef pintje;
 't Is niet voor mijn,
 Maar voor Katrijn,
 En voor haar beste vrindje.

44.

Hopsa, Jannetje!
 Stroop in 't kannetje,
 Moeder, mag ik eens likken?
 Een goeie man en een brave man,
 En een man van complaisance.
 Hij roert de pap en hij voert het kind,
 En laat zijn vrouwtje dansen.

45.

(Swalmen).

Moeder, ek heb met Kaatje gedanst,
 Al onder die tenten (*bis*).
 Moeder, ek heb, enz.,
 Al onder die tenten,
 Al op zich ¹⁾ Fransch.
 Tralaliere, tralaliere, tralaliere, tralala, tralaliere, tralala.

Moeder scheurt mijn voorschoot niet,
 't Is mijn beste (*bis*).
 Moeder scheurt, enz.,
 't Is mijn beste,
 Gelijk gij ziet.
 Tralaliere, enz.

¹⁾ Zijn.

Meisje, breek mijn kruisje niet,
 't Is mijn gouden (*bis*).
 Meisje, breek, enz.
 't Is mijn gouden,
 Gelijk gij ziet.
 Tralaliere, enz.

Hebt gij van zooleven ¹⁾ wel een gek gezien,
 Boeren met schoenen? (*bis*)
 Hebt gij, enz.,
 Boeren met schoenen?
 Ja, wel tien.
 Tralaliere, enz.

Hebt gij van zooleven wel een gek gezien,
 Burgers met klompen? (*bis*)
 Hebt gij, enz.,
 Burgers met klompen?
 Ja, wel tien.
 Tralaliere, enz.

Altied sjluit dat boer zie wief ²⁾,
 Mit eine klöppel (*bis*).
 Altied, enz.,
 Mit eine klöppel
 Op zie lief.
 Tralaliere, enz.

Altied brult dai boer zienen os
 Um drie oere (*bis*).
 Altied, enz.,
 Um drie oere,
 Ins van honger en ins van dorst.
 Tralaliere, enz.

(De kinderen staan in een kring en loopen onder het zingen langzaam rond, doch bij het refrein gaan zij dansen).

¹⁾ Van zijn leven.

²⁾ De beide laatste coupletten in het Swalmensch dialect.

46.

(Swalmen).

Toen ik op den kerkhof kwam,
Daar lag een blauwen steen,
En als die steen verloren gaat,
Die neemt zich een er bij.

Viderellala (3 maal).

Ik zette u dat hoedje op
En sage u adieu.

Viderellala (3 maal).

Ik bestel een groes
Aan vrouw kroes.

Viderellala (3 maal).

Ik bestel een compliment,
Dat is mijn gansche spillament.

Viderellala (3 maal).

(De kinderen staan hand aan hand in een kring. Eén staat er in het midden, die zich één uit den kring kiest. Onder het zingen van het refrein van het 1ste couplet maken die twee een dansje, onder het 2de couplet kloppen zij elkander op het hoofd, onder het 3de en 4de drukken ze elkaar de handjes, telkens dansende bij het refrein).

47.

Hedde niet gehoord van den zeuven, den zeuven,
Hedde niet gehoord van den zeuvensprong?
Ze zeggen, dat ik niet dansen en kan;
Ik kan dansen als eenen edelman.
Hedde niet gehoord, enz.

48.

Jantje, stoot je teentjes niet,
Dat's een, dat's twee, dat's drie,
Dat's vier, dat's vijf, dat's zes;
Een stukje van je linkerpoot,
Een stukje met je mes.

49.

(Blitterswijk).

Doorkruipspelletje.

Vreuneke, teuneke, blierebloan,
Laat ons stillekes binnengoan,
Kiele, kiele, kattendans.

(Kinderen, hand aan hand ronddansende, en zich zoo windende om een stilstaand persoon):

Jan dikkendrol (*bis*)
Die wordt hoe langer hoe dikker.

(Is het laatste kind omgewonden, dan samen springen en vallen, onder 't zingen van):

Jan Huigen, Jan Huigen,
De toren valt in duigen.

(Bij het dribbelen).

Haken en oogen,
Tikke-takke-togen ¹⁾,
Goud papier,
Tirelirelier.

<p><i>Of:</i> Haken en lussen, Juffrouw van der Dussen, Goud pampier, Tirelirelier.</p>	<p><i>Of:</i> Haken en oogen, Krom gebogen; Wit katoen, Wat zal ik met haken en oogen doen?</p>
---	---

Ook wel:

Havertje zaaien,
Boekweit zaaien,
Linksom, rechtsom,
Keer je dan eens anders om.

Hansje sokken,
Trek hem aan zijn rokken,
Trek hem aan zijn staart;
Hansje is geen oortje waard.

Ik kwam laatst door een boogaard gaan,
Daar gemoette mij een kikvorsch;
Ik meende hem te grijpen,
Ik meende hem te knijpen,
Met zoo sprong zijn broekje los,
Wip! zei de kikvorsch.

¹⁾ Ook wel „zilver aan de bogen” en „bordpapier.”

54.

Kruip door, sluip door,
Driemaal voor niet door.

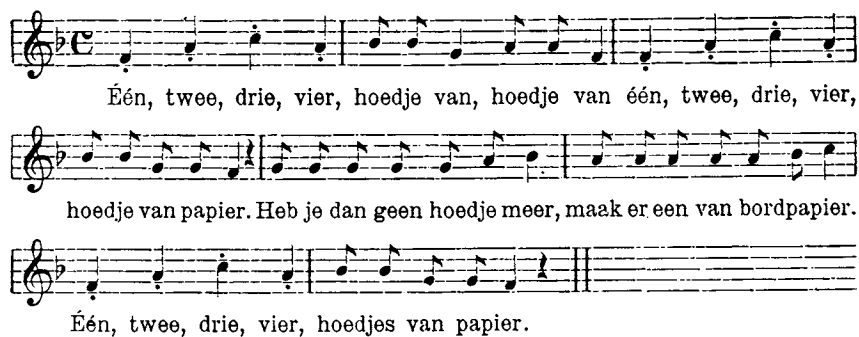
55.

Daar kruipt een vogeltje,
Al door het groene woud,
Van je meierasasa,
Van je heierasasa;
Daar kruipt een vogeltje,
Al door het groene woud.

56.

Een, twee, drie, vier,
Een hoedje van papier;
En als het hoedje dan niet past,
Dan zetten we 't in de glazekast,
Een, twee, drie, vier,
Een hoedje van papier.

57.

Één, twee, drie, vier, hoedje van, hoedje van één, twee, drie, vier,
hoedje van papier. Heb je dan geen hoedje meer, maak er een van bordpapier.
Één, twee, drie, vier, hoedjes van papier.

58.

'k Wou zoo graag een ketting breien;
Dat gaat door de stad van Leien.
Ha, haasje, knikker de knaasje,
Ha, haasje, door den dauw.
'k Wou zoo graag, enz.
Ha, haasje, knikker de knaasje.
Bordpapier, tirelirelier.

59.

Houd open, houd an,
 Wij loopen door den kouseband;
 Kousebanden met knoopen.
 Daar zijn we doorgelopen.
 Sprei maar voort een wagenknecht,
 Laat den koning door 't gerecht;
 Sprei maar voort, sprei maar voort,
 Laat den koning door de poort.

60.

Strijd maar voort, de jonkersknecht	}	De koning kan niet loopen,
Laat den koning door zijn recht,		Dan zullen wij hem dragen
Van die heirasa, van die fladderadera,		Uit den wagen,
Komt spiegelen al door de poort;		Over de brug,
De poort die wil niet open,		Op den rug.

61.

Poort open de baan,
 Daar komen wij aan,
 Daar komen twintig mooie meisjes aan.

VII.
VERDERE SPEELRIJMEN.

Zakdoekje leggen.

1.

Ei kokkereil de klok ¹⁾ zal leggen;
Als ze legt, wat zullen we zeggen?

2.

Geel ei, groen ei, Allerhande eiertjes! Twee paar schoentjes heb ik gemaakt, 'k Heb den heelen nacht gewaakt; Daarom roep ik: geel ei!	Om het hoekje van de hegge, Daar zal ik mijn eitje leggen; Om het hoekje van de steeg, Daar gooi ik mijn eitje leëg.
--	---

3.

Doekje leggen.
Niemand zeggen;
Kijk achter je,
Kijk voor je,
Kijk aan je beide zijden,
Ik laat mijn doekje glijden.

Of:

Vischje leggen,
Niemand zeggen;
'k Heb den heelen nacht gewaakt;
Twee paar schoenen heb ik gemaakt,
Een met pik en een met teer,
Hier leg ik mij vischje neër.

4.

(Een loopt om den kring).

Achter 't gordijntje, Daar leit een rozijntje, Moeder gaf mij er een stukje van, Neen, Kind! ge hebt kwaad gedaan. Gaat achter op de trappen.	Daar zullen je billetjes klappen, Achter op het kerkhof, Daar leit de koe, den kop of, Heel of, half of, Daar leit den koe den kop of.
---	--

¹⁾ Klokken

Kruï-wagentje.

1.

(De kinderen staan in de rondte; een loopt rond en zingt het versje; zoo komt er bij het afloopen van ieder vers één bij, tot dat ze allen rondloopen).

Lange wagen, kruï wat voort,
 Heb je ook een rozetje voor mijn kruïwagen?
 Waar zal ik het zoeken?
 Hier in alle hoeken;
 Ik weet niet waar,
 Hier of daar.
 Ik heb het al gevonden,
 Ik ben je al voorbij;
 Kom, mijn lieve rozetje, kom maar bij mij.

(Weër rond):

De karre wil niet omgaan,
 Of Piet moet er bij staan;
 Als Piet dan niet wil,
 Dan zullen wij hem halen;
 Piep in de tromme,
 Piet zal wel kommen.

2.

Wagen, wagen, rij maar voort, Tot aan de Muiderpoort; Waar zal ik hem zoeken? Hier in alle hoeken. Hier of daar,	En ik weet niet waar. Ik heb haar al gevonden, En ik ben der al zoo blij; Kom hier, mijn lieve lammetje, Kom achter mij.
--	--

De koningsdochter.

1.

(Zaanstreek).

Wie zit er in 's konings huisje? 's Konings dochtertje. Hoeveel kinderen heb je? Zeven. Mag ik er een van hebben?	Neen zoo, zeker niet. Dan zal ik er een van stelen, Dan zal ik 's schouten diender halen, 's Schouten diender kop afslaan, Dit kind zal meegaan.
---	--

2.

(Venloo).

(Een meisje ligt op haar knieën. Alle meespelende kinderen houden den zoom van haar omgeslagen kleedje vast, behalve één, die tot het geknieelde meisje vragen richt).

- Vr. Wie zit er in den hoogen toren?
 A. De schoonste koningsdochter.
 Vr. Van wie zijn al die kindertjes?
 A. Van mij.
 Vr. Mag ik er een van nemen?
 A. Neen!
 Vr. Mag ik er een van stelen?
 A. Neen!

(De vraagster zegt dan):

'k Zal eens naar den diender gaan,
 De diender zal U den kop afslaan.
 Entrez, entrez.
 Laat 't meisje maar achter meê gaan.

(Alle volgende meisjes herhalen op hare beurt hetzelfde, tot dat zij allen, elkaar bij het kleedje vasthoudende, achter de vraagster geplaatst zijn. Deze vraagt dan aan de koningsdochter):

- Vr. Zal ik het lampje aansteken?
 A. Ja!
 Vr. Zal ik u uit den toren laten?
 A. Ja!

(Waarop allen roepen):

Jenneke de tooverheks, Jenneke de tooverheks!

3.

(Noorden van Limburg).

Wie woont hier onder den toren?
 Ting, tang, tillerom,
 Rose, rose, feliom.
 De schoonste maagd van hierboven.
 Ting, tang, enz.

Zou ik die schoone maagd, niet eens mogen aanschouwen¹⁾?
 De steenen muren zijn te hoog gebouwen.
 Zou ik dan geen twee steenen mogen trekken?
 Twee steenen is te veel.
 Maar eenen zou niet letten.

4.

Schoone juffrouw Horen! Wie zit daar in den toren? Wie hooren al die kindertjes toe? Mijn! Mag ik er een van nemen? Neen!	Zal ik er een van stelen? Neen! Ik zal naar schoutendiender gaan, Schoutendiender den kop afslaan ²⁾ ; Dit kind zal meêgaan.
--	---

5.

(Blitterswijk).

Wie zit er binnen?
 Jufvrouw Klaar met de bonte haar.
 Hoeveel kinderen hedde?
 Zooveel als om mij staan.
 Mag ik er een van nemen? Neen!
 Dan steel ik er een.
 Dat meugde niej.
 E potje water, umstoate.
 Dan zalk ins um dat muurke goan,
 Dan zalk den kater de kop afsloan,
 En die mammezel zal mit me goan.
 Moeder, meug ken botteram? Ja!
 Wo lit ze?
 Ien de kelder, stok 't lempken a
 O Wieje! Do zit ene lellike kee in de kelder.

6.

(Men vraagt zingende).

Wie zit in den gouden ketel?
 (Die zit antwoordt):
 's Konings dochter.
 Mijn hartje is gevlochten;
 Ga driemaal om den kring.

¹⁾ Achter elken regel wordt het refrein: Ting, tang enz. herhaald.

²⁾ Anders: Laat u den kop afslaan.

(die loopt vraagt):

Vrouw hoeveel kinderen hebt ge?
 Mag ik er een van nemen?
 Mag ik er een van stelen?

(die zit):

Ik zal den schout en diender halen,

(die loopt):

Schout en diender de kop afhakken
 Met... dat... kind... zal... ik... henen... gaan.

De kanonniken.

1.

Daar kwam eens een kanonnikje aan,
 Van ei-frank, van oliefrank, van oliefrank-kanonnikje.
 Wat wou dat kanonnikje halen? Van ei-frank, enz.
 Ik wou jou dochter ¹⁾ Jantje ²⁾ wel halen. Van ei-frank, van oliefrank,
 Van juffrouw Diene Frankien, Spaansche drankien, Spaansche noot.
 Wat wou je met mijn dochter Jantje doen? van ei-frank, enz.
 Ik wou haar een fikschen vrijer ³⁾ geven. Van ei-frank, enz.
 Wat voor een vrijer zou dat wezen? Van ei-frank, enz.
 Kom, laat dat onze Piet Smul maar zijn. Van ei-frank, enz.
 Die vrijer is toch al te min. Van ei-frank, enz.
 Kom, laat het dan Klaas Plak maar zijn. Van ei-frank, enz.
 Die vrijer, enz.
 Dan zal het onze Willem zijn. Van ei-frank, enz.
 Daar heb je mijn dochter met eeren,
 Zij mag er meê verkeeren.
 Kom, laat ons dan maar henengaan, van ei-frank van oliefrank,
 Van juffrouw Diene Frankien, Spaansche drankien, Spaansche noot.

2.

(*Hasselt*).

Daar komt al één kanonniken aan,
 Van elepha, van elepha,
 Kanonneke.
 Wat komt dat één kanonneke doen ⁴⁾?

¹⁾ Of: zoon.

²⁾ Of een andere naam, zoo ook hieronder.

³⁾ Of: vrijster.

⁴⁾ Het refrein: Van elepha enz. wordt na elken regel herhaald.

Het komt al ééne dochter halen.
 Welke dochter zal dat wezen?
 Dat zal Marieke ¹⁾ wezen.
 Marieken en zult ge nie krijgen.
 We zullen u op steenpot zetten ²⁾.

3.

(*Hament in Limburg*).

(De kinderen staan op eene rei, één staat alleen tegenover de rei en gaat eerst voor- en dan achteruit, terwijl het 1ste couplet wordt gezongen. Bij het 2de couplet doet de rei hetzelfde. Zoo gaat het voort tot het 8ste couplet; dan kiest het eerste kind er éen uit de rei en allen dansen in het rond. Het spel begint dan opnieuw met: „Daar komen al twee kanonnekes aan,” enz.)

Daar komt al één kanonneke aan
 Van hooge jooge jis,
 Al met een gouden tonnetje.
 Sippelle, sappele, sonnetje;
 Boter bij de visch;
 Hooge, jooge, jare, jis,

Wat komt dat één kanonneke doen?
 Van hooge, jooge jis? enz.

Het komt al ééne dochter halen ³⁾.
 Welke dochter zal dat wezen?
 Dat zal wezen.
 Wat zult gij haar dan geven?
 Wij zullen haar 't steertje van 't verken geven.
 Pak ze bij de hand
 En leit ze naar den waterkant.

4.

(*Blitterswijk*).

Do kump den hier van Walbeck aan.
 Van fislafislafa.
 Wat kump den hier van Walbeck doen?
 Van fislafislafa.
 De zeuj zo gër en dochter hebbe.
 Wat schoone dochter moet dat zijn?

¹⁾ Of een andere naam.

²⁾ Steenpoort?

³⁾ Het refrein: Van hooge enz. wordt bij dezen, de vier volgende en de twee laatste regels herhaald. Zoo ook bij de volgende rijmen.

Dat zal zijn.
 Die kunde gij nie kriege.
 Dan kom ik ze van ou stèle.
 Dan his 'k ou mienen hond an.
 Dan gèf 'k den hond e stuksken brood.
 Dan sloj den hond mit 'ne knuppel dood.

5.

(*Wijk — Maastricht*).

(De kinderen staan op een rij en zingen de vragen; een kind staat er tegenover en zingt het antwoord).

Van waar komt gij getreden?
 Maschouffel, Maschouffel, Maschouffelke,
 Van waar komt gij getreden,
 Maschouffelke?
 Ik kom van onder die aarde
 Maschouffel, enz.
 Wat hebt gij ons dan medegebracht?
 Een korfje met rozen.
 Aan wie zult gij dat geven?
 Aan mijne naaste geburen.
 Wie zijn uw naaste geburen?
 Het katje en het hondje.

(Te *Hasselt* luiden de laatste regels):

Het katje en het muisje.
 Wat geeft gij hun te eten?
 Zoete melk met wittebrood.

6.

(*Vlaanderen*).

Van waar komt gij gegaan, Brunellegezelle,	Wat hebt gij daar gaan halen? Een mandeke met aarde.
Van waar komt gij gegaan, Brunelleke?	Aan wien zult gij dat geven? Aan mijne beste neve.
Ik kom van onder de aarde Brunellegezelle, enz.	Wie is uw beste neve? Dat zal ik u gaan toonen.

(Bij het zingen van het laatste couplet wordt een ander kind door het aangesprokene gekozen, en dan begint men weer van voren af).

7.

Rei.

Wil je t'avond tot mij komen? Schuttelaar ende mosselman.

Tegenrei.

Waar zullen wij dan leggen? (*Ter*) Schoon jonkvrouwtje, dan?

Rei.

Op mijn stoepetje zulje leggen, Schuttelaar ende mosselman (*bis*).

Tegenrei.

Daar willen wij niet leggen (*Ter*), Schoon jonkvrouwtje, dan.

Rei.

Wil je t'avond, enz.

(Altijd dezelfde vraag, van de opnoeming eener andere ligplaats gevolgd, en met dezelfde weigering beantwoord, tot dat het eindelijk heet:)

In mijn beddetje zelje leggen, Schuttelaar ende mosselman.

(en het antwoord luidt:)

Daar willen wij wel leggen (*Ter*), Schoon jonkvrouwtje, dan.

(Volgt een rondedans).

8.

Nichtje, nichtje, ik noò je te gast,

Waarop?

Op spek en boonen.

Dat lust ik niet,

Wat dan?

Hoendertjes, kapoendertjes, gebraden in de pan.

Nichtje, nichtje, kom over dan.

Krijgertje.

1.

(*Groningen*).

Maarte ¹⁾, wat doe je daar?

Vuurtje blazen.

Waarvoor dat vuurtje?

Om mijn water te koken.

Waarom dat water?

Om mijn mesje te slijpen.

Waarom dat mesje?

Om alle kindertjes den kop af te snijden.

(Waarna 't dan op een loopen gezet wordt).

¹⁾ *Meid.*

2.

Vrouw, vrouw Hanekuik!
 Hoe is het met je man?
 Mijn man, die zit in 't hoenderhok,
 Hij snijdt de kippen de koppen of.

3.

(Een meisje zit en maakt de beweging van naaien; de andere kinderen komen, en een hunner vraagt:)

Vrouw, wat naai je?
 Mijn man zijn onderbroek.
 Waar is je man? In 't kippenhok.
 Wat doet hij? Kippen voeren.
 Mag ik den sleutel? Neen.
 Mag ik den sleutel? Ja;
 Maar daar is een haan met een zieke poot,
 Als j'em jaagt, dan gaat hij dood.
 Vrouw, vrouw, de klokke luidt,
 Wie is er dood? —
 Hane met de zeere poot. —

4.

Moeder, wat naait ge?
 Vaders hemd.
 Waar is vader?
 In den tuin.
 Mag ik er even heen gaan?

Neen! want er is een haan met éénen poot,
 Als je 'm jaagt, dan is hij dood. —
 Moeder! de klokken luien,
 Wat is 't te beduien?
 De haan is dood
 Met éénen poot.

(Moeder vangt er een, die nu moet gaan zitten).

5.

Klop, klop!
 Wie is daar?
 Er uit, leelijke tooverheks.
 Ik ben niet t'huis.

Ik heb je schouw (of schoorsteen) zien rooken.

(De heks komt dan voor den dag, en zoekt een van de kinderen te vangen, dat nu in haar plaats komt).

6.

Wie klopt daar?
 Anneken, Tanneken, Tooverheks.
 Wat wou je hebben?
 Een stukje vuur.
 Dat heb ik niet.
 Ik heb je schoorsteen zien rooken.
 Dat was bij buurvrouw.
 Dat jok je.

Mag ik dan naar binnen komen?
 Neen!

Met mijn gouden schoenen? Neen!
 Met mijn groote laarzen? Neen!
 Met mijn houten klompen? Neen!
 Met mijn glazen muiltjes? Ja!
 Wat heb je daar mooie kindertjes!

Wil je er een van hebben? Ja!
 Wat zul je ze te eten geven?

Al wat ze maar lusten.

Waar, zul je ze te slapen leggen? —

Op kussentjes van veëren en beddetjes van dons. —
 Rotten en muizen.

(Daarop vangt het nazetten aan).

7.

(Groningen).

Spoukien ¹⁾, Spoukien, Hillebrandt ²⁾,
 Kom van boven en lang mi de hand.

(Waarop spoukien te voorschijn komt, en de anderen nazet).

8.

(Een kind, dat voor de „mol” speelt, gaat weg, de andere geven elkaar de hand en beginnen te zingen):

Mol, mol, waar is de mol?
 Naar Amsterdam.
 Wat doet hij daar?
 Hij kamt zijn haar.
 Laat hem van avond thuis komen,
 Dan zal hij wat hooren:
 De beddestok om zijn ooren.

(De mol komt dan voor den dag, en de kinderen gaan op de hurken zitten; weet hij er een te raken voor ze zitten, dan moet hem dit, als mol, vervangen).

9.

Pieperdemuis, waar zit je?
 Al in mijn huis.
 Wat heb je mij ontstolen?
 Een pondje boter.
 Wat meer?
 Een gouden scheer ³⁾
 Wat minder?
 Een gouden vlinder.
 Piep 'reis, dat ik het hoor.

10.

Herder, laat je schaapjes gaan.		De ruige wolf is gevangen
Ik durf niet.		Tusschen twee ijzeren tangen,
Waarom niet?		Tusschen zon en maan,
Van den ruigen wolf niet.		Herder, laat je schaapjes gaan.

(Een van de kinderen speelt voor herder, een ander voor wolf, de overigen zijn de schapen. De wolf zit verscholen, maar springt plotseling te voorschijn en grijpt een van de schapen).

¹⁾ Spookje.

²⁾ Denklijk in herinnering aan den Groninger burgemeester, die bij Rennenbergs afval om 't leven kwam.

³⁾ Schaar.

11.

Schaapherder, schaapherder, jaag deur je schapen.
 'k Durf niet.
 Waarom niet?
 Om dien dikken ruigen wolf niet.
 Die dikke ruige wolf zit in banden,
 Tusschen twee knijptangen,
 Tusschen zon en maan;
 Laat al je schapen vergaan.

12.

Soldaatje, soldaatje, kom uit den hoek!		In mijn voetje gebeten.
Ik durf niet.		Wat staat daar achter?
Waarom niet?		Een boer met een pachter.
Mijnheer van Bloem.		Wat heeft hij in zijn hand?
Wat heeft die gedaan?		Een kaaskant.

13.

Kom over! —
 Ik durf 'niet.
 Waarom niet? —
 Om den gouden koning.
 De gouden koning is gevangen.
 Met twee zilveren tangen.

14.

Hansje, mijn knecht!
 Wat blief je, mijnheer?
 Haal me der dit eens uit;
 Haal me der dat eens uit;

Haal me der den gouden ring (den zilveren sleutel, enz.) eens uit.

(Alles in den persoon van een der meëspelende kinderen, die zich vooraf, in stilte, een van die voorwerpen tot naam gekozen hebben. Weet de knecht het kind niet te vinden, dan wordt hij weggejaagd, en anders door den ver-tegenwoordiger van 't aangewezen voorwerp vervangen).

15.

(De kinderen in een kring, zeggen tot P., die daar binnen staat, terwijl één kind er buiten is).

Pieternelle! waar woon je?
 Hier binnen.
 Wat ken je?
 Haspelen en spinnen.
 Wat heb je gister gedaan?
 Een boterham gegeten en slapen gegaan.
 Wat heb je eergister gedaan?
 Dat scheelt je niet.

(Daarna loopt P., onder de armen van de kinderen door, op 't andere kind af; dit eveneens naar binnen, tot P. het krijgt).

16.

Vrouwtje, verkoop je nog tin?
 Loop maar achter in;
 Waar is Jan? — Achteran.
 Mag ik hem eens krijgen?
 Mag ik hem eens spreken?
 Als je heel hard loopen kan.

1.

Blindemannetje!

(Nadat een der kinderen geblinddoekt is, roept een ander het toe:)

Zoek spelden!

Ik vind er geen.

Zoek naalden! —

Ik vind er geen.

Zoek menschenvleesch!

(waarop het loopen begint).

2.

Bok, bok, sta vast!

Sijmen de liever, de laver, de bok!

Hoeveel horens staan er achter op?

3.

(Onder het uitdeelen van klapslagen over de billen, neemt men een kleinen knaap over de knie, en doet het volgende verhaal aan de omstaande kinderen):

Olderman, olderman, hier hebben wij eenen misdadigen man,

Die heeft ons zooveel leeds gedaan, daarom moet hij de brits ontvangen.

De brits, dat is zoo'n harde slag, achter voor dat poepertje!

En als hij dat dan weêr doet, dan zal hij hebben van oldendag,

Nieuwendag, nieuwendag, zweerdsdag, stijven hardendag.

Morgen komen de poepen in 't land, van Oost, West, en Oostwestermolen,

Waar de koe hiet Bartel, de bolle Boel, en de Barg ¹⁾ Douwe.¹⁾ Varken.

Zijn dat geen kwade zaken, zulke schelmen ongestraft te laten blijven?
 Men straff' ze naar behooren, drie jaren uit het land verboden,
 Anderen tot een exempel, van pif, paf, pof! —
 Sta op, jij loozen schelm, en bedank de scherprechters en al de vrome knechts,
 Die om je henen staan, voor het genadige recht!

4.

(Een jongen neemt wat knikkers, centen, of wat anders in zijn hand,
 steekt haar uit, en zegt):

Ruiter en paard!
 Een ander: Laat ze maar loopen.
 Hij weér: Hoeveel man?
 De ander: Drie, vier, of zooveel als hij meent, dat er zijn.

5.

(Buiten op een zandbergje of iets dergelijks).

Hooge berg mijn,
 Hoe lang zal ik er op zijn?
 Zeven jaren en een dag:
 Ikke der op en jij der af.

6.

Kakkemantje, stoultje,
 Kindertjes gaan naar 't schoultje;
 Als ze daar braaf leeren,
 Dan worden ze groote heeren;
 Als ze daar braaf breiden,
 Dan worden ze groote meiden.

7.

Mijn huis brandt af.	Koop een emmer!
Blusch het!	Ik heb geen geld.
Ik heb geen water.	Steel geld!
Haal water!	Dan moet ik hangen.
Ik heb geen emmer.	Hang dan! —

 Touwtjespringen.

1.

In spring, de bocht gaat in;
 Uit spuit, de bocht gaat uit.

2.

Slijp scheer ende mes,
Honderd en zes.

3.

(Tiel).

Ons, dons, didel, doedel, dansen,
Een van de armee der Franschen,
Een van de schelmerij,
Een van de dieverij.
Ons, dons, didel, doedel, dons.

4.

(Ingen).

Rozen bloeien op mijn hoed;
Heb je geld, dan heb je goed.
Roze komt ge bij mij staan?
Willen wij maar scheiden gaan
Één, twee, drie, enz.

5.

(Tiel).

Oesje, kardoese, wat heb je in den zak?
Een glaasje jenever, een pruimpje tabak.
Hoor eens wat een leven,
Buurman die is dronken;
Sara Marie, van een, twee, drie (2 maal).

6.

Marijken, Marijken,
Wat kost je groene thee?
Ik heb ze van negen, ik heb ze van tien.
Laat me die van negen eens zien.
Marijken, Marijken,
Wat kost je groene thee?

7.

Een jasje gekocht,
Naar de lombard gebrocht,
Een centje verteerd,
En ik heb dansen geleerd,
Van één, twee, drie.

8.

Eerste begin is kattengespin,
Tweede begin komt (Dina) er in
Derde begin speelt op de fluit,
Vierde begin gaat (Toosje) er u

Bikkelen.

1.

Zwarte Willemijntje
Zat achter 't gordijntje.
Ze waschte haar hand met water af;
Ze droogde ze aan den handdoek af;
Ze nam er een van de tafel af.

Zwart Willemijntje
Zat achter 't gordijntje.
Ze stak ze in haar zij.
Ze nam er een bij.

2.

(Ingen).

Mooi Heintje
 Zat achter 't gordijntje;
 Zij waschte haar handjes met rooien wijn,
 Ze droogde ze af,
 Zij stak ze in haar zijtje,
 Ze klapte in haar handjes, van één, twee, drie.

3.

Ik bouw een huisje,
 Van kalk, een kluisje,
 Van kalk en steen;
 Daar gooi ik er mijn bikkel heen.

4.

Anne de pop,
 Ik raap er een op;
 Anne de peer,
 Ik leg er een neér;

Moeder de vloot,
 Die bijt me zoo,
 Die bijt me zeer,
 Ik leg er een neér.

 Ballen.

1.

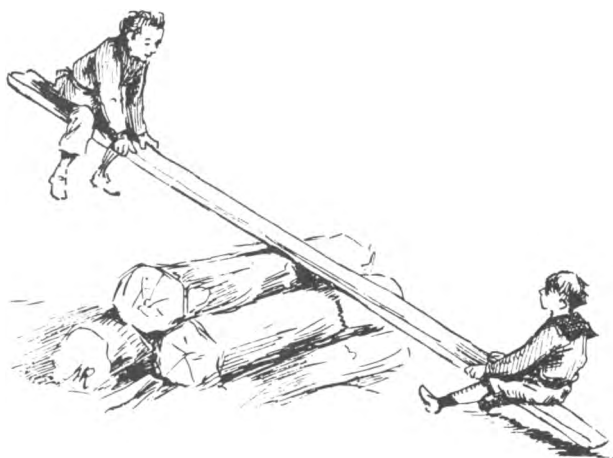
Hein de bal¹⁾,
 Die kaatsen zal,
 Van klipperdeklap
 Met een hand,
 Met twee hand,
 Klets 'em tegen de muur an.

2.

H – heinderdebal,
 K – klipperdeklap
 Met één hand,
 Met twee hand,
 In 't schoot;
 Klap-hannetje,
 Didelom dannetje,

L – lieten,
 Boekwieten,
 P – pannekoek,
 K – koeterdekoek,
 R – ruiterdetuit,
 Het spel is uit.

¹⁾ Vang de bal op.

Wippen.
 Horte page,
 Ziegezage,
 Op en neer,
 Heen en weêr.

TOUTER- OF SCHOMMELRIJMEN.

1.

Één, twee, drie,
 Mijn zuster hiet Marie,
 En als ze geen Marie en hiet,
 Dan hiet ze één, twee, drie.
 Ik geef den boer een harden stoot,
 Dat hij van de wip af vloog,
 Van de wip al in de sloot;
 Jan Dirks is dood.
 Waar leit hij begraven?

Onder de Delftsche haven,
 Onder de Delftsche vliet,
 Waar je nooit geen menschen ziet.
 Juffrouw, met verlof,
 Jou voetjes zijn met stof,
 Blief je wat te geven,
 Dan zal ik je voetjes vegen;
 Één, twee, drie, enz.

2.

(Zeeuwsch).

Schippertje 'oudt er je toutertje vast,
 Dat je niet in de kaaie valt;
 Al in de kaaie daar lag een sloot,
 Daar waren twee arme schippertjes dood,
 Die wouën gaan varen naar Bresjes ¹⁾,

¹⁾ Breskens.

Daar wonen twee tooveresjes ¹⁾,
 Wat aten ze daar? Kaas en brood,
 Zoetemelk en wittebrood,
 Al met een zilver lepeltje,
 Al uit een zilver kommetje.
 Koei's poot, paard's poot,
 Nog eenen snok (*bis*),
 En laat ze dan maar vliegen!

3.

Schommel, schommel, Joosje, Jan Dirks is dood; Jan Dirkse van Kadijke Maakt de menschen rijke. Jonge Jan, ouwe Jan,	Pieter Klaas de timmerman, Timmer mij een huisje, Op het steenen sluisje. Op het steenen kerkhof, Slaan ze mekaar den kop af.
---	---

4.

(Zaanstreek).

Schommel, schommel meie, De bruid die komt van Leien, Als de bruid van Leien komt, Dan leggen we groote vuren aan, Van heeden, van scheeden, Daar gaat de bruid bij zitten. Bruid, bruid, waar is je man? Achter in den paardenstal. Wat doet hij daar? Koeien verkoopen, Kalvers koopen. Zeg dat Louw reis thuis komt. Louw is dood, Louw is dood,	Leg hem in een kistje, Zet hem dan een slaapmuts op, Dan lijkt hij een mennistje. Één mennist, twee mennist, Morgen in de doodkist. Wie zal hem begraven? 't Mannetje van Arkedaven. Wie zal hem beluien? 't Mannetje van Arkeduien. Wie zal hem naar 't kerkhof brengen? Jonge Jan, ouwe Jan, Pieter, Klaas, de timmerman.
---	--

(En verder zoo als hier boven).

5.

(Zaanstreek).

Schommel, schommel, Joosje, Met je vergulde doosje. Te Alkmaar in de hooge straat Slaan de klokjes vijfje; Als de klokken vijfje slaan, Dan komt juffrouw Elizabeth aan. Juffrouw Elizabeth vooruit,	Juffrouw Elizabeth achteruit, Met haar kindertjes in de schuit. Hoe zullen ze hieten? Sinneke, Sinneke Piete, Sinneke, Sinneke Adriaan, Laat de schommel zijn gang uitgaan.
--	--

¹⁾ Voor *tooverheksjes*.

6.

Intele, tintele, tentele,	Die had een gouden boezelaar veur
Daar vlogen zeven entelen,	Boezelaar liet ze vallen,
Zeven entelen van Margriet,	Al over de Tolsche wallen;
Margriet zat in den hemel,	Hij waait al over den hoogsten boom
Ze vaart thans op een kemel,	De hoogste boom die kraakte.
Ze vaart thans op een bonte koe.	Manneke stond te wachten.
Snip, snap, waar ga je naar toe?	Mijn neefje, mijn nichtje,
We gaan naar 't hooge watertje toe,	Mijn neefje had een dikke buik,
Hoog watertje, beladen	Mijn neefje moest de poort uit,
Met zeventien gouden bladen,	Heel uit, half uit,
Met zeventien gouden deuren.	Mijn neefje moest de poort uit.
Daar stond een juffertje in de deur,	

7.

Schoppelooten,
Dirksendooten,
Dirksen van Koedijke,
Joosje, Joosje Rijke;
Joosje is een goeie man,
Die zijn kostje winnen kan.

8.

Schoppe, schoppe, meien,
De bruid die komt van Leien,
Van Leien komt de bruid.
Van boter en kaas,
Van kaas en brood,
Nog één toestoot.
Laat loopen de schop; wie zit er op?
Blijft mijnheer (of mejuffer) er af te gaan,
Dat een ander er op kan gaan?

9.

Touter,
Klaas Wouter,
Kaas Annemeui's poot,
Wie is er dood?
Een olde man,
Die niet langer leven kan.
Wat lust hij dan?
Spek en eiers in de pan.

De pan die kon niet duren,
 Toen liepen ze naar de burenen;
 De burenen waren niet thuis,
 Toen liepen ze naar hun eigen huis;
 De huisdeur die zat toe,
 Toen liepen ze naar de bonte koe;
 De bonte koe wou stooten,
 Toen grepen ze 'r bij de pooten;
 De pooten waren zoo rond,
 Toen vielen ze met de neus op den grond.

10.

Achter op mijn meujes ¹⁾ plaats, Daar staat een balie met water. Wat zullen we met dat water doen? Hempjes wasschen. Wat zullen wij met die hempjes doen? Kindjes aantrekken.	Wat zullen we met die kindjes doen? Schop ze, dat ze vliegen Van 't Oosten naar het Westen. Al die niet van 't touw afgaat, Die zal een leugert wezen.
---	--

11.

(Venloo).

Kelfke, kelfke weije Den hielen daag, Den halven daag, Door die zoete weije, Zoo lang als het kelfke weije maag.	Is et vet, dan geit et mei, Is et mager, dan blief et in de wei. Gêf kiës, gêf broëd, Gêf einen dikke vette stoët.
--	---

12.

Bloed, bloed, varken,
 Wij rijden naar de marke,
 Wij rijden naar ons oome's huis;
 Oome's huis staat in den brand.
 Wie heeft dat gedaan?
 Twee eine-piekjes ²⁾,
 Die daar op den weg staan.
 Wat zullen wij met die piekjes doen?
 Eierkes leggen.
 Wat zullen met die eierkes doen?
 Pannekoeken bakken.
 Wat zullen wij met die pannekoeken doen?
 Kinderkes geven.

¹⁾ Moei's, tante's.²⁾ Friesch voor: eendeknikens.

Wat zullen wij met die kinderkes doen?
 Naar schole, naar schole!
 Lang, lang leeren,
 Dan worden het wijze heeren.

13.

Daar zat een wevertje op zijn getouw,
 Hij wist niet wat hij weven zou;
 Hij weefde een ditje, hij weefde een datje,
 Hij weefde een kussentje onder zijn gatje.

14.

Wie zit daar op den toren? Jantje.	Wat doet hij met die steentjes? Huisjes bouwen.
Wat doet hij daar? Leisels zoeken.	Wat doet hij met die huisjes? Kippen houën.
Wat doet hij daarmee? Toompjes breien.	Wat doet hij met die kippen? Eiers leggen.
Wat doet hij daarmee? Paardjes leien.	Wat doet hij met die eiers? Pannekoeken bakken,
Wat doet hij daarmee? Steentjes halen.	Wat doet hij met die pannekoeken Opeten en uitpoepen.

15.

Daar binnen, daar buiten, Daar liggen twee oude schuiten.	Wat ligt er in dat tonnetje? Een lepel.
Wat ligt er in die eene schuit? Een tobbe.	Wat ligt er in dien lepel? Een ei.
Wat ligt er in die tobbe? Een emmer.	Wat ligt er in het ei? Twee kruimeltjes wittebrood,
Wat ligt er in dien emmer? Een pot.	Twee kruimeltjes roggebrood. Roer-omme, roer-omme!
Wat ligt er in die pot? Een tonnetje.	Dat al de vogeltjes zongen.

VIII.
PANDVERBEUREN.

1.

Hitteremit, wiens pand is dit?
Mijn, mijnheer! Wees zoo goed en geeft het weêr.
Wat wil je er voor doen?
Al wat et toe staat.
Vraag dan maar aan om raad.

Of:

Ulle, wulle, wit, wiens pand is dit? enz.

2.

Alle vogels vliegen!	Betje geeft een pand.
Licht op je hand,	Alle kikkers vliegen!
Of je geeft een pand.	Kootje, enz. licht op zijn hand,
Alle leeuwen vliegen!	Kootje geeft een pand, enz. enz.
Betje (of wie anders) licht op haar hand,	

3.

Stommetje, stommetje onder den deken.
Niet te lachen of niet te spreken,
Niet je tandjes te laten blinken,
Niet je gatje te laten stinken,
Of anders verbeur je een pand,
Al was het de ring van je moeders rechterhand ¹⁾,

¹⁾ In plaats van den laatsten regel ook wel:

Pand, pand, dubbele pand,
Al was het je moeders kouseband.

4.

Een oud, oud vrijertje, die vrijde over mijn,
Een mooi, mooi rokje, dat kreeg ik van zijn,
En dat rokje, dat hij mij kocht

Tegen mijn wille,

Zoo met mijn billen, zoo met mijn billen,
Mijn billen, die stonden niet stille.

Een oud, oud vrijertje, enz.

Een mooi mutsje, enz.

Zoo met mijn hoofdje, enz.-

(Verder nog moffjes, dasje, schoentjes, enz.
tot dat het gansche lichaam in schuddende be-
weging komt).

5.

Ik kwam eens in mijn aliko,
Wat vond ik daar? Een mooi mesje.
Het eerste meisje, dat daar kwam,
Dat meisje heette Hesje.
Zoo speelt Hesje, met haar ivoren mesje.

Ik kwam, enz. Een mooi schaartje.
Het tweede meisje, enz.
Dat meisje heette Saartje.
Zoo speelt S. al met haar mooie schaartje.

Ik kwam, enz. Een mooi stoeltje.
Het derde, enz. Roeltje, enz.

Ik kwam, enz. Een mooi mandje,
Het vierde, enz. Santje, enz.

6.

Hier is de sleutel van den Bibelabontschen berg;
Op den Bibelabontschen berg staat een Bibelabontsch huis,
En in dat Bib. huis wonen Bib. menschen,
En die Bib. menschen hebben Bib. kinderen,
En die Bib. kinderen eten Bib. pap,
Met een Bib. lepel, uit een Bib. nap.

7.

Daar hebje den sleutel van de Bibelabontsche poort,
Geef hem zonder lachen voort,
Zonder lachen, zonder schreien, enz.

8.

Hier is de sleutel van Sint Andries,
Die op zijn fluit blies.
Hij blies op zijn fluit, en sneë een stukje van zijn tuit.
Toen kwam Pater Pieter Peutelaar
En Mater Mietje Mentelaar,
En die bonden de fluit en de tuit aan den zolder vast,
En toen ze die fluit en die tuit aan den zolder hadden vastgeregen,
Kwam het heele hutje en mutje naar beneden gezegen.

9.

Daar heb je den sleutel van de gekropte duif;
Op zijn kop draagt hij een kuif,
In zijn hart van diamant,
Daar staat voor altijd ingeplant
Mijn naam, en mijn liefjes naam;
Mijn naam is. . .

10.

(Nijmegen).

Hier is de sleutel van den haverzak,	Kwarremaker-kworremarijn
Waar de man op zat	Wel goed voor mij zou zijn!
Die 't hondje droeg,	„Ja,” zeide hij, „neen” zeide zij.
Die 't hondje door de (het) koren joeg.	Wat zou dat, gestoofd, lekker zijn,
Toen kwam er op eens een dolle begijn,	In een fijn glas,
Die vroeg aan mijn,	Als 't hard gebakken was!
Of hispel-kwispel-kwaspel-kwijn,	

11.

Dit is de sleutel van de Muiderpoort,
Breng hem zonder lachen voort.
Er leit een schuitje van Amersfoort,
't Is belaân met isme-krisme-krasme-krullemarijn,
De schipper van 't schuitje met isme-krisme-krasme-krullemarijn,
Die vraagde aan mijn ¹⁾,
Of isme-krisme-krasme-krullemarijn,
Wel goed voor zijn papieren zou zijn.

¹⁾ In plaats voor dezen en den vorigen regel ook wel: Met een kwam daar een doll bagijn, Die vroeg aan mijn.

12.

Daar gingen eens drie oude wijfjes over een zwik-zwak bruggetje,
 De een, die heette vrouw Biba, de tweede vrouw Biba-de-Binka,
 En de derde vrouw Sina-snikna-knikker-de-knikna.
 Toen nam vrouw Biba een steen,
 En smeed die naar vrouw Biba-de-Binka haar scheen,
 Zoodat vrouw Sina-snikna-knikker-de-knikna daarom green ¹⁾).

13.

Er waren drie eendjes in een pontje,
 Het eene heette Bontje,
 Het tweede heette Gontje,
 En het derde Klisklasklepelklontje.
 Dat vond eens een klontje
 En wou het niet geven aan Bontje.
 Toen nam Bontje een steen,
 En gooide dien naar Klisklasklepelklontjes been.
 „Wel foei, Bontje!” zei toen Gontje,
 „Neem jij een steen,
 „En gooi jij dien naar Klisklasklepelklontjes been!”

14.

(Zeeuwsch-Vlaanderen).

Daar was ereis een mannetje,
 Dat was niet wijs;
 En die bouwde een huisje
 Al op het ijs;
 En hij wou, dat hij een hoentje had,
 Tjip, tjip, mijn hennetje,
 's Avonds in de korte kooi
 En 's morgens in het rennetje. —

¹⁾ Griende, huilde.

En hij wou, dat hij een haantje had, Kibbeldekaan ¹⁾ zoo heet mijn haan.	Vlasstaart, enz.
Tjip, tjip, enz.	En hij wou, dat hij een knecht had, Alberecht, zoo heet mijn knecht.
En hij wou, dat hij een schaapje had, Blè heet mijn schaapje, enz.	Welbehagen, enz.
En hij wou, dat hij een kalf had, Roodkalf ²⁾ , zoo heet mijn kalf.	En hij wou, dat hij een meid had, Welbereid, zoo heet mijn meid.
Blè heet mijn schaapje, enz.	Alberecht, enz.
En hij wou, dat hij een koe had, Namentoe ³⁾ , zoo heet mijn koe.	En hij wou, dat hij een vrouw had, Hou en trouw ⁴⁾ , zoo heet mijn vrouw.
Roodkalf, enz.	Welbereid, enz.
En hij wou, dat hij een paard had, Vlasstaart, zoo heet mijn paard.	En hij wou, dat hij een kind had, Welbemind, zoo heet mijn kind.
Namentoe enz.	Hou en trouw, enz.
En hij wou, dat hij een wagen had, Welbehagen heet mijn wagen.	Tjip, tjip, mijn hennetje, 's Avonds in de korte kooi, En 's morgens in het rennetje.

15.

Aleer ik was een edelman, een grietman, en een koopman,
 Toen kocht ik mij een huis;
 En al de luiden vraagden mij, hoe dat mijn huis wel heette:
 Sta-vast zoo heet mijn huis;
 Kraaie-raaie-raantje, zoo heeten al mijn haantjes.
 Aleer, enz. Toen kocht ik mij een schaap.
 En al de luiden, enz.
 Trip-en-traap, zoo heet mijn schaap
 Sta-vast zoo heet mijn huis. Kraaie-raaie, enz.
 Aleer, enz. Toen kocht ik mij een paard;
 En al de luiden, enz.
 Draaf maar hard zoo heet mijn paard,
 Trip-en-traap, enz.
 Aleer, enz. Toen kocht ik mij een koe;
 En al de luiden, enz.
 Hamoe zoo heet mijn koe.
 Draaf maar hard, enz.
 Aleer, enz. Toen kocht ik mij een wijf;
 En al de luiden, enz.
 Pijn-in't-lijf zoo heet mijn wijf,
 Hamoe, enz.

¹⁾ Of: Kokkelekaan.³⁾ Na-me-toe.²⁾ Of: Duedalf.⁴⁾ Zeer getrouw.

16.

Ik, edele ridder,
 Kom van (dien) edelen ridder,
 Om aan u, edele ridder, te berichten,
 Dat heden avond is aangekomen
 De baron van Zoomstroom,
 Aan hebbende een groene rok met glimmende knopen,
 Lange laarzen met zilveren sporen,
 En een weitas op zijn zij,
 Waar een klein vogeltje uit stak,
 En dat vogeltje dat riep
 Van Pieperdediep.

VERHALEN EN LIEDJES.

1.

Daar was ereis 'n mannetje,
 Die veegde zijn stalletje.
 Wat vond hij er in?
 Een gouden, gouden stuivertje ¹⁾.
 Wat kocht hij er voor?
 Een vet, vet varken.
 Maar 't varken wou niet gaan,
 Of 't moest gedragen worden
 Op een berrie of kruiwagen.
 Toen ging hij naar den hond:
 „Hond, wil jij varken bijten?
 „Varken wil niet gaan,
 „Of 't moet gedragen worden
 „Op een berrie of kruiwagen.
 Neen, zei de hond.
 Toen ging hij naar den stok:
 „Stok, wil jij hond slaan?
 „Hond wil niet varken bijten,
 „Varken wil niet gaan,
 „Of 't moet gedragen worden
 „Op een berrie of kruiwagen.
 Neen, zei de stok.
 Toen ging hij naar het vuur:

„Vuur, wil jij stok branden?
 „Stok wil niet hond slaan,
 „Hond wil niet varken bijten,
 „Várken wil niet gaan,
 „Of 't moet gedragen worden
 „Op een berrie of kruiwagen.
 Neen, zei het vuur.
 Toen ging hij naar het water:
 „Water, wil jij vuur blusschen?
 „Vuur wil niet stok branden,
 „Stok wil niet hond slaan,
 „Hond wil niet varken bijten,
 „Varken wil niet gaan,
 „Of 't moet gedragen worden
 „Op een berrie of kruiwagen.
 Neen, zei het water.
 Toen ging hij naar den os: ²⁾
 „Os, wil jij water slobberen? ³⁾
 „Water wil niet vuur blusschen,
 „Vuur wil niet stok branden,
 „Stok wil niet hond slaan,
 „Hond wil niet varken bijten,
 „Varken wil niet gaan,

¹⁾ Ook wel:

Wat vond hij daar?
 Een blik, blik,
 Hij dacht het was een goudstik.

²⁾ Of: de koe.

³⁾ Of: drinken.

„Of 't moet gedragen worden
 „Op een berrie of kruiwagen.
 Neen, zei de os.
 Toen ging hij naar den man:
 „Man, wil jij os dollen? ¹⁾
 „Os wil niet water slobberen,
 „Water wil niet vuur blusschen,
 „Vuur wil niet stok branden,
 „Stok wil niet hond slaan,
 „Hond wil niet varken bijten,
 „Varken wil niet gaan,
 „Of 't moet gedragen worden
 „Op een berrie of kruiwagen.
 Neen, zei de man.
 Toen ging hij naar de galg:
 „Galg, wil jij man hangen?
 „Man wil niet os dollen,
 „Os wil niet water slobberen,

„Water wil niet vuur blusschen,
 „Vuur wil niet stok branden,
 „Stok wil niet hond slaan,
 „Hond wil niet varken bijten,
 „Varken wil niet gaan,
 „Of 't moet gedragen worden
 „Op een berrie of kruiwagen.
 Ja, zei de galg.
 En de galg hing den man,
 En de man dolde den os,
 En de os slobberde het water,
 En het water bluschte het vuur,
 En het vuur brandde den stok,
 En de stok sloeg den hond,
 En de hond beet het varken,
 En het varken liep heel hard.
 Kijk, kijk, kijk! daar gaat 't!! ²⁾

2.

Keutje wou niet naar schole gaan,
 Of ze moest gedragen zijn
 Van een meisje hupsch en fijn.
 Toen gingen ze naar de honden;
 Honden, wil je keutje bijten?
 Keutje wil niet naar schole gaan,
 Of ze moet enz.
 Neen! zeien de honden.
 Toen gingen ze naar de stokken:
 Stokken, wil je honden slaan?
 Honden willen geen keutje bijten,
 Keutje wil niet naar schole gaan,
 Of ze moet enz.
 Neen! zeien de stokken.
 Toen gingen ze naar het vuur:
 Vuur, wil je stokken branden,
 Stokken willen geen honden slaan.
 Honden enz.
 Toen gingen ze naar het water:
 Water, wil je vuur blusschen.
 Vuur wil geen enz.

Toen gingen ze naar de koe:
 Koe, wil je water drinken,
 Water enz.
 Toen gingen ze naar den man:
 Man, wil je koe kuisen?
 Koe enz.
 Toen gingen ze naar de galg:
 Galg, wil je man hangen?
 Man wil enz.
 Toen gingen ze naar de rat:
 Rat, wil je galg krabbelen?
 Galg enz.
 Toen gingen ze naar de kat:
 Kat, wil je ratten vangen?
 Rat enz.
 Ja! zei de kat.
 En de kat naar de rat,
 En de rat naar de galg.
 Enz.
 En de honden naar keutje,
 En keutje al haar best naar school!

¹⁾ Of: koe kuisen.

²⁾ Of: En het vuur achter den stok,
 En het varken in zijn hok.

3.

Wanneer ga je naar Amsterdam, Barendneef?
 Van de week, Lieve de Lijsje,
 Van de week, Lijsjenicht. Zeer verplicht!
 Wat zal je me dan meêbrèngen, Barendneef?
 Een mooi jakje, Lieve de Lijsje. Een mooi, enz.
 En als dat jakje kapot gaat, Barendneef?
 Stop het weêr dicht, Lieve de Lijsje. Stop het, enz.
 Waar zal ik dat meê dichtmaken, Barendneef?
 Met een bos stroo, enz.
 Waar zal ik dat stroo vandaan halen, Barendneef?
 Van de koe, enz.
 En als dan de koe me stooten wil, Barendneef?
 Stoot 'er weêrom, enz.
 Waar zal ik 'er meê stooten, Barendneef?
 Met de tang, enz.
 Waar zal ik die tang vandaan halen, Barendneef?
 Van den smid, enz.
 En als de smid me branden wil, Barendneef?
 Brand hem weêrom, enz.
 Waar zal ik hem meê weêrom branden, Barendneef?
 Met een kool vuur, enz.
 Waar zal ik die kool vandaan halen, Barendneef?
 Uit den kelder, enz.
 En als ik dan van de trappen val, Barendneef?
 Dan breek je je nek, enz.
 Waar zal je me dan begraven, Barendneef?
 In de goot, Lieve de Lijsje, in de goot, Lijsjenicht. Zeer verplicht!

Of, na de drie eerste regels:

Een mooien hoed, Lieve de Lijsje, enz.
 Waar zal je dien hoed vandaan halen, Barendneef?
 Van den zolder, enz.
 Hoe zal je daar ópkomen, Barendneef?
 Met een leer, enz.
 Dan bijten je de ratten, Barendneef!
 Dan sla ik ze dood, enz.
 Waarmeê zal je ze doodslaan, Barendneef?
 Met de tang, enz. Zeer verplicht.

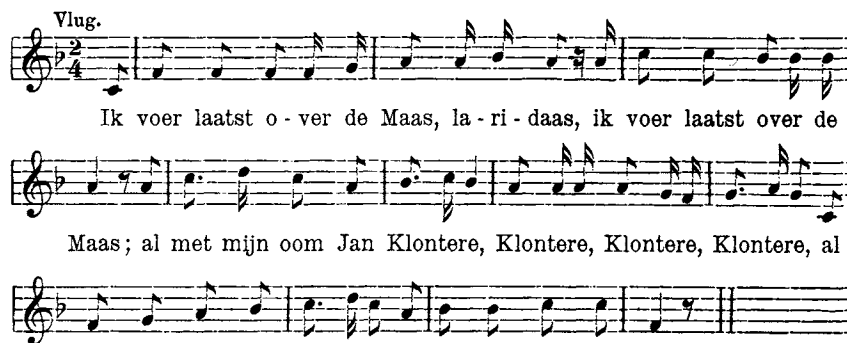
Of, in denzelfden trant:

Moeder, wanneer is 't kermis?
 Over drie weken, Liederom Lijsje,
 Over drie weken, Lijsjelief.

Waar zal ik mijn kousen meê stoppen?
 Met een bos stroo, Liederom Lijsje, enz.
 Waar zal ik dat stroo dan krijgen?
 Achter de koe, Liederom Lijsje, enz.
 En als me de koe dan stooten wil?
 Dan stoot haar weêrom, Liederom Lijsje, enz.
 Waar zal ik haar dan meê stooten?
 Met de tang, Liederom Lijsje, enz.
 Waar zal ik die tang dan krijgen?
 Bij den smid, Liederom Lijsje, enz.
 En als me de smid dan branden wil?
 Dan brand hem weêrom, Liederom Lijsje, enz.
 Waar zal ik hem dan meê branden?
 Met het vuur, Liederom Lijsje, enz.
 Waar zal ik dat vuur dan krijgen?
 Uit den kelder, Liederom Lijsje, enz.
 En als ik dan de trappen afval?
 Dan val je dood, Liederom Lijsje, enz.
 Wie zullen me dan begraven?
 Twaalf dragers, Liederom Lijsje, enz.
 Wie zullen die dragers dan wezen?
 Uit de buurt, Liederom Lijsje,
 Uit de buurt, Lijsjelief!

4.

Vlug.

Ik voer laatst o - ver de Maas, la - ri - daas, ik voer laatst over de
 Maas; al met mijn oom Jan Klontere, Klontere, Klontere, Klontere, al
 met mijn oom Jar Klontere al om een scha - pe - kaas.

Anders:

Ik voer laatst over de Maas, laridaas,
 Ik voer, enz. Al met mijn oom Jan Klontere,
 Al om een schapekaas.

Toen ik daar over voer, laridoer,
 Toen ik, enz. Toen kraaiden al de haantjes,
 En de lichte dag kwam aan.
 De meid, die veegde 't huis, lariduis,
 De meid, die veegde 't huis.
 Wat vond zij in haar bezempje?
 Een penning met een kruis.
 Ik zei, dat ik geen geld en had,
 En ik had nog meer dan zij;
 Want ik had nog een oortje
 En zij maar éénen duit,
 En nog wel een oortje's keesje
 Voor den kleinen guit.

Anders:

Ik ging laatst over de zee,
 Dideldee, Ik ging, enz.
 Al met mijn houten lepeltje, (*ter*)
 En de steel, die brak in twee.
 Toen ik daar over kwam, Dideldam,
 Toen ik, enz. Toen kraaiden al mijn hanetjes, (*ter*)
 En 't daglicht dat brak an.
 De meid zou vegen 't huis, Didelduis;
 De meid, enz.
 En wat vond zij onder haar vegertje? (*ter*)
 Een penning met een kruis.

5.

Te Maas- te Maaslandsluis,
 Daar wonen drie gezustertjes,
 En geen van drieën thuis.
 De een, die schudde het bed, laridet,
 De een, die schudde het bed;
 En wat vond ze onder 't dekentje? (*viermaal*)
 Een zilver singenet ¹⁾.
 En de tweede, die veegde de vloer, larimoer,
 En de tweede, die veegde de vloer;
 En wat vond ze onder haar bezempje? (*viermaal*)
 Een mooie parelsnoer.
 En de derde, die kookte de pot, laridot,
 En de derde, die kookte de pot;
 En wat vond ze onder het dekseltje? (*viermaal*)
 Een groote waterrot.

¹⁾ Versiersel aan een horlogeketting.

6.

Niet te snel.

Eens had ik mijn wa - gen ver - huurd en dat aan ou - de wij - ven.

Toen zij op de kermis kwamen, gingen zij aan 't kij - ven. Nooit meer wil ik het wa - gen, ou - de wij - ven in mijn wagen. Rijdt wat an, wagen, wagen, rijdt wat an, voer - man.

Anders :

Ik had een wagen vol geladen,
 Vol met oude wijven.
 Toen ze kwamen op de markt,
 Begonnen ze te kijken;
 Ze keven hier, ze keven daar.
 Oude wijven is slechte waar;
 'k Wil niet meer laden op mijn wagen
 Van die oude wijven.

Ik had, enz. Vol met oude mannen.
 Toen ze, enz. Gingen ze samenspannen.
 Ze spanden hier, ze spanden daar. enz.

Ik had, enz. Vol met oude dochters.
Toen ze, enz. Deden ze niet als krochen.
Ze krochten hier, enz.

Ik had, enz. Vol met oude heeren.
Toen ze, enz. Deden ze niet als zweren.
Ze zwoeren, enz.

Ik had een wagen vol geladen,
Vol met jonge dochters.
Toen ze kwamen op de markt,
Werden ze al verkocht er.

Verkocht alhier, verkocht aldaar,
Jonge dochters is goede waar;
Ik wil wel laden op mijn wagen
Van die jonge dochters.

7.

'T LIEDJE VAN DEN BEER¹).

't Is veertien dagen nu geleên.
Is 't niet een lange tijd? (*bis*)
Dat eens een beer was ziek van leên.
Hij kreunde en hij steunde,
Hij keerde zich en wendde,
Maar 't eindje was de dood. (*bis*)

Die beer maakte eerst zijn testament,
En weetje wel aan wie? (*bis*)
Zijn kop schonk hij aan 't parlement,
Zijn buik gaf hij de Papen,
Opdat ze konden gapen.
De koster kreeg den staart. (*bis*)

Toen sprak hij zijn beminde aan,
En zei: „mijn lieve kind, (*bis*)
't Is met mijn lijn haast gedaan,
Draag zorg voor onze kindren,
Opdat ze niemand hindren”.
Toen gaf de beer den geest. (*bis*)

De zeug maakt daarop groot misbaar
Bij 't scheiden van den echt, (*bis*)
En al de bigjes met elkaâr,
Zij riepen: „Ach, ma mère!
Nu ben je douairière,
Want paatjelief is dood!” (*bis*)

De zeug nu kleedt zich in den rouw,
Al met een krippetip, (*bis*)
Heel netjes als een weduwwrouw,
Met een paar eleganten,
En lobben zonder kanten,
Een waaier in haar poot. (*bis*)

De gansche stad ging in den rouw,
Men speelde op fluit en trom, (*bis*)
Ter eere van de weduwwrouw;
In alle vier kwartieren,
Zag men de wapens zwieren,
Van hammen en van spek. (*bis*)

¹) Mannetjes-varken.

8.

HET LIED VAN 'T BESTJE.

Hoort, wat een klucht, wat een abuis
 Was laatst in het bestjeshuis:
 Een bestje, dat te slapen lag,
 Droomde, dat het moest sterven;
 En toen het nu weêr wakker was,
 En dacht om hare zaken,
 Verzocht zij in haar huisje ras,
 Een testament te maken;
 „Want ik sterf, want ik sterf!”
 Riep het oude bestje,
 „En ik derf, en ik derf
 Nu mijn borrelfleschje.”

De notaris kwam terstond,
 Haar familie in het rond,
 Ieder kwam er om zijn deel,
 Maar helaas! het was niet veel,
 „Ach, ik sterf”, enz.

„Eerst mijn kief of beste hoed,
 Die is nog als nieuw zoo goed;
 Kom, notaris, schrijf maar op,
 Die 's voor nichtje Trijn haar pop;
 Want ik sterf”, enz.

„Nu mijn krukje, dat daar staat,
 't Mag haar ondersteunen,
 Want ik ga niet meer op straat,
 'k Hoef niet meer te leunen;
 Want ik sterf”, enz.

„Nu mijn fleschje met anijs,
 Laat ons saam eens drinken,
 En aleeer ik ga op reis
 Nog eens helder klinken!
 Want ik sterf”, enz.

Maar toen 't alles was geschied,
 Stierf het oude bestje niet.
 „'k Sterf nog niet, 'k sterf nog niet!”
 Riep het oude bestje,
 „Wat verdriet! wat verdriet!
 Niets meer in mijn fleschje!”

9.

HET LIED VAN DEN BOOM.

De boom die stond in 't aardrijk,
 En bloeide zoo schoon.
 En aan dien boom daar kwam een tak,
 O, zoo'n overschoone tak!
 De tak aan den boom, en de boom die stond, enz.
 En aan dien tak, daar kwam een twijg,
 O, zoo'n overschoone twijg!
 En de twijg aan den tak, en de tak aan den boom, enz.
 En aan die twijg daar kwam een knop,
 O, zoo'n overschoone knop!
 En de knop aan de twijg, en de twijg aan den tak, enz.
 En van dien knop daar kwam een blad,
 O, zoo'n overschoone blad!
 En het blad van den knop, en de knop aan de twijg, enz.
 En aan dat blad daar kwam een nest,
 O, zoo'n overschoone nest!
 En het nest aan het blad, en het blad aan den tak, enz.
 En in dat nest, daar kwam een ei,
 O, zoo'n overschoone ei!
 En het ei in het nest, en het nest aan het blad, enz.
 En van dat ei, daar kwam een jong,
 O, zoo'n overschoone jong!
 En het jong van het ei, en het ei in het nest, enz.
 En van dat jong, daar kwam een oud,
 O, zoo'n overschoone oud!
 En het oud van het jong, en het jong van het ei, enz.
 En van dat oud daar kwam een veër,
 O, zoo'n overschoone veër!
 En de veër van het oud, en het oud van het jong, enz.
 En van die veër, daar kwam een bed,
 O, zoo'n overschoone bed!
 En het bed van de veër, en de veër van het jong, enz.

En op dat bed daar kwam een vrouw,
 O, zoo'n overschoone vrouw!
 En de vrouw op het bed, en het bed van de veêr, enz.
 En van die vrouw, daar kwam een kind,
 O, zoo'n overschoone kind!
 En het kind van de vrouw, en de vrouw op het bed, enz.
 En van dat kind kwam een student,
 O, zoo'n overschoon student! —
 En daarmee is het lied ten end,
 O, zoo'n overschoone end! —
 En het end van het lied, en het lied van den boom,
 En de boom, die stond in 't aardrijk, en bloeide zoo schoon.

Hetzelfde een weinig anders. *Noord-Holland.*

De boom stond in de aarde,
 En hij bloeide zoo schoon.
 En aan dien boom daar kwam een tak,
 O! zoo liefelijk een tak!
 Een tak van den boom, en de boom stond enz.
 En aan dien tak kwam een blad,
 O! zoo liefelijk een blad!
 Een blad van den tak en een tak van den boom,
 En de boom stond enz. schoon.
 En op dat blad daar kwam een nest, enz. (als boven)
 En in dat nest, daar kwam een ei, enz.
 En van dat ei daar kwam een duif, enz.
 En van die duif daar kwam een kuif, enz.
 En van die kuif daar kwam een dons, enz.
 En van dat dons daar kwam een bed, enz.
 En op dat bed daar sliep een paar, enz.
 En van dat paar daar kwam een kind, enz. (als boven)

HET LIED VAN 'T NONNEKEN.

Zeg, nonneken, wildegij dansen?	Ik kan niet dansen, 'k mag niet dansen,
Ik zal u geven een ei.	Dansen is mijn orde ¹⁾ niet;
Wel neen ik, ze! dat nonneken,	Begijntjes of nonnekens ²⁾ dansen niet.
Van dansen ben ik vrij;	

¹⁾ Of: regel.

²⁾ Ook wel: nonnen, paters.

Zeg, nonneken, wildegij dansen?
 Ik zal u geven een koe.
 Wel neen ik, zei dat nonneken,
 Van dansen word ik moê.
 Ik kan niet dansen, enz.

Zeg, nonneken, wildegij dansen
 Ik zal u geven een paard.
 Wel neen ik, zei dat nonneken,
 Dat is mij geen dansen waard
 Ik kan niet dansen, enz.

Zeg, nonneken, wildegij dansen?
 Ik zal geven een man.
 Wel ja ik, zei dat nonneken,
 'k Zal dansen al wat ik kan;
 'k Zal wel dansen, 'k mag wel dansen,
 Dansen is mijn orde wel,
 Begijntjes en nonnekens dansen wel.

11.

LEUGENLIEDJE.

Toen 'k lest in Lombardijen kwam,
 Hoor eens, wat ik daar vernam:
 't Koetje zat bij 't vuur en spon,
 't Kalfje lag in de wieg en zong,

't Katje karnde boter,
 't Hondje waschte de schotels,
 De zwarte muis, die veegde 't huis,
 De zwaluw droeg het mot ¹⁾ er uit
 Op zijn vergulde vleugeltjes;
 Zijn dat geen dikke leugentjes?

(Limburg).

Dao kwaom ik in en hoes,		De vleremoes die kèrde het hoes,
Het kalf laog in de weeg,		De zwalme droege de asse oèt,
Den hoënd de stoèdde de boëtter,		De vinken vlooge door et veld
De kat die lekde de schötel,		En verteerde dao eur geld.

(Zeeuwsch Vlaanderen).

Karne, karne boter,
 De hond die wascht de schotels,
 Kattepoes likt de borden af,
 't Zwaaltje ²⁾ giet den aschpot uit
 Achter in de lochting, ³⁾
 Daar de vogeltjes vochten;
 Ze vochten dat de pluimpjes stoven,
 Altijd was de koekoek boven;
 De koekoek en 't leeuwerkje
 Die bouwden te samen een kerkje,
 Te midden van de zee;
 Toen kwam een doove kwakkel,
 Die nam een rotten appel
 En smeeet het kerkje in twee,
 En ze bouwden van zijn leven geen kerkje mee ⁴⁾.

¹⁾ Stof, vuil.

²⁾ Zwalwtje.

³⁾ Tuin.

⁴⁾ Meer.

IX.

TEL- EN AFTELRIJMEN.

1.

Eun, deun, dip,
Ikke de kane flip,
Ikke de kane boekenemane,
Eun, deun, dip.

2.

Eun, deun, dip,
Volte, kale, kip,
Volte kale, mosterd malen,
Eun, deun, diep.

3.

Eeze, weeze, wes,
Olie in de flesch,
Olie in de kan;
Wie is de man?

4.

Eeze, beeze, ban,
Ik er af en jij er an.
Wij zijn met onze negenen,
Morgen zal het regenen;

Als er dan een dief kwam,
Die de schotel van tafel nam.
Ien, tien, kneppelde tien,
Honderdduizend en dertien.

5.

Achter den molen leit een blok,
't Is gestolen en 't leit er nog;
Ien, tien, kneppelde tien,
Honderdduizend en dertien.

6.

Anemane, mikkelemee,
Obbelde, dobbelde, dominee,
Ik in mijn nood zonder brood,
Ik en morellen, zonder bellen.
Es, bles, doof is weg.

Anders, na den eersten regel:

Hobbel, den dobbel, den dominee
 Flik, flak, float, eik en lood,
 Jij bent dood.

Of ook, na de twee eerste:

Eenmaal rellen, zonder bellen,
 A B bof,
 Jij bent eerlijk en zuiver of.

7.

Eune, deune, derf,	Ongeschoren,
Quaterom, cincson, serf,	En Clementje blaast op den horen,
Serviole, dubbele mole,	Op den trommel en op de fluit;
Ennegat, pennegat, kringat, mingat,	Daarmeê is mijn liedje uit.

8.

Engeltje, drengeltje, dros,
 Kaatje, fiemeltje, fros,
 Een minuutje, kabelekuutje,
 Olie -- of.

9.

Eenmaal, tweemaal, zesmaal zeere,
 Gij zult leeren,
 Jiere, kniere, knarre, knoes,
 Gij zijt de poes.

10.

Eunum, deunum, dip,
 Aardappels zonder stip,
 Aardappels zonder zout,
 De aardappels worden koud.

11.

Onder het tafeltje, daar ik zat,
 Daar ik gebraden vleeschje at,
 Daar ik rooie wijntje dronk,
 Die al in mijn hartje klonk;
 Van mijn hartje tot mijn hoofdje,
 Buiten leit een schelvischoogje, ien, tien, enz.

Anders, na de vier eerste regels, de volgende:

Wij zullen gaan tellen
 Van onze gezellen,
 Van ien, tien, twintig, dertig, enz. (tot honderd).
 Gij zijt er zuiver en eerlijk afgeteld,
 Waar de boer zijn schapen stelt,
 Pief, paf, poef.

(*Maarssen*).

Anders, na de vier eerste regels, de volgende:

In mijn hartje, in mijn hoofdje.
 Buiten ligt een schelvisch dood;
 Ik zal hem gaan begraven,
 Onder de groene haven,
 Onder de groene lindeboom,
 Daar leidt een Engelsch schip op stroom,
 De Franschen zijn gekomen,
 Ze zijn zoo rijk als ik,
 Ze dragen hoeden met pluimen,
 En jasjes van terpentijn.
 Wie zal hem zijn?
 Ik of jij.

Variant op de drie laatste regels:

Met zestien ellen lint;
 Ze kunnen de stad niet winnen,
 Is dat geen gekke vent?
 Wie zal hem zijn,
 Ik of jij.

Nog anders, na de vier eerste regels:

In mijn hartje, in mijn hoofdje.
 Buiten leidt een schelvisch dood,
 We zullen hem begraven,
 Al onder de groene haven,
 Daar leidt een Engelsch schip;
 De Franschen zijn gekomen,
 Ze zijn, enz.
 Ze dragen een jasje van terrepentijn;
 Wie zal hem zijn?
 Ik of jij.

12.

Te Rotterdam op de Keizersbrug
 Zat een ventje met een krommen rug,
 Hij heette Anke Manken,
 Janse Jan Franken;
 Hij verkoopt delen en planken.
 Vrienden, ziet toe,
 Dat je geen planken

Van Anke Manken
 Janse Jan Franken
 Op en doet;
 Want die planken
 Van Anke Manken
 Janse Jan Franken
 Zijn zelden goed.

13.

(Maarssen).

Onder de brug daar leidt een muis,
 Is mijnheer de Wit niet thuis?
 Mijnheer de Wit is water halen;
 Raadt eens wie hem tegenkwam?
 Twee ijzeren mannen,
 Twee potten en pannen,

Twee mannen zonder ziel;
 Waar is de ziel gebleven?
 Boven op het kerkhof,
 Daar hakken ze Piet zijn kop af
 Van één, twee, drie.

14.

Één, twee, een kopje thee;
 Een klontje er bij,
 Af ben jij.

15.

Iene, miene, mutten,
 Tien pond grutten,
 Tien pond kaas;
 Jij bent de baas.

16.

Iene, miene, makken,
 Oliekoeken bakken,
 Vrouw, kookt brij,
 Af ben jij.

17.

Eene, meene, mukken,
 Posteleinen stukken,
 Heeren, boeren, knechten,
 De wind waait weg;
 Of — stof — met je dikke beenen
 Ben je één, twee, drie — of.

Of, na de twee eerste regels:

Vrouw, heer, knecht,
 Jij moet weg.

18.

Ieze, wieze wellen,
 Wie zal tellen?
 Pietje van der Kaaien,

Room van Smaaien,
 Room van Smee,
 Daar gaat Piet van der Kaaien heen.

(Tiel).

19.

Iene, miene, mutten,
 Tien pond grutten,
 Tien pond kaas,
 Jij bent de baas. —
 Wil je me niet gelooven,

Klim dan maar naar boven,
 Klim dan in den mast,
 Schele Jaapje, houd je vast!
 Uivertje, stuivertje, stof,
 O f of.

20.

(Maarssen).

Engel, drengel, drongel, dros,
Met het mondje van de vos.
Een minuutje
Papetuutje,
Wee, wie, wa, weg.

21.

(Maarssen).

Groen, groen grasje,
Melk in m'n kastje,
Melk in m'n kommetje,
Is dat geen aardig jongetje?
Wie het laatste tikje krijgt is vrij
Van de heele schutterij.

22.

Eunom, deunom, dres,
Katerom, cinkom, zes;
Halve Jan,
Dokterman,
Enning, penning, troef.

23.

<p>Ane, drane, druivendressen, Schuttelen, vieren, vijven, zessen, Tafelborden even rond. Secretaris had een hond;</p>	<p>Hond, hond, gaat over de zee, 't Watertje spoelt je van achteren meê, Oude wijven koken brij. Wie zal 't wezen, ik of jij?</p>
--	---

24.

<p>Engel, bengel, druivendres, Schouten, vieren, vijven zes. Tafelborden even rond, Secretaris had een hond, Hond sprong over de zee, 't Water spoelde meê,</p>	<p>Meê spoelde 't water, Kat achter kater, Kater achter kat, Zout in het vat, Zout in den lepel, Morgen zullen we soep met suiker eten.</p>
---	---

25.

Hobbel den bobbel, den dominee,
Eikenbrood,
Zonder nood,
Koekemerellen,
Zonder bellen,
Ei, bei, bus!
Fijne, kane, boekendebane,
Ei, bei, bus!
Die de laatste klap krijgt,
Die zal ze eerlijk en zuiver wezen.

26.

Inke, tinke, tulpepetijnen,
Vieze vase, dubbele daze,
Iksem tien, gouden riem,

Erum, blerum, zestien.
Pief, pof, paf,
Je bent er eerlijk af.

27.

Mijn vader zou laatst een kistje beslaan,
Raad eens hoe veel spijkers daarin konden gaan:
Één, twee, drie, vier, vijf, zes.
Olie in de flesch,
Olie in de kan,
Weg was Jan;
Wie het laatste tikje krijgt is vrij:
v, r, ij is vrij.

28.

Amsterdam, die groote stad,
Die staat op honderd palen,
En als die stad eens ommevalt,

Wie zal dat betalen?
Ik niet, jij niet en een ander ook niet.
Rien, tien, twintig, enz.

29.

(Rotterdam).

Mijn vader zou eens een raampje beslaan,
Raad eens hoe veel spijkers er in zouden gaan?
Één, twee, drie, enz.
Olle, bolle, boep!
Twee borden soep,
Twee borden rijstebrij,
Dat zal van avond een smullen zijn.

30.

Onder de groene boomen
Daar leit een Engelsch schip;
De Franschen zijn gekomen,
Ze zijn zoo gek als ik.
Ze dragen hoeden met pluimen,

Een rok van perkament.
Rien, tien, twintig (enz), honderd,
Honderd is dood,
Bij Maria in den schoot.

31.

Onder de groene boomen,
Daar leit een Engelsch schip;
De Franschen zijn gekomen,
Zij zijn zoo rijk als ik.

Zij dragen hoedjes met pluimen,
En een rokje van perkament,
En ze moeten voor Holland ruimen,
Al waren ze nog zoo'n vent.

32.

(Maarssen).

Onder de groene boomen,
 Daar leidt een Engelsch schip;
 De Franschen zijn gekomen,
 Ze zijn zoo rijk als ik.
 Ze dragen hoeden met pluimen,
 Van rikke, tikke, truimen,
 Van rien, tien, enz.

33.

(Zaanstreek).

Rommelbussie, rommelbussie,
 Er, der, do,
 Katte, merre, mo,
 Katte, merre, sisseljerre,
 Er, der, do.
 Of, stof, met jou dikke beenen,
 Ben je o, f, of.

34.

(Tiel).

Een, twee,	Zeven, acht,
Kopje thee;	Soldaat op wacht;
Drie, vier,	Negen, tien,
Kinneke bier;	'k Heb een dief gezien;
Vijf, zes,	Tien, elf,
Kurk op de flesch;	Gij zijt de dief zelf.

35.

(Tiel).

Roer om de pot.	Allebei der ooren,
Waar is Kees en waar is Lot?	Koffiedik,
Lot is in het gangetje.	Af ben ik;
Wat doet ze daar?	Koffiestroop,
Ze speelt met haar balletje.	Af ben de gij ook.
Wat heeft ze verloren?	

36.

Eén, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, acht,
 Soldaat op wacht,
 Soldaat op post,
 Gij zijt verlost.

37.

(Ingen).

Achter de kerk daar leit een blok, 't Is gestolen en 't leit er nog. Ien, tien, teugen, Mijn vader kan het heugen, Moeder komt van Amsterdam,	Amsterdam van Spanje Een appeltje van oranje, Een appeltje van den pereboom. Wie zal hebben de gouden kroon? Eh, weh, wah, wei, weg!
---	--

38.

(Limburg).

Wao is Piet, wao is Klaos?
 Klaos is in et stelke.
 Wat deit er dao?
 Hè sniet de koe de kop aof.
 Riem, tiem, twintig, dertig, enz.

39.

(Limburg).

Dao kwaom ei menke van Mestreech,
 Hè had e liène bukske aon,
 Hè had geschreve op Letien
 Dat hè morgge hej zoe zien.
 Riem, tiem, twintig, dertig, enz.

40.

(Maastricht).

Aoke kraoke,
 Boene baoke,
 Ulleke bulleke,
 Boene bóf,
 Eeine schoon en eine slof,
 Af bent gij!

41.

(Venloo en elders in Limburg).

Hake bake mote krake, Willen wij eens wedden om een vleeg, Doe zeks dat ik het leeg. 'Teen pont ten halve, De koe zal morgen kalve, De haan zal op den toren staon,	De klokke zullen bim bam gaon, Biba hostra, Al wie den laatsten slag zal hebben Is vrij, Ik of gij.
--	---

162

42.

(Sittard).

Ona dona tanta roma,
Itta fitta bona bon,
Jef, oef, aaf.

43.

(Sittard).

Eune deuneke Sint Marie,
Kwinkwe de kwant van dominé,
Gölje raaf, eine plompen äzel,
Jef, oef, aaf.

44.

Eiken — beuken — berkenhout,	Wie wil wedden om een vlieg,
Is er iemand alzo stout	Wie wil wedden om een vaan ¹⁾ ,
Die wil zeggen, dat ik 't lieg?	Dat hier vijftwintig streepjes staan?

(Als men bij 't opdreunen van dit telrijm bij ieder toonheffing een streepje zet, komen er juist vijftwintig).

45.

Ik wil wedden om een vaan ¹⁾
Dat hier veertien schrapjes staan.

46.

(Sittard).

Ein, twee, dao,
Viele, viele, rao,
Viele, viele, viele, viele,
De boer ka^a gein twintig tälle,
Twintig schtaen ter dao.

¹⁾ Een maat bier.

X.

RAADSELRIJMEN.

1.

Groen zijn de muren,
Wit zijn de geburen,
Zwart zijn de papen,
Die in de kapellekens slapen.

2.

Vijf harten, vijf starten,
En een prik in 't gat;
Râ, râ, wat is dat?

3.

Hoog geklommen, laag gedaald,
Opegekloven, 't hart uitgehaald.

4.

Als ik was jong en schoon,
Droeg ik een blauwe kroon;
Als ik was oud en stijf,
Sloegen ze me op het lijf;
Als ik was genoeg geslagen,
Werd ik van prinsen en graven
[gedragen.

5.

Iete patiete in de hagen,
Iete patiete uit de hagen,
Als je iete patiete pakt,
Iete patiete bijt.

6.

Daar ging een meisje over het land,
Zij had een korfje al in haar hand;
Daar was in van gladderdeglad;
Daar was in van strijkerdestrijk;
Daar was in van kijkerdekijk;
Daar was in van krolderdekrol:
Je zult het niet raden, al werd je dol.

7.

Daar liep een dingetje over den dijk,
Zijn oogjes gingen kijkerdekijk,
Zijn beentjes gingen klapperdeklap,
Ra, ra, wat is dat?

8.

Daar loopt een beestje over den dijk,
Met zijn oogjes kijkerdekijk,
Met zijn haartjes krullerdekrul,
Je zoudt het niet raden al werd je dul.

9.

Ikkerdebik zat op den wagen,
Ikkerdebik zat hout te zagen,
Ikkerdebik viel in de sloot,
Ikkerdebik was nog niet dood.

10.

Ekkie-rekkie zat op 't hekkie,
Ekkie-rekkie brak haar nekkie,
En daar is geen timmerman,
Die Ekkie-rekkie weer maken kan.

11.

Witje, watje zat op 't hek,
Witje, watje brak zijn nek;
Daar is geen eene timmerman,
Die witje, watje maken kan.

12.

Hummeltje Tummeltje klom op den wagen.
Hummeltje Tummeltje viel van den wagen;
Daar is geen eene timmerman,
Die Hummeltje Tummeltje maken kan.

13.

Keizer Karel had een hond,
Ik leg het woord al in je mond:
Hoe heet Keizer Karels hond?

14.

Kool, die koud is,
En drie dagen oud is,
Hoe heet men die?

15.

Aal, is een zwaar maal;
Ik draag liever steenen,
Dan dat ik ze eet.

16.

Mejuffrouw eenoog, rond en net,
Vindt zich te midden van het bed,
En ook aan 't einde van de zee;
Hoe heet die juffrouw? — Letter e.

17.

In Holland kom ik nooit,
In Lapland al zoo weinig;
Maar wel in Nederland,
Daar ben ik altijd veilig,
En die er wel op let,
Die vindt mij moedernaakt
Al midden in het bed.

18.

Oude, grijze, grauwe,
Staat alle nachten in de dauwe,
Heeft vleesch noch bloed,
En is voor alle menschen goed.

20.

Daar staat een boom in 't Westen
Met twee en vijftig nesten,
Ieder nest met zeven jongen,
Râ, wat namen zij ontvongen.

19.

Meleke, meruleke,
Zat op een koper stuleke,
Hoe langer dat ze staat,
Hoe meer dat ze vergaat.

21.

Er waren vier oude wijven,
Die konden malkander niet krijgen;
Ze liepen alle vier even rad;
Râ, râ, wat is dat?

22.

Achter in mijn vaders tuin,
Daar staat een boom met groente;
Hier een boom, daar een boom,
Ieder boom een tak;
Hier een tak, daar een tak,
Ieder tak een nest;
Hier een nest, daar een nest,
Ieder nest een ei;
Hier een ei, daar een ei,
Ieder ei een zwart plek op 't gat;
Râ, râ, wat is dat?

23.

Achter in mijn vaders tuin,
Daar staat een boom met kralen,
En die die kralen tellen kan,
Dat is de baas van allen.

24.

Achter in ons tuin
Daar staat een mutsje bruin;
Als de klok begint te kleppen,
Dan begint dat mutsje te wippen.

25.

Achter in mijn buurmans tuin,
Daar ligt een groote, dikke ruïn,
Zonder kop en zonder steert,
Met de ribben naar buiten gekeerd.

26.

Wikker-de-wakker
Vloog over mijn akker,
En al waren er ook zeven landsheeren,
Die zouden Wikker-de-wakker van mijn akker niet keeren.

27.

Ik heb van hooren zeggen,
Dat drie op mekaar kunnen leggen;
Ik heb van hooren en zien,
Dat die drie kunnen worden ien.

28.

Een houten huisje,
Een koperen kluisje,
Een ijzeren draaiom in 't gat,
Râ, râ, wat is dat?

29.

Daags is 't een gouden knoop,
's Nachts is 't een molshoop;
Râ, râ, wat is dat?

30.

Visch en worm.

Jij uit der aarde, wat doe je hier?
„Een man van boven zendt me hier”.
Als ik je dan bijt, wat zal je dan zeggen?
„De man van boven zal je in zijn bennetje leggen”.

31.

Op den dijk daar staan twee palen,
Op die palen staat een ton,
Op die ton, daar staat een knikker,
Op die knikker is een bosch,
Daar loopen alle hazen en konijnen los.

32.

Daar was een vogel vleugelloos,
Hoog op den boom was bladerloos,
En toen kwam juffrouw vlindelooos,
Die nam den vogel vleugelloos,
Al van den boom was bladerloos.

33.

(Zaanstreek).

Juffrouw de Lange
 Wat doe je in mijn gangen?
 Juffrouw Katoen
 Wat heb je hier te doen?

34.

Daar ging een mannetje over de brug,
 Met zeven katten op zijn rug,
 En ieder kat had zeven jongen;
 Râ, râ, hoeveel pooten er over de brug gongen?

35.

Ik ken een man hier in het land, Die is zoo kloek van verstand; Hij kan niet lezen,	Hij kan niet schrijven, Hij kan niet zien als 't klaar is, En deze man is secretaris.
---	---

36.

Daar staat een man in 't hout,
 Die spreekt zoo bout,
 En daar is niemand, die zich een woord verstout.

37.

In Holland verkeer ik,
 In Friesland regeer ik,
 Met een rokje brageer ik,
 Als zijde zoo zacht,
 En in mijn woning is 't altijd nacht.

38.

Juffrouw Tuit is altijd uit,
 Juffrouw Tin is altijd in,
 En juffrouw Fleur,
 Die vliegt het heele huis deur.

39.

Kleine Rintje
 Zat in 't spindje ¹⁾,
 Maakt een netje
 Over het vetje ²⁾,
 Zonder naad en zonder draad;
 Is dat geen mooie kameraad?

¹⁾ Kastje.

²⁾ Vatje.

40.

Tweebeen zat op driebeen;
 Toen kwam vierbeen en wou driebeen bijten;
 Toen nam tweebeen driebeen,
 Om er vierbeen meê te smijten.

41.

Holderdebolder
 Ging over de zolder,
 En zeven mansheeren,
 Die konden Holderdebolder niet keeren.

42.

Eerst zoo wit als vlas,
 Dan zoo groen als gras,
 Dan zoo rood als bloed,
 Dan zoo zwart als roet.

43.

Daar staat een juffrouw in de deur,
 Met een witte schorldoek veur;
 Hoe meer dat ze staat,
 Hoe meer dat ze vergaat.

44.

Een man, die daags een daalder won,
 Verteerde daags een ducaton,
 En toch kon hij bestaan.

45.

Van boven plat en van onder plat,
En 't staat op halfweg achten.

46.

Een holle moêr en een kromme vaâr
Hadden drie kinders met elkaâr.

47.

Ik keek naar buiten, en 't leek me wonder:
De billen bloot en de kop naar onder.

48.

't Is in de vrouw en niet in den man,
't Is in de kroes en niet in de kan,
't Is in 't varken en niet in 't spek,
Je zult het niet raden, al dacht je je gek.

49.

Ik ken een vreemd en wonder dier;
Zijn oogjes komen ver van hier;
Het kauwt op gras, en heeft geen tanden;
Een buik, en toch geen ingewanden.
Al gaapt zijn bek, het heeft geen roeper;
Al wipt zijn staart, het heeft geen poeper;
En, wat men nog het minst verwacht,
Een boertje heeft het groot gebracht.

XI.
KINDERBEZWERING, GEBEDJES, ENZ.

1.

Trappeken op, trappeken neêr,
Je krijgt van je leven je (dit of dat) niet weêr.

2.

Eens gegeven, blijft gegeven,
Potje met bloed,
't Is mijn eigen speelgoed.
Of: Alle dagen mijn goed.

3.

Al verkoft
Kan nooit weêr of;
Klink! zegt de bel,
Marsch, naar de hel!

4.

Ik heb de hik,
Ik heb ze dik,
Ik heb ze nou,
Ik geef ze jou.

5.

Sprik, sprak, sprou,
Ik geef de hik an jou,
Ik geef de hik een ander man,
Die ze best verdragen kan.

Als het regent.

6.

Schoer ¹⁾ regen, trek over, nao 't eiland tou,
Daar woont 'en boer, die het ²⁾ 'en kou,
Die het er gein ein drup woater tou.

7.

(*Venloo*).

Sinte Katriene
Laot die zonne schiene,
Laot den rëgen euvergoon,
Det die kinder speule goon.

¹⁾ Bui (verg. 't Hoogd. Schauer).

²⁾ Heeft.

8.

(Canne bij Maastricht).

Gouwe Sinte Catrien!
 Laot de zonne schien,
 Laot de regen euvergaon,
 Laot de kinder nao school goon
 Bij eus leven Hier,
 Bij eus leve Vrouw,
 Laot ze good onthauwen.
 Witte wek,
 Over dek,
 Ingelen dans is gesloten.

9.

's Avonds, als ik slapen ga,	Twee, die mij dekken,
Volgen me zestien engeltjes na:	Twee, die mij wekken
Twee aan mijn hoofdeind,	Twee, die mij leeren
Twee aan mijn voeteneind,	Den weg des Heeren,
Twee aan mijn rechterzij,	Twee, die mij wijzen
Twee aan mijn linkerzij,	Naar 's hemels paradijzen.

10.

Moeder Marij, bid voor mij,
 Dat ik een dik stuk brood krijg¹⁾,
 En dat onze Vader zoet
 Daar ook boter en kaas op doet.

11.

Heerom! zegen deze spijs,
 Lang te bidden is geen wijs;
 Als er soms eens dieven kwamen,
 Die ons deze spijs ontnamen,
 Amen!

12.

Pater Koevoet!
 Bid voor hem, die mij goeddoet,
 Voor den bakker en voor den brouwer,
 En voor den vleeschhouwer.

¹⁾ Friesch voor: krijg.

13.

Peter, peter, poef, paf,
 Die de kinders koek gaf,
 Gaf er mij geen eene;
 Ik kreeg hem bij de beenen,
 Ik smeed hem in het water,
 En hij plofte, dat het klatert.

14.

Bestje, bestje bramen,
 De kat leit in de kramen,
 't Hondje leit in 't nestje,
 Gouwen, gouwen bestje;
 Daar kwam Jaapje met zijn schuit,
 Maakte 't heele bestje bramen uit.

15.

Amen, bestje bramen,
 De hond moet kramen,
 De kat moet spinnen,
 Om een stukje brood te winnen.

16.

Eetje, peetje, paatje,
 Vuur in 't laatje.
 Ook, smook, amen,
 Morgen komen de kramen,
 Overmorgen is het Met,
 Dan krijgen we een dik stuk koek. Amen.

17.

N. N. ik doop je,
 Het water beloop je,
 Het water begiet je,
 N. N. hiet je.

XII.

TAAL- EN UITSPRAAKRIJMEN, ENZ.

1.

Daar kwam een dief -- larron,
Al in mijn huis -- maison;
Ik nam een stok -- bâton,
En sloeg den dief -- larron,

Al uit mijn huis -- maison,
Omdat hij had gestolen
Een ketel -- chaudron.

2.

Een os -- un boeuf,
Une vache -- een koe.
Fermez la porte -- doet de deur toe.

3.

'k Heb gevonden -- j'ai trouvé.
Op de markt -- au marché.
Een man -- un homme.
Een appel -- une pomme.
Een spijker -- un clou.
Fermez la porte -- doet de deur toe.

4.

Daar was een smid -- attivit
Die had een kat -- attivat
En die kat -- attivat
Brak haar poot -- attivoet;
Toen kwam de smid -- attivit
En zette de poot -- attivoet
Van de kat -- attivat
In 't gelid -- attivit.

5.

De kat die krabt de krullen van de trap.

6.

Kramdraad, om verkens te ringen.

7.

Drie drooge doeken;
Drie doeken bennen droog.

8.

David deé den Duivel dansen,
Doe de Duivel dronken was.

9.

Mijn moeder maakt me mooi
Met mijn moeders mooie mopmuts.

VOORWOORD BIJ DE EERSTE DRUK

NEDERLANDSCHE BAKER- EN
KINDERRIJMEN

„Aus Keimen” zegt de Zwitserse dichter ¹⁾

Aus Keimen die vom Baum gefallen,
Wird Hochwald, wipfelnd weit und breit,
Und aus des Kindes leisem Lallen
Der Donner der Beredsamkeit.
Drum sollt ihr Kleines nicht verachten,
Ob scheinbar es im Schatten steht,
Wenn Euer Dichten, Euer Trachten
Oft noch so sehr in 's Grosze geht.

Met die „grootheid” echter behoeft men 't nog zoo nauw niet te nemen; of wie, die wat in de wereld en de maatschappij rondgekeken, en een paar onbevelde oogen in zijn hoofd heeft, is niet van al het erbarmelijk kinderspel overtuigd geworden, dat er de schering en inslag van uitmaakt, onder hoeveel grootschen schijn en boerenbedriegende praatjens men het te dekken en bewimpelen zoekt? Mij althans walgt veelal van al dat kinderachtige zelfbedrog, al dat ijdeluitige gewriemel der groote meerderheid onzer geleerde en ongeleerde, beroemde en onberoemde volwassenen in staat en kerk. En te liever neem ik dan, uit den wanhebbelijken drom van al die misplaatste groote kinderen, mijn toevlucht tot het levenslustig terrein, waar het kinderspel uit den aard der zaak thuis is, de kinderkamer zelf. Daar verlustig en verkwik ik mij in de volle waarheid van het kinderleven, met al zijn schijnvrije dartelheid en ongedwongen toon. Daar verdiep ik mij in de herinnering mijner eigen blijde kinderdagen, en roep mij dat lustig verleden voor den geest, om in mijn eigen hart en zin des te frisscher en wakkerder te blijven, als ik mijn tijdgenooten en jongeren van jaren – minder van dagen nog dan gemoed – in een geestdoodend schijnbejag verouderen en verdorren zie. Een kinderlijken, geen kinderachtigen zin, in zijn boezem rond te dragen, ziedaar waarop het aankomt, en waar het den meesten aan hapert; en gelukkig daarom wie in dien geest, steeds even jeugdig van hart weet te blijven, vol lust en leven voor de dingen, en op geen ijdeluitig schijnngenot, maar levensvolle waarheid uit. Deze kan hij overal vinden, zich in haar voortdurend verademmen, waar hem de stikstof zijner omgeving hier of daar, en van den maat-

¹⁾ Nanny van Herisau, in Rochholz *Alemannisches Kinderlied und Kinderspiel aus der Schweiz*, Leipzig 1857.

schappelijken dampkring waarin hij zich beweegt, de borst benauwen en met versmoring dreigen mocht. Hij heeft er zich zelf en zijn herinneringen slechts getrouw voor te blijven, en steeds onverdroten dezelfde belangstelling aan alles te wijden, wat om hem leeft en lacht, en van een gezonden aanleg blijk geeft. Dat lachende leven in een om zich te bevorderen en aan te kweken, er het oog en hart ook van anderen voor te openen, moet het hoofddoel van zijn eigen leven en voortdurend streven zijn. Weg met zooveel jeugdige oudemannetjens en kindsche – helaas! niet kinderlijke – jonge menschen, reeds op hun twintigste jaar soms met hun bestaan verlegen, en geneigd zich uit verdriet en verveling van kant te helpen, omdat ze niet inzien, wat ze aan 't leven hebben!

„Van hier”, gelijk de Nederlandsche dichter zingt,

Van hier, van hier 't vroeg stokoud ras,
Die doffe en watrige oogen,
Aan geestdrift vreemd en zielsgevoel,
Tot domlen in een luyen stoel,
Geboren en getogen.

„Houdt vast”, daarentegen

Houdt vast, houdt vast met oog en hart,
De poëzy van 't leven;
Ze is overal, ze is altijd daar;
't Gemoed zij rein, het oog zij klaar,
Zoo ziet, geniet, verbiedt gij haar,
U ongemerkt te ontzweven.

En onder de middelen daartoe geen doeltreffender zeker, dan wat hij ons elders aanbeveelt:

Het hart blijft jong en wordt niet oud,
Wanneer 't zich frisch en open houdt,
Om al wat menschlijk is te voelen;
Te voelen wat een kind verblijdt –

en wat ons een verplaatsing in de kinderwereld ook onzer eigen prille jaren voor 't geheugen terugroepen zal. Niets dat daartoe beter geschikt is, dan de – onnoozele rijmen, ons van dien tijd overbekend, en waarin onze kindscheid, gelijk die onze ouders en onzer eigen kinderen, zich vermeide. Zij zon-

gen ons in slaap, of hielden onzen geest en verbeelding levendig, begeleidden ons in onze spelen en omdartelden ons, waar wij zaten of stonden, lagen of liepen. Hun verzameling herroept voor onze gedachten geheel onze jeugd: zij omvat de wereld onzer kinderdroomen, met al haar vaak onzinnig gesnap, waaraan wij ons kinderhart ophaalden en met den besten uitslag laafden. Huist er dus ook de minste kinderzin in ons, vonkt er de flauwste sprank nog van 't oude levensvuur in ons binnenste, dan moeten die, bij het doorbladeren, verfrischt en verlevendigd worden, en ons als opnieuw verjongen. Reeds sedert een twintig jaar werd het hier thans meegedeelde uit verschillende oorden van het land bijeengebracht; het is echter verre van volledig, en blijft zich aan ieder belangstellend lezer en lezeres, van ouder en jonger leeftijd, ter aanvulling aanbevelen. Met niets zal men den verzamelaar meer verplichten, dan hem, waar de gelegenheid zich aanbiedt, alle daartoe strekkende bijdragen te doen toekomen, om allengs een zoo volledig mogelijken bundel in 't aanzijn te roepen.

J. VAN VLOTEN

Kleveroord, onder Bloemendaal, 8 Juni 1871.

B. W. E. VEURMAN

HONDERD JAAR
 „NEDERLANDSE BAKER- EN
 KINDERRIJMEN”

Weinig zal Johannes van Vloten (1818-1883), te Leiden gepromoveerd op een theologisch onderwerp, later hoogleraar in de Nederlandse geschiedenis en letterkunde te Deventer, en door zijn tijdgenoten gevierd en gevreesd als een scherp en onverzoenlijk polemicus op maatschappelijk, godsdienstig en wetenschappelijk terrein, hebben verwacht, dat hij bij het grote lezerspubliek bijna uitsluitend zou blijven voortleven door een bundel die hij maar als terloops had samengesteld en waarvan, strikt genomen, alleen het woord vooraf van zijn hand was.

Uit dit boekje, „Nederlandse Baker- en Kinderrijmen”, in een latere druk verlucht met gezellige negentiende-eeuwse pentekeningen, komt ons een sfeer van gemoedelijke huiselijkheid tegemoet, die de gemiddelde Nederlander stellig niet verbindt aan een man die, naar het getuigenis van Busken Huet, tezamen met Multatuli „bij de eerbare burgers meer glazen (heeft) ingeslagen... dan de meeste Nederlanders van zijn tijd tezamen”.

Toch was die uitgave stellig niet in strijd met zijn geaardheid: zijn historische belangstelling gepaard aan zijn voorkeur voor de direct aansprekende volkstaal en -literatuur moet hem als vanzelf ertoe gebracht hebben: geestdriftig stelde hij aan auteurs de natuurlijkheid o.a. van Bredero ten voorbeeld en hij verdedigde scherp en geestig het dialect tegen stedse bet-weters. Bovenal: een hooggeleerde zoals hij, die met voorliefde rustig zat te werken tussen zijn „bekend eigengereide, in vrijheid gedresseerde kinderschaar” moet van de jeugd in al haar uitingen gehouden hebben. Uiterlijke omstandigheden, zoals de ontmoeting met Hoffmann von Fallersleben, de befaamde kenner van het oude Nederlandse lied, kunnen hem zich zijn belangstelling voor het daarmee vaak zo verwante kinderlied en -rijm sterker bewust hebben gemaakt.

In dit verband is het opvallend, dat Van Vloten, van wiens persoonlijkheid historische interesse een van de grondtrekken vormt, aan de verklaring en de herkomst van zijn materiaal weinig of geen aandacht heeft gegeven. Eerder dan een beginsel menen we daarin een gevolg te moeten zien van het feit, dat hij op dit terrein niet of nauwelijks over betrouwbare voorstudies kon beschikken.

Een beletsel voor populariteit was dit „tekort” aan historische achtergrond zeker niet: dit bewijzen niet alleen drie snel opeenvolgende drukken en een vierde, aan de hand van Van Vloten later nog toegezonden materiaal door

H. C. Rogge bezorgd in 1894, maar vooral ook de talloze bundeltjes, die vaak al te vrijmoedig puttend uit Van Vlotens werk, de weg naar de Nederlandse huiskamer gevonden hebben. Het is dan ook mede „een daad van eenvoudige rechtvaardigheid” het boek dat daarvoor als – ter plaatse nooit genoemde – bron diende, in zijn volmaaktste vorm – dus ook met de melodieën van M. A. Brandts Buys – opnieuw uit te geven.

Van de eerste druk bleef het zo typerende woord vooraf gehandhaafd.

BREDERE BELANGSTELLING VOOR KINDERRIJM EN -LIED
NA VAN VLOTEN

Bijna gelijktijdig met het verschijnen van Van Vlotens vierde druk breekt een bredere studie van kinderlied en -rijm in Noord en Zuid zich baan. In 1893 verschijnt in *De Gids* een artikel van G. J. Boekenoogen („Onze rijmen”), die zich daarin niet alleen doet kennen als een naarstig verzamelaar, maar ook als een onderzoeker van de achtergronden van het materiaal dat hij heeft bijeengebracht. Opvallend is het, dat na dit veelbelovende begin er in Nederland tot op de dag van vandaag geen *samenwattende* studie is verschenen over kinderspel en kinderlied die vergelijkbaar is met het uitgebreide standaardwerk van A. de Cock en Is. Teirlinck, dat meer dan een halve eeuw geleden voor de Zuidnederlandse gewesten werd voltooid. Toch is er in de tussenliggende periode veel verzameld en onderzocht, maar de betreffende studies bestrijken gewoonlijk maar een klein deel van het uitgestrekte veld: ze zijn meestal sterk gebonden aan een bepaalde plaats of streek.

De manier van benaderen komt, bij al haar verdiensten de beschouwer van nu ook verder wat eenzijdig voor: zij is vooral historisch gericht. Ten dele als gevolg daarvan werden de teksten nog te vaak los gezien van de functie die zij – meestal als element van het spel – in het kinderleven hebben.

Overigens zou het onjuist zijn de hierboven genoemde beschouwingwijze haar recht van bestaan te ontzeggen. Zo ergens in de folklore, dan vindt men onder de kinderspelen en bepaalde liederen en -rijmen voorbeelden van eeuwenoude overlevering. Alles verwoestende oorlogen mogen hebben gewoed, omwentelingen mogen de maatschappelijke orde meer dan eens op haar kop hebben gezet, onze jongens en meisjes spelen in veel opzichten nog op dezelfde wijze als de kinderen van onze voorvaders het honderden en soms zelfs duizenden jaren geleden deden. Bovendien treffen we in deze spelen allerlei handelingen aan, die oorspronkelijk in de levenssfeer van de volwassenen thuishoren en die als zodanig cultuur-historisch hoogst belangwekkend zijn. Daarmee verbonden zijn heel wat rijmen en liederen uit de wereld der „grote mensen” in die van de kleine overgegaan.

De voorbeelden liggen voor het grijpen: met opzet geven wij hier enkele die ook nog in de laatste decennia werden genoteerd. Al te gemakkelijk neemt men immers aan, dat de zelfstandig overgeleverde traditionele kinderliedjes al lang zijn uitgestorven.

HET GROENE GRAS EN DE BREDE STEEN

Een oude volksdans bleef bewaard in een kringspelletje, waarbij men de volgende, sinds enige tijd vooral door de radio weer populair geworden tekst zingt:

Groen is 't gras, groen is 't gras
Onder mijne voeten,
'k Heb verloren een beste vrind,
Waar zal ik hem zoeken?
Hé daar, plaats gemaakt
Voor die jonge dame!
Zit de koekoek op het dak?
Zing een liedje van gemak:
O, mijn lieve Augustijn,
Deze dame zal het zijn.

In verschillende redacties is het lied in Nederland en onderscheidene West-europese landen bekend. Er is beweerd, dat met „het groene gras” het gras van het kerkhof bedoeld zou zijn. Men zou te maken hebben met een begrafenisceremonie, die gedeeltelijk hierin bestond, dat de treurenden, in een kring rondom het graf geschaard, een lijkzang aanhieven. Eenvoudiger en aannemelijker is het in dit speellied niets anders dan de kinderlijke bewerking van een keuzedans voor volwassenen te zien.

Op Terschelling zongen volwassen dansers als aanvangsregels

Wat is het hier een nat g(a)lop
Onder mijne voeten:
Ik heb verloren, uitverkoren,
Waar zal ik ze zoeken?

In de Graafschap:

't Is hier al zo glip-glap
Al onder miene voeten,
Al onder die, al onder da
Al onder die mooie maachien, sa, sa!

De jongedochters zongen eerst gezamenlijk enkele regels, waarna de jongemannen een keuze maakten; vervolgens werden de regels in beurtzang gezongen. Ook in Noord-Holland was de dans nog lang bekend:

Hoe is 't hier zo glis-glad onder mijne voeten?
'k Heb verloren, 'k heb verloren, waar zal ik het zoeken?...

Voor „het groene gras” hoeft men werkelijk niet naar het kerkhof: het past uitstekend bij een dans in de open lucht. Wil men er bepaald iets achter zoeken, dan ligt het meer voor de hand bij *groen* te denken aan de betekenis „begeerte opwekkend”, dus als een erotisch geladen woord, in welke hoedanigheid het herhaaldelijk als een vaste formule in oude liefdesliedjes voorkomt.

Een zangspel van andere aard, nog altijd verbreid in Nederland en het Nederlands-talige deel van België is *Onz' Anna*, ook wel *Kleine Anna*, *Maria zat op enen steen* of *Maria en de boze jager* genoemd.
Een meisje ligt op haar knieën met de handen voor haar ogen. De andere kinderen staan hand in hand om haar heen.

De kring zingt:

Onz' Anna zat op majesteit, majesteit, majesteit
Onz' Anna zat op majesteit, majesteit.
Daar zat zij zo te wenen, te wenen, *enz.*
Daar kwam haar lieve moeder aan, *enz.*

De moeder (één uit de kring):

Zeg Anna, waarom ween je zo? *enz.*

Anna (*terwijl ze de handen voor haar ogen wegdoet*):

Omdat ik morgen sterven moet, *enz.*

De moeder (*uit de kring op Anna toetredend*):

Wie heeft je dat nu wijs gemaakt? *enz.*

Anna:

Dat heeft die boze Frederik gezegd, *enz.*

De kring:

Daar kwam die boze Frederik aan, *enz.*

(*Frederik, iemand uit de kring, gaat onder het zingen van deze regels op Anna toe.*)

Die sloeg haar toen het kopje af, *enz.*

(*Frederik slaat Anna op de maat op het hoofd.*)

Toen werd zij in een kistje gelegd, *enz.*

(Anna wordt door Frederik en de moeder aan handen en voeten opgetild en neergelegd.)

Toen werd zij nog een engeltje, enz.

(Anna loopt snel rond, de armen uitgespreid en daarmee een beweging makend alsof ze vliegt. Ze gaat vervolgens in de rij staan en het spel kan opnieuw beginnen.)

Sommige kinderen beleven dit kringspel duidelijk als iets sinisters: er zijn altijd wel enkele die er liever niet aan meedoen, omdat ze het naar vinden. Onmiskkenbaar heeft het de toon behouden van de blauwbaardliederen, waarvan het een late nakomeling is; voorts is er verwantschap met de Vlaamse „Halewijn”, de noordelijke „Jan Alberts”, de Duitse „Ritter Ulinger”, allen vrouwenmoordenaars van professie. Daarnaast roept het herinneringen op aan de oude rechtspleging; met „majesteit”, in Limburgse en Duitse lezingen „breitenstein”, is oorspronkelijk bedoeld de brede steen onder de dorpslinde, waarbij de gerechtelijke uitspraken plaatshadden: Vlaanderen heeft nog „enen steen”.

DE TAMBOER EN DE KANONNETJES

Eveneens op historische grond bevindt men zich met „De drie schuintamboers”, dat nog altijd ook als lied voor volwassenen in binnen- en buitenland in vele versies gezongen wordt. Waarschijnlijk ontstaan in Franche Comté is het lied op verschillende plaatsen Nederland binnengewaaid, ten dele met een omweg over Duitsland. Uit Nederland vandaan is het in Zuid-Afrika terechtgekomen.

In Kennemerland speelde men het als volgt:

Een hele rij kinderen, meestal meisjes, staat tegen een muur.

Drie andere tegenover hen huppelen hand in hand naar ze toe. Dan begint de hieronder weergegeven dialoog. Aan het eind daarvan wordt een uitverkorene naar de tamboers getrokken en het spel begint van voren af aan.

Allen:

Drie schuintamboers, die kwamen uit het oosten (*bis*)

Rombon, sirrekiebom,

Die kwamen uit het oosten.

Eén van de drie zag daar een aardig meisje (*bis*)

Rombom, sirrekiebom,

Zag daar een aardig meisje.

De tamboer :

Zeg meisjelief, wil jij met mij verkeren? (*bis*)

Rombom, sirrekiebom,

Wil jij met mij verkeren?

Het meisje, één uit de rij (*sprekend*):

Dat moet je maar aan mijn moeder vragen, *enz.*

De tamboer (*sprekend*):

Wie is je moeder?

(Het meisje wijst een uit de rij aan.)

De tamboer (*zingend*):

Zeg, moederlief, mag ik je dochter hebben? *enz.*

De moeder (*sprekend*):

Vraag maar aan mijn vader.

De tamboer (*sprekend*):

Wie is je vader?

(Moeder wijst een kind uit de rij aan.)

De tamboer (*zingend*):

Zeg vaderlief, mag ik je dochter hebben? *enz.*

De vader (*sprekend*):

Wat is je rijkdom?

De tamboer (*zingend*):

Mijn rijkdom is een trommel met twee stokken, *enz.*

De vader (*sprekend*):

Waar is je paleis?

De tamboer (*zingend*):

Mijn paleis dat is daar in de verte, *enz.*

De vader (*sprekend*):

Wat is je vader?

De tamboer (*zingend*):

Mijn vader is de koning van heel Spanje, *enz.*

De vader (*sprekend*):

Wat is je moeder?

De tamboer (*zingend*):

Mijn moeder is de koningin van Oranje, *enz.*

De vader (*sprekend*):

Dan mag je haar wel hebben.

Men heeft in dit spel resten willen zien van de zogenaamde bruidskoop, die tot laat in de middeleeuwen bestaan schijnt te hebben. Alleen al door het feit dat het lied zo ver niet teruggaat en in de oudste ons bekende redacties er in het geheel geen spel aan is verbonden, kan dit uitgesloten worden geacht.

Sporen van de bruidswerving zijn aanwezig in het spel der kanunniken, soms verbasterd tot „kanonnetjes” (blz. 117 e.v.). Het werd ook in de jongste tijd nog herhaaldelijk opgetekend, maar op het ogenblik schijnt het toch wel nagenoeg te zijn uitgestorven, ten minste in Nederland. Op Marken speelde men het vóór enkele tientallen jaren op een wijze die vrij sterk doet denken aan „Drie schuintamboers”.

Een nadere verklaring vereist het woord kanonnetje (kanunnik) : Het lekenpubliek heeft er te allen tijde plezier in gehad gewijde personen zich aan een dansje, soms zelfs wel aan een vrijage te laten schuldig maken. Dezelfde neiging komt te voorschijn in liederen als „Zeg kwezelken, wilde gij dansen” en in het eveneens tot kinderspel geworden „Daar ging een patertje langs de kant”, een karakteristiek mei-lied, dat wellicht dateert uit de veertiende eeuw. Het is onwaarschijnlijk dat voor zulk soort scherts uitsluitend de geuzentijd verantwoordelijk is, zoals wel eens is beweerd: uit de periode daarvóór zijn genoeg voorbeelden bekend van vergelijkbare goedmoedige spot, waarin ook tegenwoordig door katholieke kringen niets grievends wordt gezien.

De sterke verbastering van „kanunnik” tot „kanonnetje” wijst erop dat we waarschijnlijk met een oud lied te maken hebben: ook op andere gronden heeft men aangenomen, dat het tot in de zestiende eeuw en nog verder teruggaat.

TRADITIE EN CREATIVITEIT

Boeiend is ook het probleem van de verspreiding en de ouderdom der kinderliederen en rijmen in het algemeen. G. J. Boekenoogen schreef in zijn eerder genoemde artikel o.a. :

„Wij vinden vele rijmen niet alleen terug in een geheele provincie, ja in verschillende ver van elkaar gelegen deelen van ons land, maar ook over de grenzen. Niet slechts vinden wij Westfaalschen rijmen, die overeenstemmen met Geldersche of Overijselsche en Oostfriesche, die beantwoorden aan deuntjes ons ook uit Groningerland bekend (dat ware niet vreemder dan de overeenstemming van Noordhollandsche en Friesche of van Vlaamsche en Zeeuwsche rijmen), maar de kinderrijmen van geheel Nederduitschland, van de Oostzee-provinciën en Pommeren tot in Fransch-Vlaanderen, komen vaak woordelijk overeen.”

En verder : „Niet alleen in groote steden en aan verkeerswegen vinden wij dezelfde rijmen terug, maar ook in afgelegen, tot voor korten tijd geheel van het verkeer afgesloten streken, in ontoegankelijk Zwitsersche en Tiroolsche bergvalleien, op eilanden, in moerasstreken. Ook is die groote verspreiding niet door boeken veroorzaakt. Men is toch eerst in deze eeuw

begonnen met rijmen en sproken uit de volksmond op te tekenen en kwam daarbij tot de ontdekking van die verrassende overeenkomst tussen de overlevering uit ver van elkaar verwijderde streken, een overeenstemming, die dus ouder moet zijn dan die rijmenverzameling...

En zij wordt verklaard doordat onze rijmen althans gedeeltelijk van over-ouden oorsprong zijn. Van geslacht op geslacht overgeleverd en met de verplaatsing der mensenmassa's wijd en zijd verbreid, zijn zij in den loop der tijden in verschillende streken in verschillende zin gewijzigd, vervormd, verbasterd. De oorspronkelijke verwantschap is echter nog duidelijk te herkennen."

Het oeroude stafrijm bijvoorbeeld vinden we in de gesproken rijmen nog duidelijk terug – ook wanneer ze niet van oude oorsprong zijn. Ze laten er hun ritme goeddeels door bepalen :

*Tip - top - tone - voet!
Spek smaakt in de bonen zoet.
Eun deun dip,
Ikke de kane boekenemane,
Ikke de kane boekenemane,
Eun deun dip.*

De oudere variant van de laatste regel „Eun, deun, tro”, doet zien, hoe sterk de kinderen de neiging tot stafrijm is ingeschapen: het oude versje werd daardoor zelfs gewijzigd.

Het herhaaldelijk voorkomende halfrijm heeft ook een oude traditie :

*Een twee drie vier vijf zes zeven,
Anne met de lappen kwam ik tegen.*

of, wat moderner :

*Vieze jongen, stoute jongen,
Mag niet aan mijn biljetjes kommen.
A.F. af!*

Verder zijn er nog ritmische vormen: het oude metrum, dat bepaald wordt door het aantal heffingen en niet door het aantal lettergrepen is heel gewoon.

*Hier wóont een rijk mán
Die véel géven kán.
Véel kán hij géven,
Láng zál hij léven. enz.*

Ook de in onze middeleeuwse lyrische poëzie geliefde afwisseling van drie en vier heffingen komt voor :

*Ján die doét drie éieren in de pán,
De pán die kón niet dúren.*

Het oude metrum met zijn onregelmatig accent maakt, dat men, zo lang de Renaissance-maten in onze officiële dichtkunst nog alleenheersend waren, de uit het volk voortgekomen kinderrijmen en -liederen direct herkennen kon. Nu de poëtische opvattingen vrijer zijn geworden, is dit heel wat moeilijker.

Het zou onjuist zijn uit het bovenstaande af te leiden, dat nagenoeg alle kinderrijmen een oude stamboom hebben. Dit is in strijd met de creativiteit die voor het vrije-fantasie-spel van kinderen zo typerend is. Wel valt op, dat bij een nieuwe inhoud in beginsel de oude vorm meestal gehandhaafd blijft : het actuele vulsel blijft verpakt in het traditionele hulsel :

*Tieke, takke, touwe
Troeman is verkouwe
Franco heeft de hik
Af ben ik!* (Genoteerd in 1952)

*Pieke, pakke, porretje
Hitler heeft een snorretje
Sjeemberlin een paraplu
Hoe vind je dat nu?*

Dit laatste aftelversje werd genoteerd in 1938. Drastischer is het volgende, dat uit het eerste oorlogsjaar dateert :

*Pief, paf, poef
Hitler is een boef,
Geuring is een zwijn,
Jij moet hem zijn!*

Sedertdien zijn de kinderen weer tot de oudere, politiek neutralere redacties teruggekeerd :

*Ik pik porretje
De meester heeft een snorretje
De meester heeft een sik.
Af ben ik!*

en *Pief, paf, poef,
Jij bent de boef!*

HET KINDERRIJM EN DE POËZIE DER VOLWASSENEN

Behalve voor de afkomst toont onze tijd belangstelling voor de biologische, pedagogisch-psychologische en sociologische zijden van spel, rijm en kinderlied. Wil men tot een werkelijke doorgronding komen, dan zal men vaak deze facetten *tegelijk* in het oog moeten vatten. Zo roept de historisch-folkloristische constatering dat sommige kinderspelen teruggaan op oude gebruiken en rituelen belangwekkende psychologische en sociologische vragen op. Zou deze voorkeur van het kind op een overeenkomst in psychische structuur met de verre voorvaders kunnen wijzen? Of is hier de afstand tussen „vulsel” en „hulsel” niet minder groot dan bijv. bij het tegenwoordige sinterklaas- of paasfeest en de daarbij behorende, voor een deel op een oudheidendom stoelende vormen?

Kan, om een verwant voorbeeld te noemen van met elkaar verstrengelde kwesties, uit de omstandigheid dat het zingen bij jonge kinderen altijd is ingebed in een complex van bewegingen, worden afgeleid, dat „primitieven” en ook zelfs leden van eenvoudige dorpsgemeenschappen bij wie de zang sterk gebonden blijft aan bepaalde bewegingen, in dit kinderlijke ontwikkelingsstadium zijn „blijven steken”? En hierbij aansluitend: is het wellicht mede aan de isolering van muziek en zang uit het complex van lichamelijke en psychische bewegingen te wijten, dat bij de cultuurmensen van West-Europa de spontane uiting in muziek of zang zo zeldzaam geworden is?

Is er een gemeenschappelijke grondslag te vinden voor de verzotheid van kinderen op de „onzin”-poëzie van traditionele wiege- en speelliedjes en aftelrijmen, en de belangstelling die de moderne mens toont voor het „dada” in sommige experimentele gedichten?

Voor de beantwoording van deze vraag zal men gedwongen zijn zich veel sterker op het wezen van het kinderlied en -rijm, d.w.z. vooral op de wijze waarop zij door het kind beleefd worden, te bezinnen dan bij de oude historisch-folkloristische benadering denkbaar was.

Het „onzin”-genre beperkt zich niet tot het kinderlied, maar komt ook bij het volkslied nogal eens voor:

*Daar reed er een heer met zijn schildknecht, Santio,
Het smalle pad en de brede weg,
Nu weder de kneder de koorde, Sante, jante, iko,
Kante ko de kandelaar de issio.*

Maar wat daar een betrekkelijke uitzondering is, blijkt bij de kinderen sche-

ring en inslag. Hierbij nog enige voorbeelden van zulke „nonsens” in absolute vorm :

<i>Epompee, poedenee, poedenaska</i>	}	(bis)
<i>Epompee, epompa</i>		
<i>Epompee, sollafami, sollafami, epompee</i>		

En in dezelfde stijl :

Iengele, driengele, drangele, dros
Kaatje, fiengele, fangele, fos!

Of met, voor de afwisseling, een gewoon woord er tussendoor :

Pot pimpeldura
Eefie ganze
Nakandura
Duba Fransman
Allemalle Mie
Lekkere Sofie!

De kroon spant wel dit in 1965 opgetekende rijm :

Haffa lakina! Haffa lakina! Haffa!
Merisme Haffa. Nanena Haffa. Nanena.
Merisme Oe - oe - oelahi
De mesemere Oelahi de mesemere. oe - oe, oe!

Al even modern, maar dan door zijn simpele directheid is

Martha is een danseres
Ze komt uit verre landen,
Haar lippen rood! Haar voetjes bloot!
Zo danst zij in het rond. Hoi!

Mochten volwassene en kind elkander in sommige moderne poëzie ontmoeten, dan zou dit een treffende parallel zijn van wat bij lied en spel is gebeurd : ook daarbij hebben jong en oud elkaar sinds eeuwen figuurlijk en letterlijk de hand gereikt. En om tot ons uitgangspunt terug te keren : wordt – of werd ten minste tot voor kort – de eenheid van kind en volwassene niet nog altijd heel duidelijk beleefd in het schoot- of wiegeliedje, dat wonderlijke medium tussen moeder en kleine? Op het eentonig schommelende ritme van

wieg of schoot vloeien, vrouw en kind maar half tot bewustzijn komende gedachten en gevoelens ineen, condenserend en vervliegend in „vrij associatief” opeenvolgende woordenreeksen, zoals in dit Noordbrabants „hoddelliedje”:

*kriestje die liet er zijn perdje beslaan
hij liet het naar hogenberge gaan
hogenberge zonder dal
ze zeggen dat kriestje wel sterreven zal
sterrest ons kriestje dan is ie dood
we zullen 'm begraven met roosjes rood
roosjes zijn er geen leliën
maar ze lijken al op de papeliën
papeliën zijn er zo goed als makruid
holder de bolder m'n deuntje is uit...*

TOT SLOT: KINDERRIJMEN IN BREDER VERBAND

Modern onderzoek heeft ons in kennis gebracht met een uitgebreid gebied van kinderfolklore waarvan de rijmen maar een klein, zij het zeker niet onbelangrijk onderdeel vormen. Er ontbreekt hier de ruimte daarop uitvoerig in te gaan, maar wij kunnen toch niet nalaten te wijzen op het even boeiende als oorspronkelijke boek van Iona en Peter Opie, *The lore and language of schoolchildren* (Oxford 1959) dat de tot nu toe op een kier staande deur bij verschillende gebieden van de kinder-folklore wijd openwierp. Men maakt daar kennis met een volkomen eigen, „primitief” aandoende cultuur, die grotendeels los staat van wat op de lagere school en ook wel in de huiselijke kring of andere min of meer opzettelijk op de opvoeding gerichte milieus de kinderen wordt bijgebracht. Op het bij 5000 kinderen in Engeland, Schotland, Wales en Ierland verzamelde materiaal, werd geen enkele censuur toegepast en zo werden er tal van verschijnselen en gebieden die tot nu toe aan de aandacht waren ontsnapt of welbewust waren gemeden, plotseling fel belicht.

In hun kritiek op wat vóór hen – in het Victoriaanse tijdvak! – werd verzameld, zijn Iona en Peter Opie lang niet mals. Het maakt volgens hen een onwerkelijke, gepolijste indruk; het is, zeggen ze, alsof de kinderen bij wie men het optekende „vooraf hun gezicht en handen moesten wassen! De door hen genoteerde teksten zijn ten dele nieuw, ten dele oud. Zo verschijnen dan naast de uit de „Traditional games of England” bekende figuren o.a. Charley Chaplin, Mickey Mouse, Hitler, koning Edward, Mrs. Simpson en Kaiser Bill (Wilhelm).

Ook Nederlandse kinderen verwerken, zoals wij terloops hierboven zagen, belangrijke gebeurtenissen en personen van de dag in hun rijmen en liedjes. Bij Van Vloten bemerken we van de actualiteit niet veel. Heeft hij ze welbewust gemeden en spreekt uit zijn keuze een romantische voorkeur voor wat oud is of althans zo aandoet?

Maar al zal dan wat hij begonnen is, moeten worden aangevuld, zijn „Nederlandsche Baker- en Kinderrijmen” blijft een baanbrekende studie van kinderfolklore, die geen vakman ongebruikt kan laten en die niet alleen de liefhebbers van kinderlied en -rijm, maar ook degenen die zich gaarne verplaatsen in de huiskamersfeer van honderd jaar geleden prettige ogenblikken kan bezorgen.

LITERATUUR

- Boekenoogen G. J., *Folkloristische verzameling*, berustend op het bureau voor volkskunde, Akademie voor Wetenschappen, te Amsterdam.
- Boekenoogen, G. J., *Onze Rijmen*, herdruk van het Gids-artikel van 1893, te Leiden 1898.
- Böhme M., *Deutsches Kinderlied und Kinderspiel*; Leipzig 1924.
- Cock A. de en Teirlinck Is., *Kinder-spiel en Kinder-lust in Zuid-Nederland*; Gent 1902-1908, 8 delen.
- Driemaandelijksche Bladen*; tot en met 1930.
- Drost J. W. P., *Het Nederlandsche kinderspel vóór de zeventiende eeuw*; Leids proefschrift, 's-Gravenhage 1914.
- Duyse Fl. van, *Het oude Nederlandsche lied*, drie delen; 's-Gravenhage 1903.
- Enquête van het Beraad van het Nederlandse Volksleven over het kinderspel*; berustend op de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam.
- Ghesquiere R., *Kinderspelen uit Vlaams-België*, verzameld door den Westvlaamschen Onderwijzersbond; Gent 1905, 2 delen.
- Hallema A. en Weide, J. D. van der, *Kinderspelen, voorheen en thans inzonderheid in Nederland*; 's-Gravenhage 1943.
- Hiel-Bataille = Laura Hiel, vrouwe Willem Bataille, *Kinderspelen en liedjes uit het land van Dendermonde*; Gent 1931.
- Huizinga J., *Homo Ludens*; Haarlem 1958, 5de druk.
- Kas, D., Pollmann J., Tiggers P., *Kinderzang en kinderspel*; Haarlem 1956-1958, 5 delen.
- Kunst J., *Terschellinger Volksleven*, 3de druk; 's-Gravenhage 1951.
- Langelaar A., 50 kleuterliedjes benevens een aantal sinterklaasliedjes; 9de druk, Purmerend 1964.
- Meertens P. J. en Kaiser L., *Het eiland Urk*; Alphen a/d Rijn 1942.
- Mees-Verwey Mea, *De betekenis van Johannes van Vloten*; Leids proefschrift 1928.
- Molen S. J. van der, *Levend Volksleven*; Assen 1961.
- Möller A. E., *Das Kinderspiel in Hessen*; dissertatie, Giessen 1935.
- Neerlands Volksleven*, volkskundig tijdschrift; tot 1968.
- Oorschoot Adrie van, en Oorschoot Geert van, *Spelenderwijs*. Een bonte reeks kinderspelen... Van een inl. woord voorz. door S. Carmiggelt; (Amsterdam) 1958.
- Opie Iona and Peter, *The lore and language of schoolchildren*; Oxford 1959.
- Pollmann J., *Op weg naar het herstel van het natuurlijke Nederlandsche kinderlied*; apart verschenen als overdruk uit *Paedagogische studiën* 22 (1941), afl. 3.
- Pollmann J., zie Troelstra-Bokma de Boer.
- Schrijnen J., *Nederlandsche volkskunde*, 2de druk; Zutphen 1930-1933, 2 delen.
- Signaal*, Bulletin van de Nederlandse Volkszang; tot 1968.
- Singer S., *Aufsätze und Vorträge*; Tübingen 1912.
- Troelstra-Bokma de Boer, S. en Pollmann, J., *Het spel van moeder en kind*; Heemstede 1936.
- Veurman B. W. E., *Adelijn bruin maagdelijn*; Hoorn 1966.
- Veurman B. W. E., *Volendam leven lied*; Arnhem 1968.
- Volkskunde*, driemaandelijks tijdschrift voor de studie van het volksleven; tot 1968.
- Volkszang*, orgaan Ned. Ver. voor de Volkszang; tot 1968.

Deze facsimile uitgave van
„NEDERLANDSCHE BAKER- EN KINDERRIJMEN”
verzameld door
DR. J. VAN VLOTEN
werd vervaardigd naar de „vierde,
veel vermeerderde druk” die in het jaar 1894
bij Sijthoff te Leiden verscheen.
Zij werd, van een inleiding en aanvullingen voorzien door
B. W. E. VEURMAN
in 1969 in opdracht van
KRUSEMAN'S UITGEVERSMAATSCHAPPIJ N.V.
TE 'S GRAVENHAGE
Banduitvoering naar de originele uitgave.

Tweede druk
1972
ISBN 90 233 0049 1
Druk: Krips Repro – Meppel
Binder: L. van Wijk & Zn – Utrecht

